Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu
Independent Office for Police Conduct

Adroddiad blynyddol a datganiad o gyfrifon

2018/19

HC 2501

Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu
Adroddiad blynyddol a datganiad o gyfrifon 2018/19

Adroddiad Blynyddol a gyflwynwyd i’r Senedd yn unol ag Adran 11(5) o Ddeddf Diwygio’r Heddlu 2002

Cyfrifon a gyflwynwyd i’r Senedd yn unol â Pharagraff 17 o Atodlen 2 o Ddeddf Diwygio’r Heddlu 2002

Argraffwyd dan orchymyn Tŷ’r Cyffredin ar 24 Gorffennaf 2019

HC 2501

© Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu (2019)

Trwyddedir y cyhoeddiad hwn dan delerau Trwydded Llywodraeth Agored v3.0 oni bai lle nodir yn wahanol. I gael gweld y drwydded hon, ewch i nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3.

Lle'r ydym wedi adnabod unrhyw wybodaeth hawlfraint trydydd parti bydd angen i chi gael caniatâd gan ddeiliaid yr hawlfraint dan sylw.

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn: www.gov.uk/official-documents.

Dylid anfon unrhyw ymholiadau sy'n gysylltiedig â'r cyhoeddiad hwn at:

Independent Office for Police Conduct (IOPC)
10 South Colonnade
Canary Wharf
London
E14 4PU
Ffôn: 0300 020 0096
E-bost: enquiries@policeconduct.gov.uk

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn www.gov.uk/official-documents

ISBN 978-1-5286-1174-9

CCS0319930200 07/19

Wedi'i argraffu ar bapur yn cynnwys lleiafswm cynnwys ffibr wedi'i ailgylchu o 75%.

Argraffwyd yn y Deyrnas Unedig ar ran Rheolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi gan yr APS Group

Cynnwys

Adran 1: Adroddiad perfformiad 7

Trosolwg 7

Dadansoddiad o berfformiad 14

Adran 2: Adroddiad atebolrwydd 35

Adroddiad llywodraethu corfforaethol 35

Adroddiad cydnabyddiaeth a staff 58

Adroddiad atebolrwydd Seneddol 76

Tystysgrif ac adroddiad y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol 78

Adran 3: Datganiadau ariannol 82

Gadawyd y dudalen hon yn wag yn fwriadol.

Adran 1: Adroddiad perfformiad

Trosolwg

Amdanom ni – pwy ydym a’r hyn yr ydym yn ei wneud

Ni yw Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu. Rydym yn goruchwylio system gwynion yr heddlu ac yn ymchwilio i'r digwyddiadau a chwynion mwyaf difrifol yn ymwneud â'r heddlu. Rydym yn defnyddio’r gwersi o'n gwaith i ddylanwadu ar newidiadau mewn plismona. Gwneir ein holl waith yn annibynnol oddi ar yr heddlu, llywodraeth a grwpiau buddiannau.

Heddluoedd sy’n ymdrin â mwyafrif y cwynion yn erbyn swyddogion yr heddlu a staff yr heddlu. Rhaid i heddluoedd atgyfeirio'r achosion mwyaf difrifol atom – p’un a yw rhywun wedi gwneud cwyn ai peidio.

Mae heddluoedd arbenigol megis y Weinyddiaeth Amddiffyn, Cwnstabliaeth Niwclear Sifil a Heddlu Trafnidiaeth Prydain, dan ein hawdurdodaeth.

Rydym hefyd yn goruchwylio'r system gwynion ar gyfer rhai sefydliadau eraill, megis Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi (CThEM), yr Asiantaeth Troseddau Cenedlaethol (NCA), a’r Awdurdod Gangfeistri a Cham-drin Llafur (GLAA). Rydym yn ymchwilio i gwynion difrifol penodol a materion ymddygiad yn ymwneud â staff gan y sefydliadau hyn.

Yn ogystal â hyn, rydym yn ymchwilio i honiadau troseddol yn erbyn comisiynwyr yr heddlu a throseddau (CHTh) a’u dirprwyon a chontractwyr sy’n gweithio i’r heddlu.

Ein cenhadaeth a’n gwerthoedd

Ein cenhadaeth yw gwella hyder y cyhoedd mewn plismona trwy sicrhau bod yr heddlu yn atebol am eu gweithredoedd a bod gwersi yn cael eu dysgu.

Mae ein gwerthoedd, a ddatblygwyd mewn ymgynghoriad â’n staff a rhanddeiliaid allanol, yn cynnwys:

- chwilio am y gwir
- bod yn gynhwysol
- grymuso pobl
- bod yn ddygn
- gwneud gwahaniaeth

Ein strwythur ac arweinyddiaeth

Cewch wybodaeth ynglŷn â sut mae ein sefydliad wedi’i strwythuro a darllen am ein uwch arweinwyr ar ein gwefan.

Rhagair y Cyfarwyddwr Cyffredinol

Mae’r adroddiad hwn yn nodi blwyddyn gyntaf llawn Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu (IOPC). Mae wedi bod yn flwyddyn brysur wrth i ni weithio i sefydlu ein sylfeini fel sefydliad newydd.

Yn nhymor yr hydref 2018, bu i ni gyhoeddi ein Cynllun Strategol, yn nodi ein cenhadaeth: “i wella hyder y cyhoedd mewn plismona trwy sicrhau bod yr heddlu yn atebol am eu gweithredoedd a bod gwersi yn cael eu dysgu”. Mae hwn yn nod uchelgeisiol, ond un y gwn sydd â chefnogaeth ein staff a’r nifer o rhanddeiliaid yr wyf wedi ymwneud â nhw dros y flwyddyn ddiwethaf. Rydym hefyd wedi cytuno ar gyfuniad newydd o werthoedd i’r sefydliad, sy’n sail i’r gwaith yr ydym yn ei wneud.

Rydym wedi datblygu pedwar blaenoriaeth strategol i arwain ein holl waith ac mae’r adroddiad hwn yn gosod ein cyflawniadau ym mhob un o’r meysydd hyn.

Pan ymunais â’r sefydliad ym mis Ionawr 2018, roedd un pryder a oedd yn codi dro ar ôl tro yn gysylltiedig â phrydlondeb ein hymchwiliadau. Mae’n bleser gennyf ddweud ein bod wedi gwneud gwelliannau go iawn yn y maes hwn. Rydym nawr yn cwblhau ein hymchwiliadau yn gynt nag erioed o’r blaen. Yn 2018/19, bu i ni gau mwy o ymchwiliadau nag yr agorasom a chwblhaom bron i 80 y cant o ymchwiliadau annibynnol cyn pen 12 mis. Mae hwn yn cynrychioli gwelliant sylweddol ar y flwyddyn gynt a dyma’r perfformiad gorau erioed gennym. Ac eithrio ein hachosion mwyaf anodd a hir, megis achos Hillsborough ac achosion cam-drin plant yn rhywiol, roedd ein hymchwiliadau, ar gyfartaledd, yn gynt na’r rheiny a gynhaliwyd gan adrannau safonau proffesiynol deg heddlu.

Bu i ni etifeddu 538 achos byw gan Gomisiwn Cwynion Annibynnol yr Heddlu (IPCC) ac wedi cau 82 y cant o’r rhain, yn cynnwys rhai o’n hymchwiliadau hiraf. Yr IOPC yw’r unig un sydd ynghlwm â’r broses o’r dechrau i’r diwedd ac er mwyn gwneud gwahaniaeth go iawn, mae angen i’r cyrff perthnasol eraill chwarae eu rhan hefyd.

Rydym wedi gwneud cynnydd gyda’r nifer sylweddol o ymchwiliadau sydd ynghlwm â cham-drin plant yn rhywiol ac wedi cefnogi’r cam cyn-prawf yr ymchwiliad Hillsborough. Mae rhagor o fanylion ein gwaith yn y meysydd pwysig hyn wedi’u cynnwys yn ein hadroddiad.

Nid drwy gwblhau ein hymchwiliadau yn brydlon yn unig y byddwn yn cyflawni ein cenhadaeth newydd. Rhaid i ni sicrhau ein bod ni, a phlismona yn ehangach, yn canolbwyntio’n fwy ar ddysgu. Rydym wedi dechrau ar y daith hon trwy ein gwaith dewis achosion thematig, gan ganolbwyntio ar feysydd lle gallwn uchafu cyfleoedd dysgu. Rydym yn gweithio’n agosach ag eraill, megis y Coleg Plismona ac

Arolygiaeth Plismona Ei Mawrhydi a’r Gwasanaethau Tân ac Achub, i sicrhau bod ein gwaith yn cael yr effaith orau ar draws y gwasanaeth - bydd hyn yn bwysig i sicrhau hyder mewn plismona. Dyma pam y byddwn yn cyhoeddi ein Hadroddiad Effaith cyntaf yn fuan i egluro’r gwahaniaeth y mae ein gwaith wedi’i wneud.

Mae digon o waith i’w wneud os ydym am gyflawni popeth yr hoffem erbyn diwedd hyd oes tair blynedd ein Cynllun Strategol, ond rydym wedi gwneud dechrau da iawn dros y flwyddyn ddiwethaf.

Yn olaf, hoffwn ddweud diolch yn fawr i’n cyfarwyddwyr anweithredol sydd wedi cyflwyno her a chyngor da i mi a’m Bwrdd Rheoli trwy gydol y flwyddyn, ac i’n holl gyfarwyddwyr a staff am eu hymrwymiad, ymroddiad a gwaith caled parhaus.

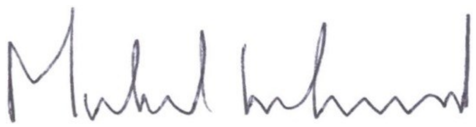

Michael Lockwood
Cyfarwyddwr Cyffredinol

Materion a risgiau allweddol

Eleni, gwnaethom leihau ein blaenoriaethau o chwech i bedwar er mwyn symleiddio ein gwaith:

- gweithio gydag eraill i wella system gwynion yr heddlu
- gwella plismona trwy adnabod a rhannu dysg
- gwella hyder yn atebolrwydd yr heddlu
- bod yn sefydliad effeithlon ac effeithiol

Rydym yn adnabod y risgiau strategol sylweddol a all ein hatal ni rhag cyflawni'r amcanion hyn, yn asesu'r rhain a'u rheoli trwy weithgareddau lliniaru a lleihau risg. Rydym yn cyflwyno diweddariadau cyson ar y risgiau strategol i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg (ARAC) a'n Bwrdd Unedol.

Rheolir risgiau lefel is o fewn cyfarwyddiaethau, rhaglenni a phrosiectau fel fo'n briodol. Ceir proses uwchgyfeirio ac isgyfeirio i sicrhau bod risgiau yn cael eu rheoli ar y lefel briodol.

Mae ein Datganiad Llywodraethu (gweler tudalen 43) yn manylu y risgiau mawrion yr ydym yn eu hwynebu ac yn egluro'r mesurau lliniaru yr ydym wedi'u rhoi ar waith. Mae'r risgiau hyn yn cynnwys:

- cyflwyno newid deddfwriaethol
- cydymffurfio â'r Rheoliadau Cyffredinol ar Ddiogelu Data (GDPR)
- y posibilrwydd am gynnydd sylweddol yn ein cyfraniadau pensiwn i gyflogeion
- adnoddau TGCh annigonol i fodloni holl ofynion busnes
- risg o brosesau sicrhau gwybodaeth aneffeithiol

Crynodeb o'n perfformiad yn ystod 2018/19

Cyhoeddasom ein Cynllun Strategol IOPC tair blynedd cyntaf ym mis Tachwedd 2018. O ganlyniad, bu i ni ail-strwythuro ein Cynllun Busnes i 2018/19 i sicrhau bod ein gwaith yn cefnogi'n llawn ein pedwar blaenoriaeth newydd. Mae'r adran hon yn rhoi trosolwg o'n perfformiad yn erbyn y blaenoriaethau hyn yn ystod y flwyddyn dan adolygiad.

Atgyfeiriadau

- Derbyniasom gyfanswm o 4,097 o atgyfeiriadau[1] gan heddluoedd yn 2018/19 - cynnydd o 7 y cant yn seiliedig ar 2017/18.
- Pan fyddwn yn derbyn atgyfeiriad gan heddlu, mae ein huned asesu yn adolygu'r wybodaeth y maent wedi'i darparu. Ein nod yn 2018/19 oedd gwella ar yr 83 y cant o atgyfeiriadau a broseswyd mewn tri diwrnod y flwyddyn gynt. Fodd bynnag, bu i'n perfformiad aros yn statig ar 83 y cant.
- Yr amser cyfartalog a gymerwyd i brosesu'r holl atgyfeiriadau yn 2018/19 oedd tri diwrnod - gwelliant o un diwrnod ar y flwyddyn flaenorol.

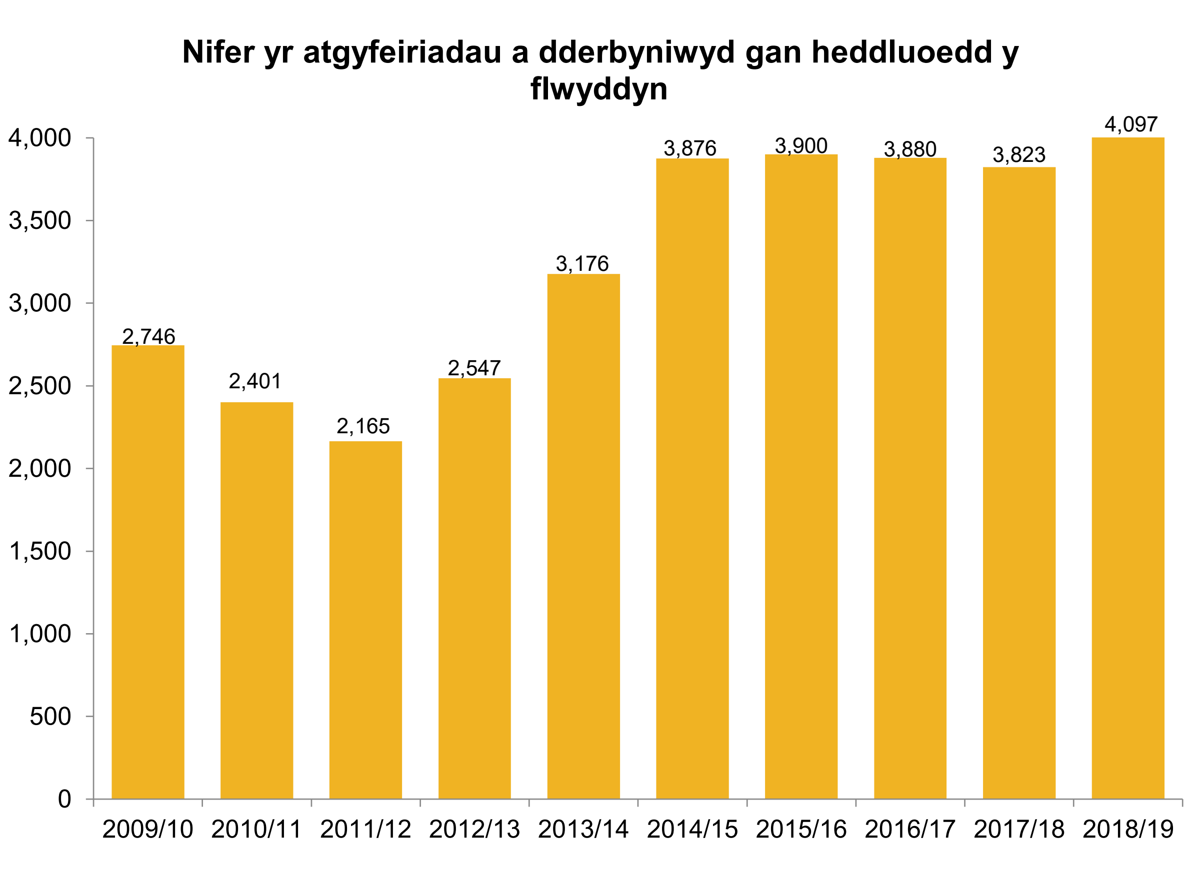

Ymchwiliadau Annibynnol

- Bu i ni agor 687 o ymchwiliadau yn 2018/19, roedd hyn yn 18 yn llai na'r flwyddyn gynt ond o fewn ein targed i agor rhwng 650 a 750.
- Roedd ein cyfradd cau yn 2018/19 yn uwch na'r flwyddyn gynt; cwblhawyd 717 o'i gymharu â 709 yn 2017/18.

[1] Heddluoedd sy'n ymdrin â mwyafrif y cwynion yn erbyn swyddogion yr heddlu a staff yr heddlu. Fodd bynnag, rhaid i heddluoedd gyfeirio'r achosion mwyaf difrifol atom ni - p'un a yw rhywun wedi gwneud cwyn ai peidio. Mae gwybodaeth ynglŷn â sut ydym yn ymdrin ag atgyfeiriadau ar gael ar ein gwefan - www.policeconduct.gov.uk

- Ein targed yn 2018/19 oedd cwblhau 80 y cant o ymchwiliadau annibynnol cyn pen 12 mis. Cyflawnasom hyn mewn 79 y cant o'r achosion, gwelliant o 11 y cant o'r 68 y cant a gyflawnwyd yn y cyfnod hwn yn 2017/18. Pe byddem yn eithrio ein hachosion mwyaf difrifol a chymhleth, y mae'r Gyfarwyddiaeth Ymchwiliadau Mawrion yn ymdrin â nhw, bu i ni gwblhau 82 y cant o ymchwiliadau annibynnol cyn pen 12 mis.
- Mae nifer o achosion y bu i ni eu cau cyn pen naw mis wedi gwella i 58 y cant yn 2018/19, tra bod y gyfran o achosion y bu i ni eu cau cyn pen chwe mis yn debyg i'r flwyddyn gynt yn 30 y cant.
- Byddwn yn cynnal adolygiad ar ddiwedd bob un o'n hymchwiliadau i sefydlu bod y cylch gorchwyl wedi'i fodloni a bod yr ymchwiliad yn bodloni ein safonau ansawdd. Yn 2018/19, canlyniad 97 y cant o'r adolygiadau hyn oedd asesiad iechyd gwyrdd[2] ar y tro cyntaf. Aeth hyn y tu hwnt i'n targed o 87 y cant ac roedd ar gynnydd o ddau y cant o'r flwyddyn flaenorol.
- Gwnaeth ein hymchwiliadau Hillsborough gynnydd da yn ystod 2018/19. Y rhain yw'r ymchwiliadau troseddol mwyaf i gamymddygiad honedig gan yr heddlu a gynhaliwyd erioed. Bu i ni barhau i gefnogi Gwasanaeth Erlyn y Goron (CPS) gyda'r profion troseddol a ddechreuwyd ym mis Ionawr 2019. Darllenwch fwy ar dudalen 23.

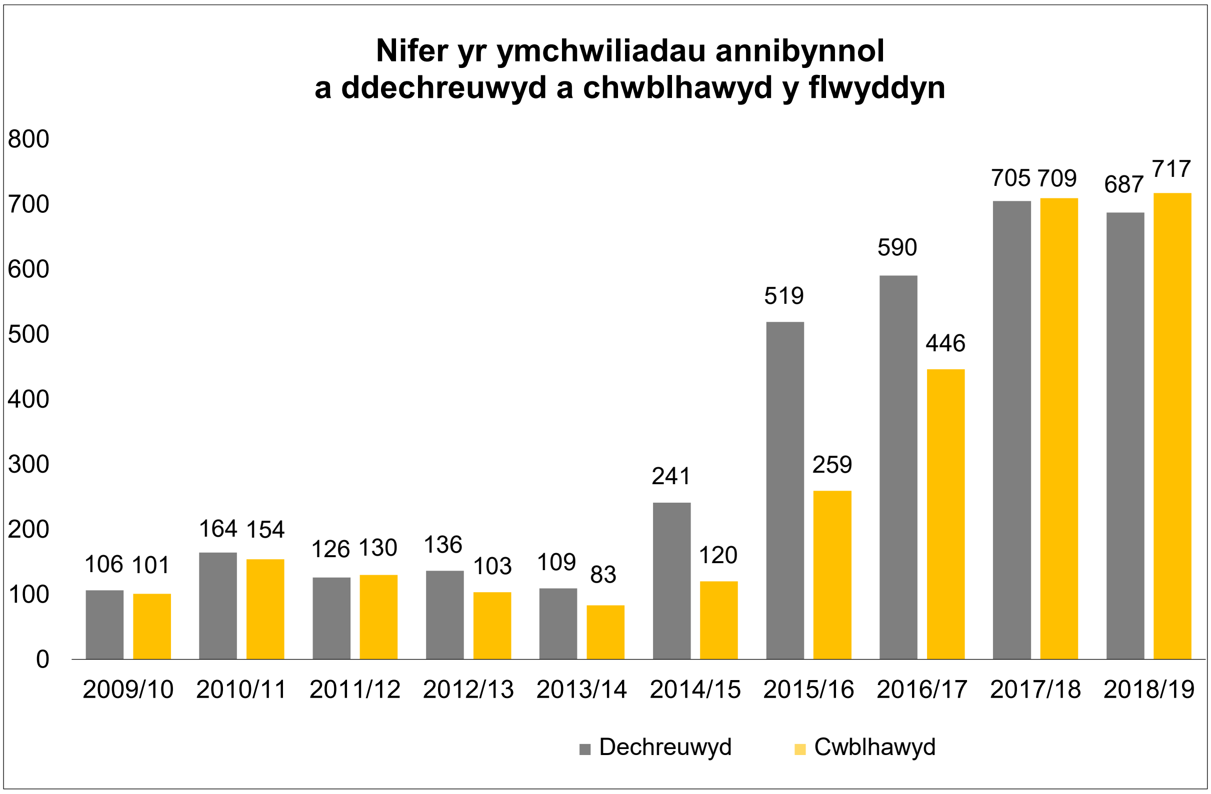

[2] Mae asesiad iechyd gwyrdd yn nodi bod yr ymchwiliad wedi bodloni ein safonau ymchwil hyd at y cam hwn. Bydd unrhyw argymhellion a wneir yn ymwneud â mân faterion yn unig.

Apeliadau

- Derbyniasom 3,001 o apeliadau[3] yn 2018/19. Mae hyn yn lleihad o 15 y cant o 2017/18.
- Bu i ni gwblhau 2,969 o apeliadau ac roedd 95 y cant yn ddilys[4].
- Dechreuasom 2018/19 gyda 375 o apeliadau agored a'i chloi gyda 408, cynnydd o naw y cant.
- Yn 2018/19, ein targed oedd cwblhau 60 y cant o'r holl apeliadau a wnaethpwyd ar ôl ymchwiliad a datrysiad lleol cyn pen 35 diwrnod gwaith. Fe aethom y tu hwnt i hyn, gan gyrraedd ffigwr o 63 y cant.
- Cwblhawyd 77 y cant o apeliadau heb eu cofnodi[5] a mathau eraill o apeliadau cyn pen 25 diwrnod yn erbyn ein targed o 80 y cant.
- Cwblhaom 66 y cant o'r holl apeliadau cyn pen 20 diwrnod gwaith o dderbyn yr holl wybodaeth angenrheidiol. Mae hyn yn welliant mewn cymhariaeth â 2017/18, pan oedd y ffigwr yn 62 y cant.
- Gwnaeth y canran o apeliadau y cynaliasom aros yn statig yn 2018/19 - 37 y cant o apeliadau i ymchwiliadau 36 y cant o apeliadau heb eu cofnodi.
- Yn 2018/19, roedd 94 y cant o'r apeliadau wedi'u cwblhau a adolygwyd gan ein Huned Adolygu Ansawdd yn bodloni'r trothwy ansawdd[6] y tro cyntaf. Aeth hyn y tu hwnt i'n targed o 80 y cant ac roedd ar gynnydd o bump y cant o'r flwyddyn flaenorol.

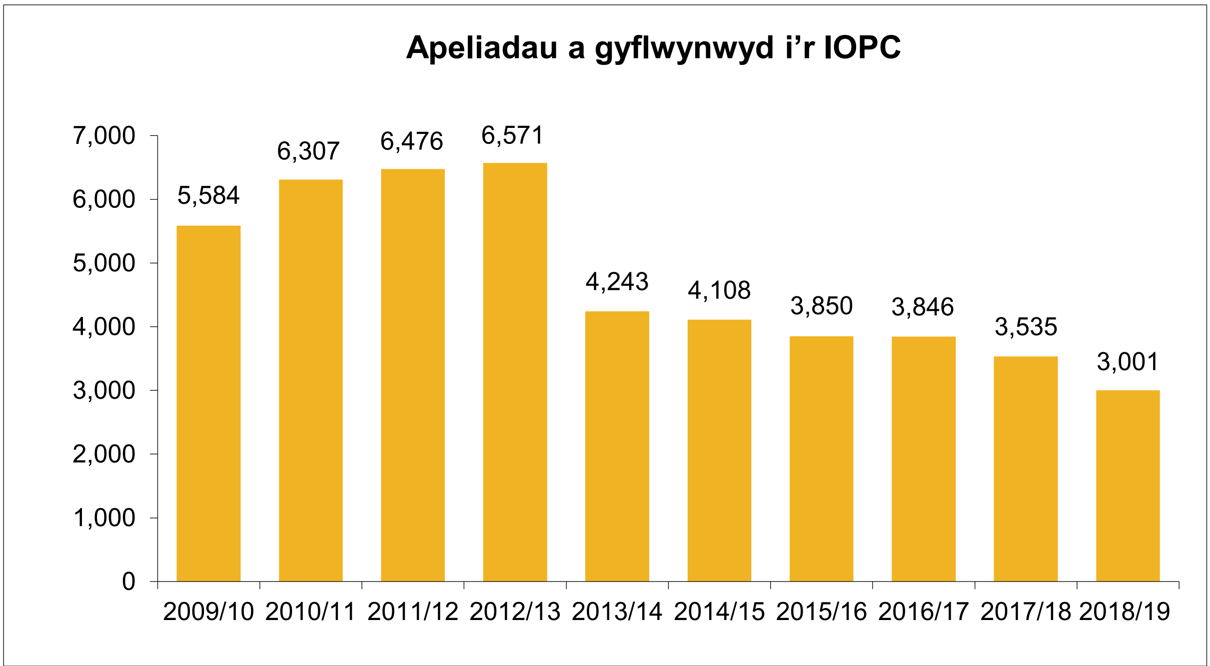

[3] Os yw achwynwr yn anhapus ynglŷn â chanlyniad ei gŵyn, neu ynglŷn â sut ymdriniwyd ag o, mae'n bosibl y gallai apelio. Mae gwahanol seiliau dros apelio, a chânt eu hegluro ar ein gwefan.
[4] Darllenwch fwy ynglŷn â'r seiliau gwahanol dros apelio ar ein gwefan - https://www.policeconduct.gov.uk/complaints-and-appeals/make-appeal
[5] Y cam cyntaf i ymdrin â chwynion yw i'r heddlu perthnasol benderfynu a ddylid cofnodi'r gŵyn ai peidio. Wedi i gŵyn gael ei chofnodi, rhaid ymdrin â hi yn unol â rheolau a chanllawiau penodol. Os nad yw'r llu yn cofnodi'r gŵyn, gall y sawl sy'n cyflwyno'r gwŷn apelio yn erbyn y penderfyniad hwn.
[6] Diffinnir fel a ganlyn: mae'r gwaith yn foddhaol ac yn bodloni'r holl ddangosyddion hanfodol, ond mae cwmpas am welliannau bychain.

Cwynion a gyflwynwyd i ni

Mae'r nifer o gwynion ynglŷn â'r heddlu wedi parhau i ostwng. Yn 2018/19, derbyniasom gyfanswm o 9,565 o gwynion naill ai i'n Canolfan Gyswllt Cwsmeriaid neu drwy ein gwefan gan ddefnyddio ein ffurflen ar-lein[7]. Mae hwn yn lleihad o 17 y cant yn seiliedig ar ffigyrau o 2017/18.

Ein nod oedd anfon mwy na 95 y cant o'n cwynion blaenoriaeth uchel[8] a gyflwynwyd trwy ein Canolfan Gyswllt Cwsmeriaid i'r heddlu perthnasol cyn pen dau ddiwrnod. Fe aethom y tu hwnt i hyn, gan anfon 99 y cant o fewn yr amserlen hon.

Rydym yn cyhoeddi Crynodeb Misol ar ein gwefan, sy'n cynnwys gwybodaeth ynglŷn â'n hymchwiliadau, gweithio gyda rhanddeiliaid, a'n data perfformiad diweddaraf. Mae'r gwelliannau diweddar i'r Crynodeb yn cynnwys dangos sut mae'r gwersi a ddysgwyd o'n gwaith ar ymchwiliadau yn helpu i wella plismona a gwella strwythur y dudalen we i'w gwneud yn fwy deniadol ac yn haws ar y llygaid.

Dadansoddiad o berfformiad

Hon yw ein blwyddyn gyntaf lawn o weithredu fel yr IOPC. Cyhoeddasom ein Cynllun Strategol 2018-22 ym mis Tachwedd 2018, ochr yn ochr â'n Cynllun Busnes ar gyfer 2018/19. Mae'r adran ganlynol yn disgrifio ein cynnydd yn erbyn y gwaith a nodwyd yn ein Cynllun Busnes 2018/19.

Blaenoriaeth: gweithio gydag eraill i wella system gwynion yr heddlu

Mae'r flaenoriaeth hon yn adlewyrchu ein hymrwymiad i wella system gwynion yr heddlu. Rydym yn gweithio i wella bob rhan o'r system - ein gwaith ni a'r gwaith a wneir gan eraill - fel ei bod yn cyflwyno canlyniadau diduedd, teg ac ar sail tystiolaeth mewn modd cyson a phrydlon.

[7] Os cyflwynir cwyn trwyddom ni, rhaid i ni ei hanfon at yr heddlu perthnasol er mwyn gwneud penderfyniad ynglŷn ag a ddylid ei chofnodi ai peidio. Os yw rhywun yn cwyno trwy ein gwefan, caiff y wybodaeth ei hanfon at yr heddlu perthnasol yn awtomatig.
[8] Caiff cwynion uniongyrchol eu dosbarthu gan y Ganolfan Gyswllt Cwsmeriaid a chaiff y rheiny sydd o natur arbennig o ddifrifol, neu gwynion sydd angen cael eu hanfon at yr awdurdod priodol yn sydyn, eu categoreiddio yn flaenoriaeth uchel.

Gweithio gyda rhanddeiliaid cymunedol i wella system gwynion yr heddlu

Cydnabyddwn fod cyflawni ein cenhadaeth o gynyddu hyder y cyhoedd mewn plismona yn golygu gweithio gydag eraill i sicrhau bod ein gwaith yn cael yr effaith fwyaf bosibl.

Cefnogi pobl sydd â chyflyrau iechyd meddwl

Mae plismona ac iechyd meddwl yn her enfawr sy'n gofyn cydweithrediad a chydweithio ar draws y gymuned plismona, y llywodraeth a'r gwasanaeth iechyd. Gwyddom fod pobl sydd â chyflwr iechyd meddwl yn ei chael hi'n arbennig o heriol gwneud cwyn yn erbyn yr heddlu. Yn ystod y flwyddyn sydd dan adolygiad, bu i ni gomisiynu'r Sefydliad Iechyd Meddwl (IMH) i gynnal gwaith ymchwil i'r rhesymau y tu ôl i hyn. Datgelodd yr ymchwil bod ofn aflonyddwch, pryderon ynglŷn â thueddiad a diffyg dealltwriaeth o sut i wneud cwyn yn rhai o'r materion sy'n atal pobl sydd â chyflyrau iechyd meddwl rhag defnyddio'r system gwynion. Bu i chwe deg y cant o'r rheiny a ymatebodd i'r arolwg a gynhaliwyd gan yr IMH adrodd eu bod yn credu y byddant yn cael eu trin yn annheg petaent yn gwneud cwyn yn erbyn yr heddlu.

Mae canlyniadau'r ymchwil ar gael ar ein gwefan. Bu i'n Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid Allanol (darllenwch fwy am y grŵp ar dudalen 23) drafod yr ymchwil hwn a bu i ni ei rannu gyda rhanddeiliaid plismona a rhanddeiliaid cymunedol. Bydd yr ymchwil yn cyfrannu at ein gwaith parhaus i wneud system gwynion yr heddlu yn fwy hygyrch ac ar gael i bawb yn y gymuned.

I helpu i fod yn sail i'n gwaith, trefnasom i staff fynychu cynhadledd flynyddol Iechyd Meddwl a Phlismona ym mis Hydref 2018. Roedd y digwyddiad yn cynnwys gweithdai ar rôl oedolion priodol[9], a sut i ymgysylltu â dioddefwyr trosedd sydd â phryderon iechyd meddwl.

Digwyddiadau thematig y ford gron

Ers i ni ddod i fodolaeth ym mis Ionawr 2018, rydym wedi rhoi amser i wrando ar adborth gan ein staff, defnyddwyr gwasanaeth a rhanddeiliaid. O ganlyniad, rydym bellach yn awyddus i ganolbwyntio ein gwaith ar y materion sy'n peri pryder i'r cyhoedd a'r heddlu. Mae cymryd yr agwedd thematig hon yn sicrhau y gall ein hymchwiliadau ychwanegu'r gwerth mwyaf.

[9] Mae oedolion priodol yn diogelu buddiannau, hawliau, hawliadau a llesiant plant a phobl ifanc sydd dan amheuaeth o drosedd. Maent yn cynghori, cefnogi a chynorthwyo'r rhai bregus sydd dan amheuaeth.

Cynaliasom sawl sesiwn y ford gron yn 2018/19. Mae'r digwyddiadau hyn yn dwyn ynghyd ystod o rhanddeiliad sydd ag arbenigedd mewn meysydd arbenigol. Maent yn cyflwyno fforwm ar gyfer trafodaeth ac yn rhoi cipolwg defnyddiol i ni o'r ffordd orau o ddatblygu'r meini prawf sy'n arwain sut ydym yn dewis yr achosion yr ydym yn eu hymchwilio.

Canolbwyntiodd ein sesiwn bord gron gyntaf ar gam-drin domestig - mae nifer o'r achosion sy'n ein cyrraedd ni i'w harchwilio yn cynnwys digwyddiadau o drais neu gam-drin domestig. Yn ogystal, cynaliasom sesiynau bord gron ar sail y themâu digwyddiadau traffig y ffordd ac iechyd meddwl. Daeth bob digwyddiad â rhanddeiliaid arbenigol ynghyd a darparodd le i drafod yn lle mae'r problemau mwyaf, a lle dylem ganolbwyntio ein hymdrechion.

Rydym yn bwriadu cynnal mwy o ddigwyddiadau'r ford gron yn unol â gweithio'n fwy thematig i adnabod a rhannu dysg.

Gweithio gyda heddluoedd a sefydliadau plismona eraill

Mae ein rôl yn sicrhau atebolrwydd yr heddlu yn rhan bwysig o fframwaith ehangach. Rydym wedi parhau i gysylltu â sefydliadau megis y Coleg Plismona (CoP) ac Arolygiaeth Cwnstabliaeth Ei Mawrhydi, Gwasanaethau Tân ac Achub (HMICFRS) i rannu dysg a chydweithio ar feysydd a themâu allweddol sy'n codi o'n gwaith. Mae'r tri sefydliad yn cyfarfod bob chwarter i drafod sefydliadau sylweddol a chynllunio busnes ar gyfer meysydd o fudd i'r ddwy ochr.

Rydym yn cymryd rhan mewn grŵp cyfeirio allanol newydd sy'n cael ei gynnal gan HMICFRS. Bydd y grŵp yn canolbwyntio ar arolygiadau PEEL[10] - rhaglen y mae HMICFRS yn tynnu ynghyd dystiolaeth o'i arolygiadau blynyddol o heddluoedd. Mae'r asesiadau hyn yn galluogi'r cyhoedd i feirniadu perfformiad eu heddlu, a phlismona yn gyffredinol. Bydd ein cyfraniad i'r grŵp cyfeirio yn cynorthwyo HMICFRS gyda gosod strategaeth ar gyfer datblygiad parhaus ei arolygiadau plismona.

Ym mis Mawrth 2018, cyflwynasom Gwrs Awdurdod Strategol y Coleg Plismona - prif raglen ddatblygu arweinyddiaeth plismona. Caniataodd hyn i ni rannu gyda phrif swyddogion y dyfodol sut ydym yn bwriadu ailffocysu ein hymchwiliadau ac uchafu'r ddysg a'r gwelliannau o'n hymchwiliadau.

---

[10] Mae PEEL yn golygu effeithiolrwydd, effeithlonrwydd a chyfreithlondeb yr heddlu (*police effectiveness, efficiency and legitimacy*).

Ein gwaith arsylwi

Mae gennym dîm pwrpasol sy'n gweithio gyda heddluoedd i godi safonau wrth ymdrin â chwynion a mynd i'r afael â materion yn unol â *Deddf Diwygio'r Heddlu 2002*[11]. Mae gan ein tîm Arsylwi berthnasoedd cynhyrchiol gydag adrannau safonau proffesiynol heddluoedd ac yn monitro eu perfformiad wrth ymdrin â chwynion ac atgyfeiriadau.

Yn ystod 2018/19, cynhaliodd y tîm weithdai i rannu arfer dda a chynnal gwaith gyda ffocws pendant gyda heddluoedd lle'r oeddem wedi adnabod problemau penodol. Mae ein Hadroddiad Effaith cyntaf yn disgrifio'r gwaith hwn a'r canlyniadau cadarnhaol.

Yn ogystal, gwnaethom barhau i ddarparu cyngor ymarferol i heddluoedd ynglŷn ag ymdrin â chwynion a glynu at y ddeddfwriaeth sy'n tanategu system gwynion yr heddlu. Yn ogystal â'n Canllaw Statudol, mae ein cyhoeddiad Focus yn egluro'r tueddiadau yr ydym yn eu gweld yn ein gwaith ac yn hyrwyddo arfer dda. Gallwch ddarllen y rhifyn a gyhoeddwyd yn 2018/19 ar ein gwefan.

Gweithredu newid deddfwriaethol

Rydym wedi parhau i baratoi ar gyfer gweithredu'r newidiadau deddfwriaethol a nodwyd yn *Neddf Plismona a Throseddu 2017*. Rydym yn gweithio gyda chomisiynwyr yr heddlu a throseddu (PCCs), heddluoedd a rhanddeiliaid eraill i sicrhau bod y newidiadau deddfwriaethol hyn yn cael eu gweithredu'n llwyddiannus, ac i gyflwyno ein swyddogaeth statudol i oruchwylio'r system gwynion.

Asesu ein perfformiad yn erbyn y flaenoriaeth hon

Ein perfformiad atgyfeiriadau ac ymchwiliadau

Pan sefydlwyd fel yr IOPC ar 8 Ionawr 2018, roedd gennym lwyth achosion gweithredol o 538 ymchwiliad. Erbyn diwedd mis Mawrth 2019, roeddem wedi cau 82 y cant o'r ymchwiliadau hyn. Yna, dim ond 93 a oedd ar ôl yn weithredol.

Pan fo'n hymchwiliadau yn dod i ben, gellir cynnal prosesau a gweithrediadau ychwanegol - er enghraifft, cwestau, gweithrediadau camymddygiad neu ystyriaeth y CPS o unrhyw gyhuddiadau troseddol posibl. Ni ellir cau ein hymchwiliadau'n gyfan gwbl nes bod y pethau hyn wedi'u terfynu ac mae'r cyfnod o amser a gymerant y tu hwnt i'n rheolaeth ni. Yn ystod 2018/19, bu i ni gynyddu ein ffocws ar ddiweddu ein

[11] Rhaid ymdrin â marwolaethau neu anafiadau difrifol yn ystod neu yn dilyn cyswllt â'r heddlu yn unol â'r ddeddfwriaeth hon, pa un ai a gyflwynwyd cwyn ai peidio.

hymchwiliadau mewn da bryd ac rydym wedi bod yn cysylltu ag asiantaethau allanol i wella sut ydym yn gweithio gyda'n gilydd i gyflymu'r system.

Yn 2018/19, cwblhaom 79 y cant o'n hymchwiliadau cyn pen 12 mis, fymryn yn is na'n targed o 80 y cant, ond cyfran uwch mewn cymhariaeth â'r ddwy flynedd cynt. Bu i gau ymchwiliadau cyn pen naw mis hefyd wella mewn cymhariaeth â'r flwyddyn gynt i 58 y cant, tra'r oedd cau cyn pen chwe mis yn gyffelyb ar 30 y cant. Ar gyfartaledd, lleihaom yr amser a gymerir i gwblhau ein hymchwiliadau o bron i dair wythnos mewn cymhariaeth â 2017/18, ac o bron i chwe wythnos mewn cymhariaeth â 2016/17.

Ym mis Hydref 2018, dechreuasom beilot i ymgymryd ag agwedd â ffocws mwy i'r mathau o faterion yr ydym yn canolbwyntio arnynt. Trwy gynnal ymchwiliadau thematig â mwy o ffocws, mae'r peilot yn cefnogi ein blaenoriaeth i wella plismona drwy adnabod a rhannu dysg o'n gwaith wrth barhau i ymchwilio i'r materion hynny sydd o'r pryder mwyaf i'r cyhoedd a rhanddeiliaid plismona.

Rydym yn ymroddedig i ymateb i fwy o atgyfeiriadau gan heddluoedd cyn pen tri diwrnod gwaith (mae hyn yn cyfeirio at yr amser a gymerir i ni gyfathrebu â heddluoedd wedi iddynt atgyfeirio achos atom ni). Er i ni dderbyn mwy o atgyfeiriadau eleni (cynnydd o 7 y cant), cyflawnasom ein targed tri diwrnod yn 83 y cant o'r atgyfeiriadau, sy'n gyfartal â'r 83 y cant y cyflawnasom yn 2017/18. Yn ogystal, bu i ni leihau ein hamser cyfartalog i brosesu'r holl atgyfeiriadau o bedwar diwrnod gwaith yn 2017/18 i dri diwrnod gwaith.

Ein perfformiad apeliadau

Mae'r nifer o apeliadau sy'n ein cyrraedd ni wedi bod yn lleihau'n raddol ers 2013/14 a gwelsom leihad pellach yn 2018/19. Derbyniasom 3,001 o apeliadau, 15 y cant yn is nac yn 2017/18.

Ein targed oedd cwblhau 60 y cant o apeliadau ymchwiliadau a datrysiadau lleol cyn pen 35 diwrnod gwaith. Cyflawnasom ffigwr o 63 y cant. Yr amser cyfartalog a gymerwyd i gwblhau apeliadau ymchwiliadau a datrysiadau lleol oedd 37 diwrnod gwaith - 11 diwrnod gwaith yn is na'n hamser cyfartalog yn 2017/18.

Roedd ein perfformiad mewn cwblhau apeliadau heb eu cofnodi, datgymhwysiad a'r rhai yn dirwyn i ben yn is na'n targed o brosesu 80 y cant cyn pen 25 diwrnod gwaith. Erbyn diwedd 2018/19, roeddem wedi prosesu 77 y cant o fewn y cyfnod hwn o amser. Bu i'n cyfradd cwblhau ar gyfer yr apeliadau hyn godi a gostwng yn ail hanner 2018/19. Roedd hyn yn bennaf oherwydd problemau staffio yn ein Huned

Asesu, ond derbyniasom hefyd nifer uwch o apeliadau yn y cyfnod hwn.

Ein nod yw cwblhau'r holl apeliadau cyn pen 20 diwrnod gwaith o dderbyn yr holl wybodaeth sydd ei hangen i wneud penderfyniad ynglŷn ag apêl. Mae hyn yn cynnwys amser a dreuliwyd yn disgwyl am bapurau cefndirol gan heddluoedd. Llwyddasom i gyflawni hyn ar gyfer 66 y cant o'r apeliadau a gwblhawyd yn 2018/19, gwelliant ar y 62 y cant yn y flwyddyn flaenorol.

Mae gostyngiad yn yr apeliadau a gadarnhawyd yn arwydd bod ymdrin â chwynion yn gwella. Felly, yn 2018/19, gosodasom darged gwelliant ar gyfer cyfran o'r apeliadau a gynaliasom a defnyddio canlyniadau'r flwyddyn flaenorol fel ein man cychwyn. Ein targed oedd cynnal llai na 38 y cant o apeliadau a gyflwynwyd i ni ar ôl ymchwiliad gan yr heddlu i gŵyn, a llai na 36 y cant o apeliadau a wneir ar ôl i heddlu benderfynu peidio â chofnodi cwyn.

Bu i'n cyfraddau cynnal apeliadau godi a gostwng trwy gydol 2018/19 yn hytrach na dangos gwelliant. Yn 2018/19, cynaliasom 37 y cant o apeliadau ymchwiliadau a 36 y cant o apeliadau heb eu cofnodi.

Blaenoriaeth: gwella plismona trwy adnabod a rhannu dysg o'n gwaith

Rydym yn ymroddedig i welliant parhaus a'n nod yw sicrhau y gallwn wella plismona drwy adnabod a rhannu'r gwersi a ddysgwyd o'n gwaith. Rydym yn canolbwyntio ein gwaith ar feysydd sy'n peri pryder i'r cyhoedd a gwasanaeth yr heddlu, ac yn gweithio gyda phartneriaid i rannu ein dysg i wella plismona a diogelu'r cyhoedd rhag niwed.

Mae ein Crynodeb Misol, a gyhoeddir ar ein gwefan, yn cynnwys enghreifftiau rheolaidd o'r ddysg yr ydym wedi'i hadnabod.

Ein cylchgrawn Learning the Lessons

Mae ein cylchgrawn Learning the Lessons yn helpu i wella polisïau ac arferion yr heddlu. Mae'n cefnogi gwasanaeth yr heddlu i ddysgu gwersi gan ymchwiliadau i gwynion a materion ymddygiad. Rydym yn hyrwyddo'r cylchgrawn ar gyfryngau cymdeithasol, ein gwefan a thrwy fynychu ystod o gynadleddau a digwyddiadau.

Yn ystod 2018/19, bu i ni gynhyrchu dau rifyn o'r cylchgrawn, ac roedd y cyntaf yn canolbwyntio ar stopio a chwilio. Yn ogystal ag ystod o astudiaethau achos yn cynnwys dysg gan ein hymchwiliadau, roedd hyn hefyd yn cynnwys erthyglau gan:

- Dirprwy Prif Gwnstabl Adrian Hanstock, arweinydd plismona cenedlaethol ar gyfer stopio a chwilio
- aelodau ein Panel Ieuenctid
- Katrina French, Prif Weithredwraig StopWatch
- Nick Glynn o Open Society Initiative Ewrop

Roedd rhifyn Chwefror 2019 ein cylchgrawn Learning the Lessons yn canolbwyntio ar iechyd meddwl. Yn ogystal ag ystod o astudiaethau achos, roedd hefyd yn cynnwys erthyglau gan:

- Hannah Wheeler, arweinydd iechyd meddwl yn HMICFRS
- Yr Athro Eddie Kane o'r Sefydliad Iechyd Meddwl
- Dr Roxanna Dehaghani o Brifysgol Caerdydd
- Neil Moloney, Cadeirydd ein rhwydwaith pwnc iechyd meddwl

Cynnwys rhanddeiliaid i gynhyrchu'r cylchgrawn

Ym mis Tachwedd 2018, lansiasom banel newydd yn dwyn ynghyd ystod o randdeiliaid i'n cefnogi ni i ddatblygu rhifynnau newydd o'n cylchgrawn Learning the Lessons. Mae gennym gynrychiolwyr o'r sector plismona, cymunedol a gwirfoddol a'r byd academaidd.

Gwahoddir aelodau'r panel i adolygu a rhoi sylw ar ddrafftiau dienw cyn y cânt eu hadolygu gan aelodau ein tîm adolygu rhanddeiliaid allweddol. Mae'r tîm hwn yn cynnwys cynrychiolwyr o'r CoP, HMICFRS, y NPCC, y Swyddfa Gartref, Ffederasiwn yr Heddlu, a Chymdeithas Uwch-arolygwyr yr Heddlu.

Gallwch anfon e-bost at learning@policeconduct.gov.uk am ragor o wybodaeth ynglŷn â'r panel, neu cwblhewch ein ffurflen gofrestru ar-lein i gael eich ystyried am aelodaeth.

Cyfarwyddyd ar gyflawni'r dystiolaeth orau gan swyddogion ar ôl marwolaeth neu anaf difrifol

Bu i'r Ysgrifennydd Cartref gymeradwyo ein Cyfarwyddyd i Wasanaeth yr Heddlu ar Gyflawni'r Dystiolaeth Orau mewn Materion o Farwolaeth neu Anaf Difrifol ym mis Ionawr 2019. Mae'r Cyfarwyddyd yn nodi'r camau pwysicaf y dylid eu cymryd yn syth wedi i rywun farw neu gael ei anafu'n ddifrifol yn dilyn cyswllt gyda'r heddlu. Nod y Cyfarwyddyd yw sicrhau bod ymchwiliad yn gallu sefydlu'r ffeithiau llawn.

Bellach, rhaid i gyrff plismona lleol, prif swyddogion, swyddogion yr heddlu, cwnstabliaid arbennig a staff yr heddlu sy'n gweithio yn y lluoedd hynny i gyd ystyried y Cyfarwyddyd hwn, neu gael rhesymwaith cadarn dros beidio â glynu ato. Cynaliasom drafodaethau gyda'r CoP i sicrhau nad oes gwrthdaro rhwng ein cyfarwyddyd a'r cyfarwyddyd a gyhoeddwyd ganddynt, a bod swyddogion yr heddlu yn deall yn glir beth a ddisgwylir ohonynt.

Asesu ein perfformiad yn erbyn y flaenoriaeth hon

Ar ôl cyhoeddi bob rhifyn o'n cylchgrawn Learning the Lessons, rydym yn gwahodd darllenwyr i gwblhau arolwg adborth i'n helpu ni i sefydlu pa mor ddefnyddiol mae'r cynnwys wedi bod i ysgogi newid. Mae canlyniadau ein harolwg ar gyfer y ddau rifyn a gyhoeddwyd yn 2018/19 yn cynnwys yr adborth canlynol.

Rhifyn stopio a chwilio:

- Dywedodd 46% o ymatebwyr yr arolwg y byddant yn meddwl yn wahanol ynglŷn â sut maent yn defnyddio pwerau stopio a chwilio ar ôl darllen
- Dywedodd 38% y byddant yn meddwl yn wahanol ynglŷn â sut maent yn cyfathrebu gyda phobl yn ystod digwyddiadau o stopio a chwilio ar ôl darllen
- "Fi yw'r Rhingyll plismona Lleol ar gyfer ardal amrywiol a heriol. Bydd y cyfarwyddyd/cyngor ar stopio a chwilio yn helpu sut wyf yn cyflwyno cyngor/cyfarwyddyd ymarferol i staff a'u caniatáu nhw i fod yn ymwybodol o ddigwyddiadau cenedlaethol a all fod yn araf yn cael ei gyhoeddi trwy fecanweithiau hyfforddiant mewnol."

Rhifyn iechyd meddwl:

- Dywedodd 63% o ymatebwyr y byddant yn meddwl yn wahanol ynglŷn â sut maent yn ymdrin â phobl lle mae pryderon ynglŷn â'u hiechyd meddwl wedi'u hadnabod
- Dywedodd 67% y byddant yn meddwl yn wahanol ynglŷn â sut maent yn cyfathrebu gyda phobl lle mae pryderon ynglŷn â'u hiechyd meddwl wedi'u hadnabod
- "Credaf fod y rhan fwyaf o bobl yn dysgu orau drwy enghraifft, nid theori. Mae'r cylchgrawn yn rhoi enghreifftiau y gellir eu defnyddio mewn unrhyw beth o hyfforddiant, i gefnogi pwynt mewn dadl."

Argymhellion yn codi o'n hymchwiliadau

Rydym yn defnyddio'r hyn yr ydym wedi'i ddysgu yn ystod ymchwiliadau i wella arfer plismona a helpu i atal digwyddiadau cyffelyb rhag digwydd eto. Lle bo'n hymchwiliadau yn adnabod meysydd i wella, rydym yn cyflwyno argymhellion dysgu - er enghraifft, awgrymu newidiadau i hyfforddiant neu bolisi. Gallwn wneud argymhellion i heddluoedd neu gomisiynwyr yr heddlu a throseddau. Gallwch ddarllen yr argymhellion yr ydym wedi'u gwneud, ac ymatebion yr heddluoedd, lle bo'n briodol, ar ein gwefan.

Yn ystod 2018/19, gwnaethom 30 o argymhellion. Cafodd ugain ohonynt eu derbyn gan yr heddluoedd a oedd yn cymryd rhan, ac ni dderbyniwyd pump ohonynt. Roedd y pump arall yn argymhellion cyflym, nad oedd yn gofyn i'r heddlu ddarparu ymateb.

Rydym wedi dechrau gwaith i adolygu ein prosesau gwneud argymhellion, gan ddechrau gyda sut ydym yn adnabod dysg. Rydym wedi dechrau casglu adborth gan heddluoedd a swyddfeydd comisiynwyr yr heddlu a throseddu a byddwn yn parhau i weithio gyda rhanddeiliaid i sicrhau bod ein hargymhellion dysgu yn wybodus, yn cael eu gwneud ar yr amser priodol, yn cyrraedd y bobl gywir, ac yn cefnogi gwasanaeth yr heddlu i fewnosod gwelliannau.

Gallwch ddarllen rhagor am ein hargymhellion yn ein Hadroddiad Effaith cyntaf.

Blaenoriaeth: gwella hyder yn atebolrwydd yr heddlu

Rydym yn cydnabod fod angen gwneud mwy i wella ymddiriedaeth yn system gwynion yr heddlu a sicrhau bod y cyhoedd yn hyderus ei bod yn dal y gwasanaeth heddlu i gyfrif pan fydd angen.

Yn ystod 2018/19 rydym wedi ymgysylltu ag ystod o randdeiliaid a chymunedau i ddeall eu pryderon a chyfathrebu effaith ein gwaith.

Gweithio gyda phobl ifanc

Sefydlasom Banel Ieuenctid i ddeall sut gellir gwella hyder pobl ifanc yn system gwynion yr heddlu a sut gellir gwella ymwybyddiaeth pobl ifanc o'r IOPC. Ar y Panel oedd 28 o bobl ifanc rhwng 16-25 oed, yn cynnwys 68 y cant a oedd yn perthyn i gymunedau du a lleiafrifoedd ethnig, 14 y cant a oedd yn perthyn i gymuned LGBTQ+ a 32% gyda phrofiad o gyfiawnder troseddol a/neu blismona. Bu i'r aelodau gyfarfod yn rheolaidd yn ystod y cyfnod dan sylw ac, ym mis Mawrth 2019, cyhoeddodd y Panel ei ganfyddiadau ar ôl treulio blwyddyn yn ymgysylltu ag oddeutu 800 o bobl ifanc ledled Cymru a Lloegr.

Mae'r Panel bellach yn parhau i'w ail flwyddyn, yn adnabod pa argymhellion y dymunant eu blaenoriaethu ac yn datblygu cynllun i'w cyflwyno. Gallwch ddarllen mwy ynglŷn â'r gwaith a wneir gan ein Panel Ieuenctid yn ein Hadroddiad Effaith.

Deall hyder ymysg cymunedau du a lleiafrifoedd ethnig

Rydym wedi cryfhau ein dealltwriaeth o ysgogwyr hyder isel ymysg pobl ifanc o'r cymunedau du a lleiafrifoedd ethnig trwy waith ein Panel Ieuenctid. Yn ogystal, rydym wedi ymgysylltu'n uniongyrchol â nifer o sefydliadau yn cynrychioli

cymunedau du a lleiafrifoedd ethnig i wrando ar eu safbwyntiau ar system gwynion yr heddlu a meysydd lle mae angen i ni wella ymddiriedaeth yn yr IOPC. Trwy ein Harolwg Olrheiniwr Canfyddiadau'r Cyhoedd, a oedd yn cynnwys ymatebwyr ychwanegol o gefndiroedd du a lleiafrifoedd ethnig ac ymatebwyr rhwng 18 a 24 oed, rydym wedi gallu dadansoddi mewn mwy o fanylder sut mae profiadau a chanfyddiadau aelodau Du ac Asiaidd y cyhoedd yn wahanol. Bydd hyn yn helpu i fod yn sail i waith mwy targedig, ansoddol i wella hyder y cyhoedd ymysg cymunedau du a lleiafrifoedd ethnig yn 2019/20.

Gwaith ymgysylltu â chymuned ar ddigwyddiadau tyngedfennol

Mae rhai o'r ymchwiliadau yr ydym yn eu hymchwilio yn codi tensiynau arbennig yn y cymunedau sydd wedi'u heffeithio. Mae gennym broses i adnabod yr hyn y cyfeiriwn atynt fel 'digwyddiadau tyngedfennol'. Digwyddiad tyngedfennol yw unrhyw ddigwyddiad lle mae effeithiolrwydd ymateb yr heddlu neu'r IOPC yn debygol o gael effaith sylweddol ar hyder y dioddefwr, ei deulu a/neu'r gymuned. Yn ystod 2018/19, darparasom gymorth ymgysylltu i wyth gwahanol ymchwiliad, ac roeddem yn ystyried rhai ohonynt yn ddigwyddiadau tyngedfennol.

Roedd y cymorth ymgysylltu hwn yn cynnwys:

- edrych ar lefelau tensiwn cymunedol presennol a phroblemau sy'n effeithio ar hyder yn yr heddlu
- adnabod ffigyrau cymunedol allweddol
- helpu gyda gweithgareddau cymunedol, megis mynychu fforymau lleol, siarad â chynghorwyr lleol, a chyfarfod â rhanddeiliaid lleol a chenedlaethol

Ein Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid Allanol

Rydym wedi sefydlu Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid Allanol, sy'n dwyn ynghyd ystod o randdeiliaid statudol ac anstatudol allanol - er enghraifft, cynrychiolwyr o sefydliadau elusennol ac ymgyrchu, sefydliadau plismona a'r Swyddfa Gartref.

Mae'r Grŵp yn darparu adborth heriol ac adeiladol ar ein perfformiad a phrosiectau allweddol, ac yn ymddwyn fel bwrdd seinio anffurfiol i drafod darnau penodol o waith a themâu.

Cyfarfu'r grŵp deirgwaith yn ystod 2018/19, gan gyfrannu at ein cenhadaeth newydd a blaenoriaethau ar gyfer y dyfodol, a thrafod y ffordd orau o wella plismona trwy ein gwaith. Byddwn yn parhau i weithio gyda'r Grŵp i sicrhau bod gennym ddeialog ddwy ffordd gyda'r rhanddeiliaid hyn a defnyddio eu mewnbynnau i fod yn sail i'n gwaith.

Ein hymchwiliadau i Hillsborough

Dechreuodd yr erlyniadau cyhoeddus cyntaf ar ôl trychineb Hillsborough yn Llys y Goron Preston ym mis Ionawr 2019 - bron i 30 mlynedd ar ôl y trychineb.

Roedd y prawf cyntaf yn dilyn ymchwiliad Ymgyrch Resolve i achosion y trychineb a marwolaethau 96 o ddioddefwyr y trychineb. Rydym yn arsylwi'r elfennau o Ymgyrch Resolve sy'n gysylltiedig â gweithredoedd Heddlu De Swydd Efrog (SYP).

Ddydd Mercher 3 Ebrill, cadarnhaodd y rheithgor nad oeddynt yn gallu cyrraedd rheithfarn unfrydol na rheithfarn trwy fwyafrif i gyhuddo comander gêm y diwrnod, Cyn-brif Uwcharolygwr David Duckenfield, o ddynladdiad drwy esgeulustod dybryd.

Dyfarnodd y rheithgor bod Graham Mackrell, cyn-ysgrifennydd Clwb Pêl Droed Sheffield Wednesday, yn euog o drosedd yn erbyn y Ddeddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith. Ar 13 Mai 2019, cafodd ddirwy o £6,500 ac fe'i gorchmynnwyd i dalu £5,000 tuag at gostau erlyn.

Galwodd Wasanaeth Erlyn y Goron (CPS) ar ail brawf i David Duckenfield. Yn dilyn gwrandawiad llys o ddau ddiwrnod ym mis Mehefin, penderfynodd y barnwr llywyddol y bydd ail brawf yn cael ei gynnal ac mae hwnnw wedi'i drefnu i ddechrau ddydd Llun 7 Hydref 2019.

Rydym yn parhau i ganolbwyntio ar gefnogi'r CPS i baratoi ar gyfer ail brawf David Duckenfield, ac mae dyddiad prawf ychwanegol dros dro wedi'i drefnu ar gyfer mis Ebrill 2020. Mae hyn yn gysylltiedig â'n hymchwiliad i weithredoedd SYP ar ôl y trychineb. Mae Cyn-gyfreithiwr SYP Peter Metcalf, Cyn-brif Uwcharolygwr Donald Denton, a Chyn-dditectif Prif Arolygydd Alan Foster i gyd wedi'u cyhuddo o wyrdroi cwrs cyfiawnder.

Pan fydd yr holl brofion troseddol wedi dod i ben, byddwn yn cyhoeddi adroddiad yn ymdrin â'r holl ymchwiliadau troseddol a chamymddygiad sy'n gysylltiedig â Hillsborough. Gobeithiwn y bydd ein hadroddiad, a fydd yn ymdrin â'r holl elfennau troseddol ac oddeutu 150 o ymchwiliadau unigol, yn helpu i ateb nifer o'r cwestiynau sydd heb eu hateb ynglŷn â gweithredoedd yr heddlu cyn, yn ystod ac ar ôl y trychineb. Yn sgil maint a sensitifrwydd yr adroddiad, gellir ond ei gyhoeddi unwaith y bydd yr holl weithrediadau cyfiawnder troseddol wedi'u terfynu a'n holl weithdrefnau cwyno wedi'u cwblhau.

Defnyddio ein llinell adrodd

Mae gennym linell adrodd i swyddogion a staff yr heddlu sydd eisiau adrodd pryderon o gamweddau yn eu gweithle. Caiff ei ddefnyddio mewn sefyllfaoedd lle mae camweddau yn datgelu neu'n awgrymu bod trosedd wedi digwydd, neu lle mae tystiolaeth o ymddygiad a fyddai'n cyfiawnhau gweithdrefnau disgyblaethol. Mae'r Coleg Plismona hefyd yn cynhyrchu cyfarwyddyd ar bryderon adrodd.

Yn 2018/19, cysylltwyd â'n llinell adrodd 73 o weithiau. Roedd y rhan fwyaf o'r pryderon a godwyd yn ymwneud â naill ai llygredigaeth, gwahaniaethu neu fethiant adran safonau proffesiynol heddlu (ASP) i ymchwilio i gŵyn. Mae gennym sawl opsiwn ar gyfer ymdrin â galwadau i'n llinell adrodd. Bydd y cam gweithredu y byddwn yn ei gymryd yn dibynnu ar ddifrifoldeb y pryderon a godwyd, ond rhaid i ni gael caniatâd gan y galwr cyn anfon unrhyw wybodaeth at heddlu. Roedd y rhan helaeth o'r adroddiadau y cawsom yn 2018/19 yn addas am ymdriniaeth gan yr heddlu perthnasol, ac felly bu i ni eu darparu nhw â'r wybodaeth berthnasol.

Asesu ein perfformiad yn erbyn y flaenoriaeth hon

Rydym yn ymgymryd ag arolygon o aelodau'r cyhoedd yn rheolaidd i asesu eu canfyddiadau ac ymwybyddiaeth o'r heddlu, system gwynion yr heddlu, a'r IOPC. Mae ein holrheiniwr canfyddiadau'r cyhoedd yn casglu'r data hwn gan ein caniatáu ni i olrhain ein perfformiad trwy gydol y flwyddyn.

Yn 2018/19, cynaliasom chwe arolwg ar gyfnodau rheolaidd ymhlith oedolion yng Nghymru a Lloegr. Roedd yr arolwg olaf ond un yn cynnwys hwb samplau i ymatebwyr o'r grwpiau canlynol:

- ymatebwyr rhwng 18-24 oed
- pobl o gefndir du a lleiafrifoedd ethnig
- ymatebwyr LGBT+
- pobl sydd ag anabledd

Yn 2018/19, dywedodd 66 y cant o bobl ifanc y byddent yn dueddol o gwyno petaent yn anhapus gyda'r ffordd y gwnaeth swyddog yr heddlu ymddwyn tuag atynt. Dywedodd 66 y cant o ymatebwyr du a lleiafrifoedd ethnig y byddent yn dueddol o gwyno. Mae'r canlyniadau hyn yn cynrychioli lleihad o ganlyniadau'r flwyddyn flaenorol o 70 y cant a mymryn yn is na'n sgoriau targed ar gyfer y flwyddyn o 67 y cant a 70 y cant yn eu tro.

Roedd cynyddu ymwybyddiaeth o'n gweddnewidiad o'r IPCC i'r IOPC ymysg ymatebwyr du a lleiafrifoedd ethnig yn parhau i fod yn her yn 2018/19. Yn ystod y

flwyddyn, bu i’n olrheiniwr canfyddiadau’r cyhoedd arddangos bod ymwybyddiaeth o’r IOPC yn codi a gostwng ac roedd y canlyniad cyfunol yn is na’r oeddem wedi gobeithio ei gyflawni. Fodd bynnag, roedd lefelau ymwybyddiaeth o’r IPCC yn llawer uwch ac yn parhau’n debyg i ganlyniad y flwyddyn gynt. Yn 2018/19, dywedodd 32 y cant o ymatebwyr du a lleiafrifoedd ethnig eu bod yn ymwybodol o’r IOPC mewn cymhariaeth â 35 y cant yn 2017/18. Yn groes i hynny, dywedodd 55 y cant eu bod yn ymwybodol o’r IPCC (58 y cant yn 2017/18).

Ein hymchwiliadau i achosion o gam-drin rhywiol ar blant yn Rotherham yn tynnu tua’r terfyn

Mae ein gweithrediad yn edrych ar ymateb Heddlu De Swydd Efrog i hen honiadau o gam-drin plant yn rhywiol yn Rotherham yn agosáu at y diwedd. Erbyn diwedd mis Mawrth 2019 roedd dros hanner ein hymchwiliadau wedi’u cwblhau.

Mae’r ymchwiliadau parhaus yn cynnwys yr ymchwiliad y dechreuasom ym mis Gorffennaf 2018 i honiadau bod uwch swyddogion wedi methu yn eu dyletswydd statudol i ddiogelu plant rhwng 1999 a 2011.

Mae’r dystiolaeth sy’n cael ei chasglu a’i hadolygu yn dyddio’n ôl cyn belled â’r 1990au cynnar. Hyd yn hyn, rydym wedi:

- adolygu 19,345 o ddogfennau
- logio 1,334 o arddangosion
- prosesu 838 o ddatganiadau

I amddiffyn cywirdeb y gweithrediad hwn, ni fyddwn yn darparu sylwadau parhaus ynglŷn â chynnydd bob ymchwiliad unigol, na materion posibl ynglŷn ag ymddygiad.

Fodd bynnag, rydym wedi cynnal dull gweithredu goroeswr yn gyntaf i’n gwaith ac rydym yn parhau i ddiweddaru’r bobl sy’n cael eu heffeithio’n uniongyrchol gan ein hymchwiliadau. Ar yr amser priodol, byddwn yn cynhyrchu adroddiad sy’n dwyn ynghyd ein holl ganfyddiadau, canlyniadau a’n dysg o Ymgyrch Linden.

Blaenoriaeth: bod yn sefydliad effeithlon ac effeithiol

Fel sefydliad sy’n cael ei ariannu yn gyhoeddus rhaid i ni ddefnyddio ein hadnoddau yn effeithiol i gyflawni’r effaith mwyaf a chynnig gwerth am arian. Byddwn yn gwella’r

ffordd yr ydym yn gweithio yn barhaus, gan chwilio am arbedion a ffyrdd o gyflawni ein gwasanaethau gan ddefnyddio technoleg fodern i gefnogi gwelliannau.

Ein pobl

Yn ystod 2018/19, bu i ni lansio a mewnosod ein gwerthoedd newydd, yr oedd staff a rhanddeiliaid eraill yn chwarae rhan fawr yn eu datblygu. Penodwyd Cyfarwyddwr newydd i sefydlu ein Cyfarwyddiaeth Pobl, sy'n cwmpasu AD, Dysgu a Datblygu, Cydraddoldeb ac Amrywiaeth, ac Iechyd a Diogelwch. Rydym wedi datblygu cynllun tair blynedd i wneud ein sefydliad yn weithle gwych. Mae gwaith yn mynd rhagddo ar hyn o bryd i ymgysylltu ein staff â'r gwaith hwn, yn cynnwys gofyn am eu safbwyntiau ynglŷn â gweithredu proses adolygu perfformiad newydd a datblygu strategaeth llesiant sy'n bodloni anghenion ein pobl.

Trawsnewid ein TGCh

Rydym yn ymroddedig i ddarparu'r dechnoleg ddigidol orau i'n pobl. Bu i ni gwblhau rhaglen waith fawr yn 2018/19 fel rhan o waith trawsnewid ein TGCh, neilltuo cyfarpar newydd i staff ar draws ein holl swyddfeydd, gan eu galluogi nhw i weithio'n hyblyg. Gan weithio â phartneriaid TGCh newydd, cyflwynasom wahanol systemau i reoli galwadau llais a fideo, gwasanaethau e-bost a chydweithredu digidol.

Rydym yn parhau i gynllunio i wneud trefniadau a fydd yn ein cynnwys ni yn gweithio gyda darparwyr TGCh newydd wrth i ni fynd i gamau olaf ein cytundeb gyda'n darparydd presennol.

Cwynion amdanom ni

Cydnabyddwn fod ein staff yn gweithredu mewn amgylchiadau anodd a bod nifer o'r rheiny sy'n cysylltu â ni yn ymdrin â digwyddiadau ingol. Er gwaethaf ein hymdrechion gorau, weithiau gall pethau fynd o chwith ac mae gennym weithdrefn gwynion. Pan fydd cwyn yn ein cyrraedd ni, rydym yn ei chydnabod ac yn egluro sut byddwn yn ymdrin â hi.

Yn ystod 2018/19, cawsom gyfanswm o 393 o gwynion. Mae hyn yn cymharu â 476 o gwynion yn 2017/18.

Ar ddiwedd 2018/19, roeddem wedi cynnal 41 o gwynion ac rydym yn parhau i ymchwilio i 28 ohonynt. Bu i ni ymdrin â 264 o gwynion cyn pen 20 diwrnod gwaith a'n hamser ymateb cyfartalog oedd 26 diwrnod gwaith.

Asesu ein perfformiad yn erbyn y flaenoriaeth hon

Roedd ein harolwg staff blynyddol yn agored am ymatebion yn ystod mis Hydref 2018. Cafodd ei gwblhau gan 764 o staff, sy'n cynrychioli 75 y cant o'n sefydliad.

Mae ymgysylltiad cyflogeion yn cael ei siapio drwy brofiad yn y gwaith. Mae'n gyfuniad o safbwyntiau a disgwyliadau pobl, a sut maent yn profi'r diwylliant yn eu gweithle. Mae ymgysylltiad cyflogeion uwch yn gysylltiedig â pherfformiad sefydliadol uwch, cyfraddau is o salwch, a lefelau uwch o hapusrwydd. Yn 2018, ein sgor ymgysylltiad staff cyffredinol oedd 59 y cant. Mae hyn yn cynrychioli gwelliant bach ar sgor 2017 o 57 y cant, ond roedd fymryn yn is na'n targed o 61 y cant.

Roedd meysydd eraill o ganlyniadau'r arolwg yn dangos rhai gwelliannau cadarnhaol. Roedd y nifer o staff a oedd yn adrodd y credant fod ganddynt ddigon o

gyfleoedd i ddysgu a datblygu wedi codi yn 2018, yn unol â'r gyfran o staff sy'n credu bod ganddynt y gefnogaeth gywir i wneud eu swydd.

Ein gwaith yng Nghymru

Rydym yn gweithio ar draws Cymru a Lloegr, gyda'r un cyfrifoldebau ar gyfer heddluoedd Cymru a Lloegr.

Trwy ymgysylltiad rheolaidd â'r ddau heddlu a'r sector plismona yn ehangach, yn cynnwys HMICFRS a'r CPS, rydym wedi canolbwyntio ar adnabod a rhannu dysg o'n gwaith i wella plismona yng Nghymru. Mae Catrin Evans, ein Cyfarwyddwr dros Gymru, wedi ymgysylltu ag uwch swyddogion yr heddlu a Chomisiynwyr Plismona a Throseddu ledled Cymru yn ystod y flwyddyn dan sylw. Bu iddi fynychu cyfarfod â Grŵp Prif Swyddogion Cymru, sy'n helpu heddluoedd i wella polisïau ac arferion ac yn atgyfnerthu'r pwysigrwydd o wneud yr heddlu yn atebol. Yn ogystal, cynhaliodd y Cyfarwyddwr gyfarfodydd cadarnhaol gyda staff ffederasiwn yr heddlu ledled Cymru.

Ymhlith nifer o ymrwymiadau siarad yng Nghymru, bu i Catrin siarad mewn cynhadledd Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol ynglŷn â throsedd seiliedig ar hunaniaeth a sut i fynd i'r afael ag o. Ym mis Mawrth 2019, roedd hi'n aelod ar banel mewn cynhadledd ynglŷn â datgeliad[12].

Ym mis Hydref 2018, bu i'r Cyfarwyddwr gadeirio a hwyluso cynhadledd i'n hymchwilwyr, cynrychiolwyr o Ffederasiwn yr Heddlu[13], swyddogion safonau proffesiynol a chyfreithwyr amddiffyn. Rhannodd y mynychwyr arfer dda a dysg, sydd wedi arwain at arferion gweithio gwell a dealltwriaeth well o rolau.

Gan gynnal ein perthynas gweithiol â Chynulliad Cymru, rydym wedi cynnal cyfarfodydd gydag Elin Jones, Llywydd Cynulliad Cymru, ac Alun Davies, Aelod Cynulliad.

Rydym yn parhau i fod yn ymrwymedig i gydymffurfio â'n dyletswyddau o dan Ddeddf yr Iaith Gymraeg 1993, a Mesur yr Iaith Gymraeg 2011, ac yn ddarostyngedig i Safonau'r Iaith Gymraeg. Rydym wedi cyfarfod â Chomisiynydd yr Iaith Gymraeg i sicrhau bod ein darpariaeth iaith Gymraeg yn briodol, ac mae nifer o'n staff sydd wedi'u lleoli yng Nghaerdydd wedi cael gwersi Cymraeg. Mae ein Cyfarwyddwr yn siarad Cymraeg ac yn cynnal cyfarfodydd a chyfweliadau â'r cyfryngau yn ddwyieithog. Mae hi'n noddi ein rhwydwaith staff Cymraeg, sy'n canolbwyntio ar flaenoriaethau Cymru a darparu gwasanaeth yn yr iaith Gymraeg.

[12] Mae 'datgeliad' yn golygu darparu'r amddiffynwyr â chopïau neu fynediad at yr holl ddeunydd sy'n gallu tanseilio'r achos erlyn a/neu gynorthwyo'r amddiffynwyr.
[13] Ffederasiwn yr Heddlu yw'r gymdeithas staff i gwnstabliaid, rhingylliaid ac arolygwyr yr heddlu (yn cynnwys prif arolygwyr).

Ein cyfrifoldebau am sefydliadau nad ydynt yn heddlu

Rydym yn gyfrifol am y ffordd y mae rhai cwynion penodol am sefydliadau nad ydynt yn heddlu yn cael eu trin. Mae hyn yn cynnwys:

- cwynion difrifol yn erbyn yr Asiantaeth Troseddu Cenedlaethol (NCA), yn cynnwys cwynion mewn perthynas ag elw gweithgaredd troseddol
- rhai mathau o gwynion difrifol yn erbyn staff y Swyddfa Gartref sy'n cyflawni rhai swyddogaethau ffiniau a mewnfudo (gan gynnwys yn erbyn staff dan gontract gan y Swyddfa Gartref i gyflawni rhai swyddogaethau ar eu rhan)
- cwynion difrifol yn erbyn staff Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi (CThEM)
- pobl yn gweithredu fel swyddogion atal cam-drin llafur (swyddogion LAPO)[14] yn Awdurdod Gangfeistri a Cham-drin Llafur (GLAA)

Ar ôl derbyn atgyfeiriad neu gŵyn, rydym yn asesu a ydym am ymchwilio i'r mater. Gallwn benderfynu nad oes angen trin â'r achos dan y rheoliadau, ac yna gall y sefydliad ymdrin ag o drwy ei brosesau mewnol neu beidio â chymryd unrhyw gamau pellach.

Ein nod yw i'r sefydliadau yma ddysgu oddi wrth ein gwaith a gwella eu harferion o ganlyniad.

Ymchwiliadau ac apeliadau NCA

Rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019 cawsom 16 o atgyfeiriadau gan yr NCA:

- roedd un yn destun ymchwiliad annibynnol
- danfonwyd 14 yn ôl at yr NCA am ymchwiliad lleol
- cafodd un ei hatgyfeirio'n ôl i'r NCA i ymdrin ag o fel y credant sy'n briodol

Cwblhawyd pedair apêl ymchwiliad NCA yn ystod 2018/19; roedd dwy wedi'u cynnal a dwy heb eu cynnal. O'r 11 apêl heb eu cofnodi y gwnaethom eu cwblhau yn ystod 2018/19, cafodd dwy eu cynnal, ni chynhaliwyd saith ac roedd dwy yn apeliadau annilys.

[14] Mae gan swyddogion LAPO rywfaint o bwerau dan y ddeddf Heddlu a Thystiolaeth Droseddol (PACE), gan gynnwys pŵer i arestio, a chwilio ac atafaelu tystiolaeth. Mae hyn yn caniatáu iddynt ymchwilio i honiadau o gam-drin ar draws marchnad lafur y Deyrnas Unedig, gan gynnwys troseddau caethwasiaeth fodern sy'n ymwneud â cham-fanteisio ar lafur.

Bu i'r NCA ailysgrifennu ei gyfarwyddyd mewnol ar ddefnyddio datrysiad lleol[15] ar ôl i ni gyhoeddi rhifyn o Focus a oedd yn edrych ar y dull o ymdrin â chwynion.

Ymchwiliadau ac apeliadau staff ffiniau a mewnfudo'r Swyddfa Gartref

Rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019 cawsom 28 o atgyfeiriadau gan y Swyddfa Gartref:

- arweiniodd un at ymchwiliad annibynnol
- arweiniodd un at ymchwiliad a oruchwylir
- cafodd 11 eu hanfon at y Swyddfa Gartref am ymchwiliad lleol
- cafodd 15 eu hatgyfeirio'n ôl at y Swyddfa Gartref i ymdrin â nhw fel y credant sy'n briodol

Fe wnaethom derfynu un apêl ymchwiliad Swyddfa Gartref yn ystod 2018/19. Ni chadarnhawyd yr apêl.

Ymchwiliadau ac apeliadau CThEM

Rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019 cawsom 23 atgyfeiriad gan CThEM:

- roedd un yn destun ymchwiliad annibynnol
- roedd un yn destun ymchwiliad a oruchwylir
- danfonwyd 14 yn ôl i CThEM ar gyfer ymchwiliad lleol
- atgyfeirwyd pump yn ôl i CThEM i ymdrin â nhw yn ôl eu penderfyniad
- roedd dau o'r atgyfeiriadau yn dal i gael eu hasesu ar ddiwedd 2018/19

Bu i ni gwblhau pum apêl ymchwiliad CThEM yn ystod 2018/19. Ni chynhaliwyd bob un o'r rhain. Bu i ni hefyd gwblhau un apêl heb ei chofnodi, a gafodd ei chynnal.

Gwaith gyda'r GLAA

Ni dderbyniwyd unrhyw atgyfeiriadau gan y GLAA yn ystod 2018/19, ac ni chwblhawyd unrhyw apeliadau.

[15] Gall cwynion nad oes arnynt angen i'r IOPC ymdrin â nhw gael eu datrys mewn un o nifer o ffyrdd. Mewn sawl achos bydd hyn trwy 'ddatrysiad lleol'. Gall hyn olygu bod yr heddlu neu sefydliad perthnasol yn esbonio, yn ymddiheuro, neu fel arall yn eich bodloni bod camau addas yn cael eu cymryd.

Newidiadau i ddeddfwriaeth

Mae *Deddf Plismona a Throseddu 2017* a rheoliadau cysylltiedig yn gwneud newidiadau mawr i'r ddeddfwriaeth sy'n llywodraethu system gwynion yr heddlu. Mae'r rheoliadau sy'n rheoli cwynion GLAA, NCA, y Swyddfa Gartref a CThEM yn seiliedig ar system gwynion yr heddlu, ond mae gwahaniaethau. Rydym wedi parhau i drafod gyda'r sefydliadau yma i ystyried pa rai o'r newidiadau yn system gwynion yr heddlu y byddai o fudd i'w hadlewyrchu yn eu system gwynion.

Adroddiad cynaliadwyedd

Mae'r adran hon yn esbonio effaith presennol yr IOPC ar yr amgylchedd o ran allyriadau nwyon tŷ gwydr, lleihau gwastraff a'i reoli, defnydd o ddŵr a chaffael cynaliadwy. Mae'n bodloni anghenion 'Adrodd ar Gynaliadwyaeth yn y Sector Cyhoeddus, Cyfarwyddyd Trysorlys Ei Mawrhydi 2018/19'. Nid ydym wedi cynhyrchu cynllun gweithredu bioamrywiaeth gan nad yw hyn yn berthnasol i'n swyddogaethau.

Ein perfformiad cynaliadwyedd

Amlinellir y dangosyddion perfformiad allweddol yn y tabl isod, a'u cymharu â chanlyniadau ar gyfer y ddwy flynedd ariannol flaenorol lle mae'r ffigyrau hyn ar gael. Yn ystod y cyfnod adrodd hwn, bu i ni barhau i recriwtio mwy o aelodau staff a symud ein swyddfa yn Llundain i Hwb y llywodraeth.

Nid oes gwybodaeth am ein defnydd o ddŵr a'r costau ar gyfer ein swyddfeydd yn Llundain, Birmingham a Croydon. Fodd bynnag, gobeithiwn wella ar hyn yng nghyfnod adrodd 2019/20.

Cyfrifwyd y ffigyrau isod i gyd drwy ddefnyddio'r ffactorau trosi a argymhellwyd ac a ddarparwyd gan yr Adran Materion Gwledig, fel y nodir yn ei Chanllawiau Adrodd Amgylcheddol. Lle mae gwell gwybodaeth bellach ar gael ar gyfer y cyfnodau adrodd blaenorol, rydym wedi newid y data i adlewyrchu hyn.

Allyriadau nwyon tŷ gwydr*		**2016/17**	**2017/18**	**2018/19****
Dangosyddion anariannol (tCo2)	**Allyriadau gros cwmpas 1**	264	265	291
	Allyriadau gros cwmpas 2	778	737	1,020
	Allyriadau gros cwmpas 3	465	427	385
	Cyfanswm yr allyriadau	1,507	1,429	1,696
Nwy (kwh)		945,857	766,214	827,145
Dangosyddion anariannol (kg)	Cyfanswm y gwastraff	69,300	74,450	64,245
	Anfonwyd i dirlenwi	6,159	6,616	6,518
	Ailgylchu	48,557	52,167	54,219
	Llosgi	14,583	15,667	3,508
	Adfer ynni trwy losgi	-	-	-
Dangosyddion anariannol (m3)	Defnydd o ddŵr	19,135	29,746	11,553
Dangosyddion ariannol (£)	Gwariant ar ynni a brynwyd, gan gynnwys teithio	£1,346,841	£1,261,964	£1,223,816
	Gwariant ar waredu gwastraff, gan gynnwys:			
	Anfonwyd i dirlenwi	Amh	Amh	Amh

Allyriadau nwyon tŷ gwydr*		**2016/17**	**2017/18**	**2018/19****
	Ailgylchu	£17,237	£34,716	£23,957
	Llosgi	-	-	-
	Gwariant ar y defnydd o ddŵr	£28,895	£44,913	£17,444

*Mae allyriadau cwmpas 1 yn dod o ffynonellau a berchnogir gan yr IOPC neu a reolir ganddo, megis cerbydau a boeleri. Mae allyriadau cwmpas 2 yn dod o ynni a ddefnyddiwyd gan yr IOPC, ond a brynwyd gan gyflenwyr allanol, fel trydan. Mae allyriadau cwmpas 3 yn ymwneud â theithio ar fusnes swyddogol, ond heb gynnwys teithio ar reilffyrdd a theithiau awyr rhyngwladol sydd yn fychan iawn.

**Bu i symud ein swyddfa yn Llundain i Hwb y Llywodraeth yn ystod 2018/19 gael effaith ar ffigyrau eleni. Yn ogystal â'r gwastraff arferol a adroddwyd, bu i ni ailddefnyddio/ailgylchu oddeutu 27.96 tunnell o ddodrefn swyddfa a 2.43 tunnell o wastraff offer trydanol ac electronig.

Caffael cynaliadwy

Ein polisi caffael cynaliadwy yw sicrhau ein bod yn bodloni ein hangen am eiddo, gwasanaethau, gwaith a chyfleustodau mewn modd sy'n cyflawni gwerth am arian ar sail bywyd cyfan. Trwy hyn, rydym yn golygu creu buddion nid yn unig i'r IOPC, ond hefyd i'r gymdeithas a'r economi, gan gadw'r difrod i'r amgylchedd cyn lleied â phosibl.

Rydym yn defnyddio contractau fframwaith Gwasanaethau Masnachol y Goron ar gyfer y rhan fwyaf o'n gwaith caffael. Pan fyddwn yn tendro ar gyfer ein gofynion ein hunain, caiff materion cynaliadwyedd eu hystyried ar ddechrau'r prosiect caffael a, lle bo'n briodol, eu cynnwys mewn dogfennau a'u gwerthuso.

Camau gweithredu i wella ein perfformiad cynaliadwy

Rydym wedi cymryd nifer o gamau gweithredu yn ystod 2018/19 i wella ein perfformiad cynaliadwyedd:

- lleihau defnydd o bŵer drwy fewnosod amseryddion ar eitemau trydanol â watiau uchel, disodli lampau â dyfeisiau LED pŵer isel (lle bo hynny'n ymarferol yn economaidd) ac annog staff i ddiffodd teclynnau pan nad ydynt yn cael eu defnyddio. Yn benodol, eleni bu i ni ddisodli goleuadau argyfwng yn ein swyddfa yng Nghaerdydd gyda goleuadau LED

- gwnaethom gysoni'r tymheredd yn ein swyddfeydd fel ei fod o fewn yr arfer orau. Lle mae systemau rheoli adeiladau'n caniatáu, gwresogir ein gofod ar 19C ac oeri ar 24C. Mae ein swyddfa yn Canary Wharf yn defnyddio cyfleuster oeri am ddim lle bynnag bo hynny'n bosibl ac mae hefyd yn glanhau aer poeth gyda'r nos pan fo tymereddau yn arbennig o uchel
- lle bo systemau rheoli adeiladu yn caniatáu, rydym wedi mewnosod system lle mae ein cyfleusterau gwresogi/oeri yn rhedeg o 8am tan 6pm bob diwrnod gwaith
- parhawyd i annog staff i ailgylchu cymaint â phosibl, gan gynyddu'r nifer ac ystod o finiau ailgylchu sydd ar gael.
- cyflwyno'r arfer o gompostio gwastraff yn ein swyddfa yn Birmingham, gan gynhyrchu cyfartaledd o 20l o gompost yr wythnos
- cyflwyno offer TGCh newydd, yn cynnwys darparu cliniaduron ac offer cludadwy eraill i annog lleihad mewn argraffu, a defnyddio Skype i leihau'r angen i deithio lle bynnag bo'n bosibl. Mae hyn wedi galluogi gweithio hyblyg gwell
- Mae 643 o'n staff wedi gwneud addewid i leihau eu defnydd o boteli dŵr plastig a chwpanau tafladwy ac rydym wedi'u darparu nhw â dewisiadau eraill. Yn y cyfleuster ffreutur cyfrannol yn ein swyddfa yn Canary Wharf, gwnaethom gefnogi'r symudiad i roi'r gorau i ddarparu cwpannau tafladwy

Mae ein cerbydau fflyd yn cyfrannu at allyriadau nwyon tŷ gwydr. Er mwyn lleihau effaith hyn, rydym yn ystyried yr amgylchedd o ddechrau ein proses gaffael. Mae natur ein gwaith ymchwilio yn golygu mai prin iawn yw'r dewisiadau teithio eraill sy'n wahanol

i ddefnyddio cerbyd. Fodd bynnag, mae teithio sy'n gysylltiedig â gweithgareddau gweinyddol yn cael ei wneud trwy ddefnyddio'r rheilffyrdd a thrafnidiaeth gyhoeddus arall pan fydd hynny'n bosibl.

Ein strategaeth gynaliadwyedd y dyfodol

Rydym wedi ymrwymo i leihau ein heffaith ar yr amgylchedd yn unol â'r Ymrwymiadau Gwyrddu Llywodraeth (GGC) a byddwn yn parhau ein hymdrechion i gyfyngu ar allyriadau nwyon tŷ gwydr. Byddwn yn ystyried hyn ym mhob agwedd ar ein gwaith.

Byddwn yn parhau i wella cywirdeb ein data – yn arbennig ein ffigyrau dŵr a gwastraff - a byddwn yn gweithio gyda rhanddeiliaid perthnasol i sicrhau bod y data mor fanwl gywir â phosibl. Ein prif ddangosydd perfformiad allweddol yng nghyswllt cynaliadwyedd yw cadw at y GGC a rhoi adroddiadau ar y lefelau a osodir gan Gyfarwyddyd Trysorlys Ei Mawrhydi. Ein nod yw cynnal neu leihau'r lefel o Co2 a gynhyrchir fesul cyflogai.

Michael Lockwood
Swyddog Cyfrifyddu
15 Gorffennaf 2019

Adran 2: Adroddiad atebolrwydd

Adroddiad llywodraethu corfforaethol

Adroddiad y Cyfarwyddwr

Eglurir rôl y Bwrdd Unedol, Pwyllgorau a'r Bwrdd Rheoli yn y datganiad Llywodraethiant mewn man arall yn yr adroddiad hwn.

Y Bwrdd Unedol

Dangosir aelodau'r Bwrdd Unedol yn ystod 2018/19 yn y tabl isod.

Enw	Teitl	Nodiadau
Michael Lockwood	Cyfarwyddwr Cyffredinol	
Geoffrey Podger	Uwch Gyfarwyddwr Annibynnol	
Andrew Harvey	Cyfarwyddwr Anweithredol	
Bill Matthews	Cyfarwyddwr Anweithredol	
Manjeet Gill	Cyfarwyddwr Anweithredol	
Catherine Jervis	Cyfarwyddwr Anweithredol	
Mary Lines	Cyfarwyddwr Anweithredol	
Ian Todd	Dirprwy Gyfarwyddwr Cyffredinol, Gweithrediadau	Ymddiswyddodd ar 22/02/2019
Jonathan Green	Dirprwy Gyfarwyddwr Cyffredinol Dros Dro, Gweithrediadau	Penodwyd ar 25/02/2019
Tom Whiting	Dirprwy Gyfarwyddwr Cyffredinol, Gwasanaethau Strategol a Chorfforaethol	Penodwyd ar 14/02/2019
Kevin Woodrow	Cyfarwyddwr, Adnoddau	
Kathie Cashell	Cyfarwyddwr, Strategaeth ac Effaith	

Y Bwrdd Rheoli

Dangosir aelodau Bwrdd Rheoli 2018/19 yn y tabl canlynol.

Enw	Teitl	Nodiadau
Michael Lockwood	Cyfarwyddwr Cyffredinol	
Ian Todd	Dirprwy Gyfarwyddwr Cyffredinol, Gweithrediadau	Ymddiswyddodd ar 22/02/2019
Jonathan Green	Dirprwy Gyfarwyddwr Cyffredinol Dros Dro, Gweithrediadau	Penodwyd ar 25/02/2019
Tom Whiting	Dirprwy Gyfarwyddwr Cyffredinol, Gwasanaethau Strategol a Chorfforaethol	Penodwyd ar 04/02/2019
Kevin Woodrow	Cyfarwyddwr, Adnoddau	
Liz Booth	Cyfarwyddwr, Pobl	Dechreuodd ar 10/09/2018
Kathie Cashell	Cyfarwyddwr, Strategaeth ac Effaith	
David Emery	Cynghorydd Cyffredinol	

Penodwyd Tom Whiting i'r Bwrdd Rheoli pan ymunodd â'r IOPC ar 4 Chwefror 2019 ac ar 14 Chwefror 2019, fe'i penodwyd ef i'r Bwrdd Unedol.

Cofrestr buddiannau

Mae cofrestr gyda manylion swyddi cyfarwyddwyr neu fuddiannau sylweddol eraill sydd gan aelodau'r Bwrdd Unedol a holl Gyfarwyddwyr yr IOPC ar gael ar ein gwefan. Gellir ei gael yn ysgrifenedig gan Ysgrifennydd Llywodraethu'r IOPC yn 10 South Colonnade, London, E14 4PU.

Rhyddid gwybodaeth a diogelu data

Mae'r IOPC yn cydymffurfio â *Deddf Rhyddid Gwybodaeth (FOI) 2000,* y *Rheoliadau Cyffredinol ar Ddiogelu Data* a *Deddf Diogelu Data 2018.*

Mae gennym dîm hawliau gwybodaeth sydd wedi hen sefydlu fel y man cyswllt canolog i brosesu pob cais am wybodaeth. Mae'r tîm yn sicrhau bod pob cais yn cael ei brosesu yn unol â'r ymrwymiadau statudol presennol, polisïau a gweithdrefnau mewnol. Mae'r tîm hefyd yn darparu cyngor, cyfarwyddyd a chymorth i staff a rheolwyr ynglŷn â phob agwedd ar ryddid gwybodaeth a gwaith diogelu data.

Mae'r tablau isod yn dangos y tueddiadau ym mherfformiad yr IOPC yn erbyn y dyddiadau cau statudol.

Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth	**2016/17**	**2017/18**	**2018/19**
Nifer a gwblhawyd	259	296	248
Cyrraedd y dyddiad cau statudol	89%	88%	94%

Colli data a sicrhau gwybodaeth

Mae Perchnogion Asedau Gwybodaeth yr IOPC yn gyfrifol am reoli a gweithredu asedau mewn cydymffurfiaeth â'n polisïau a sicrhau bod rheolyddion yn eu lle i reoli risgiau yn briodol. Caiff digwyddiadau cysylltiedig â data sy'n cynnwys ein gwybodaeth yn cael ei cholli, dwyn neu ei datgelu'n amhriodol eu hymchwilio gan feysydd busnes. Caiff adroddiadau o'r digwyddiad eu hadolygu gan y tîm diogelu data sy'n penderfynu a ydynt yn bodloni'r trothwy i'w hadrodd i'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO). Mae'r Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth yn cael ei friffio'n rheolaidd ar y materion hyn ac ar y risgiau yr ymdrinnir â nhw drwy reolyddion ychwanegol.

Mae'r tablau isod yn dangos y tueddiadau ym mherfformiad yr IOPC.

Ceisiadau mynediad pwnc	**2016/17**	**2017/18**	**2018/19**
Nifer a gwblhawyd	195	182	226
Cyrraedd y dyddiad cau statudol	55%	67%	92%
Digwyddiadau cysylltiedig â data	**2016/17**	**2017/18**	**2018/19**
Nifer o ddigwyddiadau a adroddwyd i'r ICO	1	1	2
Gweithred rheoleiddio sydd ei angen	-	-	-

Iechyd a diogelwch

Mae’r Pwyllgor Gweithredol Iechyd a Diogelwch yn darparu trosolwg o weithgareddau iechyd a diogelwch y sefydliad ac yn darparu llwybr i gadarnhau polisïau, gweithdrefnau a dogfennau newydd.

Yn y cyfnod dan adolygiad gwnaethom adeiladu ar yr adrodd cryfach a ddigwyddodd yn y flwyddyn ynghynt ac adnabod meysydd i’w gwella yn y broses. Mae hyn wedi annog rhagor o waith datblygu fframweithiau a dogfennau rheoli ac yn sicrhau bod iechyd a diogelwch yn gyfatebol i reoli risgiau.

Cymerwn agwedd hynod ragweithiol at iechyd a diogelwch ac rydym yn parhau’n ymroddedig i sicrhau bod digwyddiadau cyn brined â phosibl. Rydym yn gweithredu strategaethau i sicrhau bod gwersi’n cael eu dysgu o’r digwyddiadau ac y cymerir camau gweithredu i atal digwyddiadau rhag digwydd eto.

Mae’r tabl isod yn darparu gwybodaeth ar y digwyddiadau a adroddwyd yn 2018/19 a blynyddoedd cyn hynny.

Iechyd a diogelwch	2016/17	2017/18	2018/19
Damwain	15	21	12
Digwyddiad	4	13	8
Bron â digwydd	2	15	10
Cyfanswm y digwyddiadau	**21**	**49**	**30**

Ymchwil a gwerthuso

Diben ein rhaglen ymchwil a gwerthuso yw gwella’r system gwynion, drwy gefnogi gydag adolygu cyfarwyddyd statudol ac adroddiadau dysgu i heddluoedd, ymchwil i hyder y cyhoedd a rhanddeiliaid, drwy gasglu adborth gan ddefnyddwyr, a chynnal astudiaethau thematig a sefyllfa polisïau ar feysydd sy’n peri pryder.

Roedd y gwaith ymchwil a ymgymerwyd ag o yn ystod y flwyddyn yn cynnwys cynhyrchu ystadegau cenedlaethol am farwolaethau yn ystod neu yn dilyn cyswllt â’r heddlu, monitro ymwybyddiaeth a hyder y cyhoedd yn system gwynion yr heddlu a chasglu adborth gan ystod o bobl sydd ynghlwm â phrosesau’r IOPC i gefnogi gwelliannau yn narpariaeth y gwasanaeth.

Roedd gwaith arall yn cynnwys cyhoeddi astudiaeth a oedd yn archwilio profiadau a chanfyddiadau yn system gwynion yr heddlu gyda phobl sydd â phryderon iechyd meddwl.

Rhoddion elusennol

Bu i'n staff drefnu digwyddiadau codi arian i gefnogi ystod o elusennau. Yn ogystal, rhoddodd staff roddion ariannol personol i elusennau o ganlyniad i'r rhoddion a gafwyd yn 2018/19. Mae'r rhain wedi'u cyhoeddi yn y gofrestr Rhoddion a Lletygarwch sydd ar gael ar y wefan.

Caffael

Rhoddir dirprwyaeth gaffael gan y Swyddfa Gartref ar y sail bod arfer orau yn cael ei dilyn, y gwerth gorau yn cael ei sicrhau a'n bod yn cydymffurfio â pholisïau caffael y Swyddfa Gartref a gofynion cyfreithiol a rheoleiddiol perthnasol. Ar gyfer y rhan fwyaf o gategorïau gwariant, defnyddir fframweithiau Gwasanaethau Masnachol y Goron ac ar gyfer gwasanaethau cyfreithiol, rydym yn defnyddio fframweithiau Siambr.

Mae'r tabl isod yn darparu dadansoddiad o'r llwybrau caffael yn ôl canran gwerth y cytundeb i 2018/19 a'r blynyddoedd cyn hynny. Roedd cynnydd yn y nifer o gytundebau 'eraill' a ddyfarnwyd mewn cymhariaeth â'r llynedd ac roedd hynny oherwydd y gofyniad i gaffael nwyddau nad ydynt ar gael ar CCS.

Llwybr caffael	2016/17	2017/18	2018/19
Siambrau	17%	32%	3%
CCS	72%	56%	53%
Arall	11%	12%	44%

Ystadau

Mae ein strategaeth ystadau yn hanfodol i gefnogi ein staff i gyflawni ein cynllun busnes. Mae'r strategaeth yn nodi rhaglen i wneud y defnydd gorau o'n heiddo presennol i symud i eiddo sector cyhoeddus arall neu hwb llywodraeth.

Ym mis Mehefin 2018, bu i ni adleoli ein swyddfa yn Holborn i hwb llywodraeth wedi'i leoli yn Canary Wharf, Llundain. Mae hwn yn weithle modern sy'n gadael i'n staff weithio yn effeithlon ac rydym yn disgwyl i hyn gynyddu cynhyrchiant, a gwella lles staff, gan gyfrannu at amcanion ehangach y llywodraeth. Byddwn yn ystyried symudiadau ychwanegol i hybiau llywodraeth eraill ar sail achos wrth achos, a chynnwys gwersi a ddysgwyd o'n symudiad i Canary Wharf.

Mae’r gofod swyddfa mewn pedwar o’n saith lleoliad yn cadw at feincnod y llywodraeth o 8 metr sgwâr i bob cyflogai llawn amser. Mae’r tabl isod yn dangos y tueddiadau yng nghostau rhedeg yr IOPC.

Costau rhedeg £	**2016/17**	**2017/18**	**2018/19**
Fesul aelod o staff llawn amser	5,767	5,436	5,667

Talu i gyflenwyr

Mae’r IOPC yn glynu at Safon Cyflawni Perfformiadau Taliadau Da mewn Trafodion Masnachol Prydain (BS 7890). Ein nod yw talu’r holl anfonebau dilys yn unol â thelerau cytundeb neu 30 diwrnod ar ôl derbyn anfoneb ddilys lle nad oes telerau wedi’u cytuno. Mae’r tabl isod yn dangos y tueddiadau yn nhaliadau cyflenwyr yr IOPC.

Talu i gyflenwyr	2016/17	2017/18	2018/19
Talwyd cyn pen 10 diwrnod	83%	87%	92%
Talwyd cyn pen 30 diwrnod	97%	96%	99%

Cynnyrch

Mae’r IOPC yn atebol i San Steffan am ei wariant trwy’r Swyddfa Gartref. Mae’r Swyddfa Gartref yn ystyried ein cynlluniau gwariant ac yn rhoi cymorth grant yr ydym yn ei dynnu i lawr yn ystod y flwyddyn yn ôl y gofyn.

Mae’r datganiadau ariannol yn dangos bod y gwariant net y flwyddyn yn £72.5m yn 2018/19, mewn cymhariaeth â £74.5m yn 2017/18. Bu i’n gwariant leihau’n bennaf ar gostau staff ar gyfer gweithgareddau craidd ac yn Hillsborough. Dengys y tabl isod sut ddefnyddiasom ein hadnoddau yn ystod y flwyddyn o’u cymharu â’r ddwy flynedd ddiwethaf.

Gwariant net £m	**2016/17**	**2017/18**	**2018/19**
Staff	47.6	49.4	48.2
TG	8.1	8.6	9.6
Costau eraill	6.4	6.1	5.4
Stadau	5.7	5.6	5.6
Anariannol ac enillion actiwaraidd	5.2	4.8	3.7
Cyfanswm	**73.0**	**74.5**	**72.5**

Gwariant cyfalaf

Yn ystod y flwyddyn ein prif bryniadau oedd ar gyfer datblygiadau i'r systemau TGCh yr ydym yn eu defnyddio i'n gwaith gydag ymchwiliadau ac apeliadau, offer TGCh newydd a gwelliannau bach i'r swyddfa. Talwyd y gost am roi trefn ar ein swyddfa yn Canary Wharf gan y Swyddfa Gartref.

Dengys y tabl isod ein gwariant cyfalaf o'i gymharu â'r ddwy flynedd ddiwethaf.

Gwariant cyfalaf £m	2016/17	2017/18	2018/19
Eiddo, offer a chyfarpar	2.2	4.3	1.7
Anniriaethol	0.3	1.5	1.4
Cyfanswm	**2.5**	**5.8**	**3.1**

Tueddiadau gwariant

Dengys y tabl isod y tueddiadau gwariant net am bum mlynedd. Yn 2018/19, bu i'r gwariant ar Hillsborough ostwng.

Gwariant net £m	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Busnes craidd	43.4	52.3	61.4	66.6	65.6
Hillsborough	10.6	12.3	11.1	7.9	6.9
Cyfanswm	**54.0**	**64.6**	**72.5**	**74.5**	**72.5**

Datganiad o gyfrifoldebau'r swyddog cyfrifyddu

O dan baragraff 17(1) o Atodlen 2 i *Ddeddf Diwygio'r Heddlu 2002*, mae'n ofynnol i'r IOPC baratoi datganiad o gyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol ar y ffurf a'r sail a nodir yn y Cyfarwyddyd ar Gyfrifon a gyhoeddir gan yr Ysgrifennydd Gwladol. Paratoir y cyfrifon ar sail croniadau ac mae'n rhaid iddynt roi darlun cywir a theg o sefyllfa'r IOPC ynghyd â'i incwm a'i wariant, Datganiad o Sefyllfa Ariannol, a llif arian ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i'r Swyddog Cyfrifyddu gydymffurfio â gofynion Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth ac yn neilltuol:

- dilyn y Cyfarwyddyd ar Gyfrifon, a gyhoeddir gan yr Ysgrifennydd Gwladol, gyda chaniatâd y Trysorlys, gan gynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgelu perthnasol, a rhoi polisïau cyfrifyddu priodol ar waith yn gyson
- llunio barn ac amcangyfrifon ar sail resymol
- nodi a yw'r safonau cyfrifyddu perthnasol fel y nodir yn *Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth* wedi'u dilyn, a datgelu ac egluro unrhyw ymadawiadau materol yn y datganiadau ariannol
- paratoi'r datganiadau ariannol ar sail cwmni sy'n parhau o ran cyfrifyddu; a
- chadarnhau bod yr adroddiad a'r cyfrifon blynyddol ar y cyfan yn deg, cytbwys a dealladwy a'i fod yn cymryd cyfrifoldeb personol am yr adroddiad a chyfrifon blynyddol a'r penderfyniadau gofynnol i bennu ei fod yn deg, cytbwys a dealladwy.

Ar gyfer y flwyddyn dan sylw, bu i'r Swyddfa Gartref neilltuo ein Cyfarwyddwr Cyffredinol, Michael Lockwood, fel Swyddog Cyfrifyddu yr IOPC. Mae cyfrifoldebau Swyddog Cyfrifyddu, yn cynnwys cyfrifoldeb dros briodoldeb a rheoleidd-dra'r cyllid cyhoeddus y mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn atebol amdano, cadw cofnodion cywir a diogelu asedau'r IOPC, wedi'u nodi yn Rheoli Arian Cyhoeddus a gyhoeddir gan Drysorlys Ei Mawrhydi.

Fel Swyddog Cyfrifyddu, rwyf wedi cymryd yr holl gamau y dylwn eu cymryd i wneud fy hun yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol a sefydlu bod archwilwyr yr IOPC yn ymwybodol o'r wybodaeth honno. Hyd y gwn i, nid oes gwybodaeth archwilio berthnasol nad yw'r archwilwyr yn ymwybodol ohoni.

Michael Lockwood

Swyddog Cyfrifyddu

Datganiad llywodraethu

Mae’r Datganiad Llywodraethu hwn yn ymwneud â Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu (IOPC). Penodwyd fi yn Gyfarwyddwr Cyffredinol (CC) cyntaf yr IOPC, a’i Swyddog Cyfrifyddu, ar 8 Ionawr 2018.

Fframwaith llywodraethu

Mae'r fframwaith llywodraethu yn cynnwys y systemau a'r prosesau y mae’r sefydliad yn cael ei gyfarwyddo a’i reoli trwyddynt. Mae’n caniatáu’r Bwrdd Unedol fel y corff llywodraethu i gyflawni ei swyddogaethau statudol - i roi trefniadau priodol yn eu lle ar gyfer llywodraethu a rheolaeth ariannol dda (i annog defnydd effeithlon ac effeithiol o adnoddau); i bennu a hyrwyddo nodau strategol a gwerthoedd yr IOPC; i ddarparu cymorth a chyngor i mi fel y Cyfarwyddwr Cyffredinol i gyflawni fy swyddogaethau; a monitro ac adolygu gwneud swyddogaethau o’r fath. Mae’r fframwaith yn fy nghynorthwyo i fel y CC a’r Bwrdd Unedol i baratoi strategaeth ar y cyd i gyflawni ein swyddogaethau priodol, sy’n cael eu hadolygu’n flynyddol. Mae hefyd yn cynnwys Cod Ymddygiad sydd wedi’i baratoi ar y cyd. Mae hwn yn ymdrin â’r berthynas rhwng fy swydd i a’r Bwrdd Unedol, y mae’n rhaid adlewyrchu’r egwyddor bod y Cyfarwyddwr Cyffredinol yn gweithredu’n annibynnol wrth wneud penderfyniadau mewn cysylltiad â chyflawni ei swyddogaethau.

Cynlluniwyd y system lywodraethu, rheolaeth fewnol a rheoli risg i reoli yn hytrach na dileu’r risg o fethu â chyflawni polisïau, nodau ac amcanion. Gall, felly, ond cyflwyno sicrwydd uchel o effeithiolrwydd, yn hytrach na sicrwydd llwyr.

Rwy’n gweithredu yn unol â Rheolau Sefydlog yr IOPC ac rwy’n atebol i Weinidogion a’r Senedd. Rwyf wedi cael cyfarfodydd gyda’r Ysgrifennydd Cartref a Gweinidog y Wladwriaeth dros Blismona a’r Gwasanaeth Tân trwy gydol y flwyddyn hyd yn hyn. Mae effeithiolrwydd y sefydliad wedi bod yn destun adolygiad rheolaidd yn ystod y cyfarfodydd hyn. Sefydlwyd cyfarfodydd dwyochrog gydag Uned Noddi’r Swyddfa Gartref i drafod materion strategol, cyllidebol a gweithredol. Ni thrafodir unrhyw faterion a allai greu risg i annibyniaeth y sefydliad wrth wneud penderfyniadau gweithredol.

Mae fframwaith rheolaeth fewnol y sefydliad yn seiliedig ar adolygu gwybodaeth reoli yn rheolaidd, gweithdrefnau gweinyddol, gan gynnwys gwahanu dyletswyddau, a system o ddirprwyo ac atebolrwydd. Mae wedi’i ddylunio i reoli risgiau yn effeithiol ac economaidd i gyflawni amcanion.

Cafodd y Bwrdd Unedol gefnogaeth gan ddau Bwyllgor, y ddau wedi’u cadeirio gan Gyfarwyddwr Anweithredol (CA). Dengys y strwythur Llywodraethiant a weithredodd yn y cyfnod yr ymdrinnir ag o yn y datganiad hwn yn y siart a chaiff ei ddisgrifio yn y tabl isod.

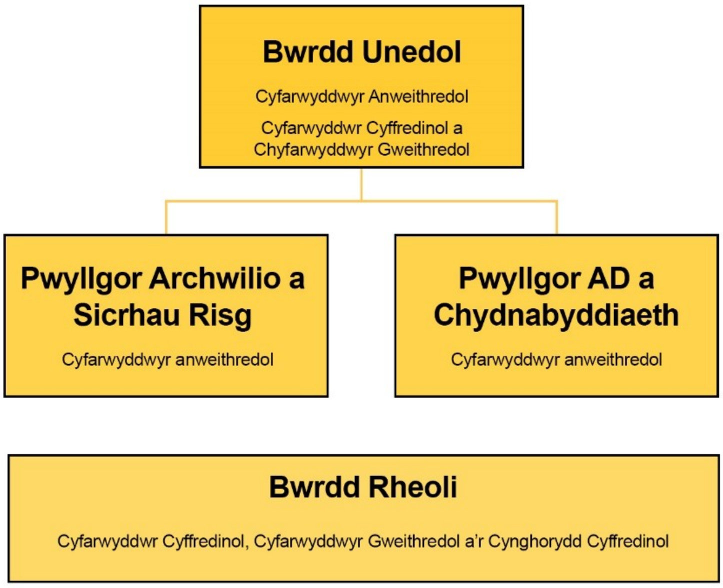

Fforwm **(Amlder)**	**Cadeirydd**	**Presenoldeb**	**Rôl**
Bwrdd Unedol	Michael Lockwood (CC)	Aelodau: CC, 6 CA, Dirprwy CC (Gweithrediadau), Dirprwy CC (Gwasanaethau Strategol a Chorfforaethol), Cyfarwyddwr Adnoddau, Cyfarwyddwr Strategaeth ac Effaith. Yn bresennol: Cwnsler Cyffredinol, Pennaeth Grŵp Swyddfa Breifat, Ysgrifennydd Llywodraethiant	Mae'r Bwrdd Unedol yn gyfrifol am ddiffinio strategaeth a phenderfynu ar ddyraniad adnoddau. Mae cyfarfodydd y Bwrdd Unedol yn galluogi adolygu cyson ar gynlluniau strategol a rhoi adroddiadau am eu cyflawni. Mae'r Bwrdd Unedol hefyd o bryd i'w gilydd yn adolygu'r heriau mewnol ac allanol sy'n wynebu'r sefydliad a sut orau y gall fodloni'r heriau hynny.

Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Ansawdd	Catherine Jervis (CA)	Aelodau: 3 aelod CA. Catherine Jervis, Bill Matthews a Mary Lines. Yn bresennol: CC, Dirprwy CC (Gweithrediadau), Dirprwy CC (Gwasanaethau Strategol a Chorfforaethol), Cyfarwyddwr Adnoddau, Asiantaeth Archwilio Mewnol y Llywodraeth (GIAA) a'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol (NAO). Archwiliad Allanol (BDO) a Nawdd y Swyddfa Gartref (fel arolygwr). Cyfarwyddwyr a staff perthnasol eraill fel sy'n angenrheidiol, yn cynnwys yr Ysgrifennydd Llywodraethiant.	Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn cefnogi'r Swyddog Cyfrifyddu yn ei gyfrifoldebau o ran materion risg, rheoli a llywodraethu a sicrwydd cysylltiedig. Mae'r Pwyllgor hefyd yn archwilio'r Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol ar ran y Bwrdd Unedol.
Pwyllgor AD a Chydnabyddiaeth	Andrew Harvey (CA)	Aelodau: 3 aelod CA (Andrew Harvey, Manjeet Gill a Geoffrey Podger). Yn Bresennol: CC, Dirprwy CC (Gwasanaethau Strategol a Chorfforaethol), Cyfarwyddwr Pobl, Ysgrifennydd Llywodraethiant.	Mae'r Pwyllgor AD a Chydnabyddiaeth yn cytuno, ar ran y Bwrdd, ar y strategaeth dâl a gwobrwyo a chylch cyflog staff blynyddol ac yn cytuno ar gyflwyno'r cylch cyflog i'r Ysgrifennydd Gwladol i'w gymeradwyo. Mae'r Pwyllgor hefyd yn ystyried ac yn cynghori ar gynigion y CC ynglŷn â dilyniant tâl a gwobrau ychwanegol i bob Cyfarwyddwr ac yn gwneud argymhellion ar archwiliad tâl cyfartal blynyddol.

Bwrdd Rheoli	Michael Lockwood (CC)	Aelodau: CC, Cyfarwyddwyr, Cynghorydd Cyffredinol. Yn Bresennol: Pennaeth Cyfathrebu, Pennaeth Grŵp Swyddfa Breifat.	Mae'r Bwrdd Rheoli yn gyfrifol am ddarpariaeth weithredol o fusnes y sefydliad. Mae'n cyfarfod yn ffurfiol bob mis gyda chyfarfodydd anffurfiol cyson yn wythnosol. Mae'n derbyn adroddiadau rheolaidd ar gyllid, perfformiad, cynllunio busnes a risg, i fod yn sail i'w benderfyniadau.

Perfformiad y Bwrdd

Daeth y Bwrdd Unedol i fodolaeth ar 8 Ionawr 2018. Mae'r cylch gorchwyl a'r aelodaeth wedi'u cytuno. Cynhaliodd y Bwrdd Unedol sesiwn ar 8 Ionawr 2019 i werthuso ei effeithiolrwydd dros ei flwyddyn gyntaf. Bu i nifer o weithredoedd godi o'r sesiwn hon, sy'n cael eu symud ymlaen.

Yn unol â'r Rheolau Sefydlog, roedd agendâu a phapurau cyfarfodydd ar gael mewn amrywiaeth o fformatau wythnos cyn y cyfarfodydd. Roedd y papurau yn rhoi digon o wybodaeth a thystiolaeth i wneud penderfyniadau cadarn, gan gynnwys cyfeiriadau at risg, ac unrhyw oblygiadau ariannol, cyfreithiol, rhanddeiliaid allanol, ac amrywiaeth a adnabuwyd.

Uchafbwyntiau gweithgareddau pwyllgor y Bwrdd

Bydd pwyllgorau'r Bwrdd Unedol yn cyflawni eu cyfrifoldebau drwy dderbyn ac ystyried adroddiadau. Mae'r meysydd allweddol a ystyrir gan y pwyllgor wedi'u nodi isod.

Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg (ARAC)

- Risgiau strategol a mewnosod rheolaeth risg yn gyson ar draws y sefydliad, yn cynnwys trafod archwaeth risg ac amlygiad.
- Rheoli gwariant a sicrhau defnydd effeithiol o adnoddau.
- Proses gwynion yr IOPC, yn cynnwys y gwaith parhaus ar ein polisi rheoli cwynion a chynhyrchu data cynhwysfawr sydd â'r nod o wneud gwelliannau.
- Cynllun a datblygiad trawsnewidiad a dadelfeniad TGCh.
- Cydymffurfio â GDPR a pherfformiad rheoli gwybodaeth.
- Adroddiad cefndirol ar gymhlethdodau'r broses ddatgelu.
- Polisïau a gweithdrefnau twyll, ac unrhyw ddigwyddiadau o dwyll canfyddedig neu ddigwyddiadau a ddrwgdybir.

- Yr Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol, yn cynnwys y Datganiad Llywodraethu.
- Adnabod meysydd o risgiau ar gyfer adolygiad mwy manwl a derbyn adroddiadau ar weithgareddau lliniaru perthnasol.
- Monitro argymhellion archwilio mewnol a'u gweithrediad.
- Dysgu gwersi a chodi risgiau.
- Adolygu gweithgareddau archwilio mewnol a chynllun blynyddol.

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg yn ymgymryd ag adolygiad blynyddol o'i weithgareddau ac yn cynhyrchu adroddiad i'r Swyddog Cyfrifyddu a'r Bwrdd Unedol. Mae'r adroddiad hwn yn tynnu sylw at waith y Pwyllgor yn ystod y flwyddyn ac yn cynnwys ei safbwynt ar y materion allweddol a heriau'r dyfodol sy'n wynebu'r sefydliad.

Pwyllgor AD a Chydnabyddiaeth

Cylch gorchwyl y Pwyllgor:

- datblygu ein gwerthoedd
- trefniadau dros dro yn AD ac unrhyw effaith ar forâl/perfformiad.
- cylch cyflog
- cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant, nodi hanes, y cynnydd hyd yn hyn a meysydd sydd angen mwy o waith a hyfforddiant i bawb (yn cynnwys Aelodau'r Bwrdd)
- canlyniadau'r arolwg staff
- briffio ar y defnydd o gytundebau cyfnod penodol
- cydlynu dysg a gweithgareddau datblygu
- hyfforddiant arweinyddiaeth cynhwysol
- dyfodol y cymhwyster ymchwilydd
- arweinyddiaeth ac addewidion pobl
- recriwtio

Dengys y tabl isod bresenoldeb Cyfarwyddwyr Gweithredol ac Anweithredol yng nghyfarfodydd y Bwrdd Unedol a Phwyllgorau[1].

Presenoldeb Aelodau'r Bwrdd Unedol a Phwyllgorau		**Bwrdd Unedol**	**Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg**	**Pwyllgor AD a Chydnabyddiaeth**
Michael Lockwood	Cyfarwyddwr Cyffredinol	10 / 10		

Geoffrey Podger	Uwch Gyfarwyddwr Annibynnol	10 / 10		4 / 4
Bill Matthews	Cyfarwyddwr Anweithredol	9 / 10	3/ 4	
Mary Lines	Cyfarwyddwr Anweithredol	10 / 10	4 /4	
Manjeet Gill	Cyfarwyddwr Anweithredol	8 / 10		4 / 4
Andrew Harvey	Cyfarwyddwr Anweithredol	9 / 10		4 / 4
Catherine Jervis	Cyfarwyddwr Anweithredol	9 /10	4 / 4	
Ian Todd[2]	Dirprwy Gyfarwyddwr Cyffredinol (Gweithrediadau)	8 / 9		
Kevin Woodrow[3]	Cyfarwyddwr	9 / 10		
Kathie Cashell	Cyfarwyddwr	9 / 10		
Tom Whiting[4]	Dirprwy Gyfarwyddwr Cyffredinol (Gwasanaethau Strategol a Chorfforaethol)	1/1		
Jonathan Green[5]	Dirprwy Gyfarwyddwr Cyffredinol (Gweithrediadau), Dros Dro	1/1		

1. Noder bod y tabl uchod yn cynnwys manylion am bresenoldeb aelodau. Mae'r blychau tywyll yn golygu nad yw'r unigolyn dan sylw yn aelod o'r pwyllgor a restrir. Gall, fodd bynnag, fynychu fel rhan o'u swydd fel Cyfarwyddwr. Mynychais bob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg ac AD a Chydnabyddiaeth fel rhan o'm swydd fel Cyfarwyddwr Cyffredinol.
2. Gadawodd Ian Todd yr IOPC ar 22 Chwefror 2019.
3. Gadawodd Kevin Woodrow yr IOPC ym mis Ebrill 2019, yn fuan ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol.
4. Ymunodd Tom Whiting â'r IOPC ar 4 Chwefror 2019.
5. Penodwyd Jonathan Green yn Ddirprwy Gyfarwyddwr Cyffredinol (Gweithrediadau) dros dro ar 25 Chwefror 2019. Cyn hynny bu'n Gyfarwyddwr Rhanbarthol dros Lundain.

Gwrthdaro buddiannau

Mae Polisi Gwrthdaro Buddiannau'r IOPC yn gofyn i'r holl staff ddatgan unrhyw wrthdrawiadau posibl wrth iddynt godi (noder bod ein Cyfarwyddwyr Anweithredol yn ddarostyngedig i God Ymddygiad Swyddfa'r Cabinet). Yn ogystal, mae staff ymchwiliadau yn cael eu hatal rhag gweithio ar ymchwiliadau lle mae ganddynt fuddiannau blaenorol. Tybir bod ein polisi Gwrthdaro Buddiannau yn gyfatebol â'r risg canfyddedig i'n hamhleidioldeb.

Mae eitem barhaus ar agenda cyfarfodydd y Bwrdd a Phwyllgor yn rhoi cyfle i fynychwyr ddatgan buddiannau o'r fath. Cafodd un buddiant ei ddatgan yng nghyfarfod y Bwrdd Unedol cyn cyflwyniad ar gynnydd ein hymchwiliad Hillsborough. Mae ein Huwch Gyfarwyddwr Annibynnol yn Gyn-brif weithredwr yr Adran Weithredol Iechyd a Diogelwch ac roedd ganddo beth ymglymiad â'r ymchwiliad yn y capasiti hwnnw. Datganwyd buddiant hefyd gan ein Cynghorydd Cyffredinol cyn y cyflwynwyd papur ar "unigolion cyfyngedig" gan yr arferai weithio i'r heddlu cyn ymuno â'r IOPC.

Mae cofrestr buddiannau aelodau'r Bwrdd Unedol, Cynghorydd Cyffredinol, Cyfarwyddwr Cymru a Chyfarwyddwyr Rhanbarthol wedi'i gyhoeddi ar-lein.

Llywodraethu corfforaethol

Rwyf wedi adolygu'r Cod Llywodraethu Corfforaethol yn adrannau canolog y llywodraeth. Er ei fod wedi'i gyfeirio at adrannau gweinidogol yn hytrach nag at gyrff cyhoeddus anadrannol, mae'r Cod yn darparu arfer orau ar drefniadau llywodraethu corfforaethol. Pan ystyrir eu bod yn berthnasol, mae'r sefydliad wedi cydymffurfio ag egwyddorion y cod.

Mae ailstrwythuriad rheoli tuag at ddiwedd y cyfnod wedi arwain at ein Cyfarwyddwr Adnoddau a oedd yn gymwys yn ariannol yn gadael yn fuan ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol. Mae'r swydd wedi'i llenwi, ar lefel Bwrdd, drwy benodi Dirprwy Gyfarwyddwr Cyffredinol, Gwasanaethau Corfforaethol newydd. Er nad yw'r unigolyn yn gymwys yn ariannol, rwyf wedi ystyried y risg ac yn cadarnhau y caiff y risg hwn ei leddfu gan brofiad deiliad newydd y swydd fel gweithiwr proffesiynol yn y byd ariannol, a bod y Pennaeth Cyllid cymwys yn bresennol yn y cyfarfodydd perthnasol. Rwyf hefyd yn gymwys yn ariannol ac mae gennyf brofiad proffesiynol fel Cyn-gyfarwyddwr Cyllid.

Materion

Mae technoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh) wedi bod yn broblem trwy gydol y llynedd ac mae'n cyflwyno risg i'n henw da, cyllid, ein perthynas â'r Swyddfa Gartref a chyflawni amcanion. Fodd bynnag, rydym wedi gwneud cynnydd da, drwy

gynllunio gweithgaredd a lliniariad yn erbyn y risg yn gwella yn ystod y flwyddyn. Mae isadeiledd craidd TGCh a dyfeisiau defnyddwyr wedi bod yn destun buddsoddiad sylweddol trwy gydol y flwyddyn. Mae gwariant wedi'i ganolbwyntio ar gyfoethogi gwytnwch i weithlu cynyddol symudol a chreu llwyfan sydd mewn lle da ar gyfer arloesedd technolegol. Bydd manteisio ar dechnolegau cwmwl yn caniatáu arbedion costau, ond rhaid nodi bod y trawsnewidiad o amgylchedd canolfan ddata ar y safle tuag at dechnolegau cwmwl wedi achosi costau uwch sy'n gysylltiedig â chynnal dau amgylchedd ar yr un pryd.

Bydd Rhaglen Trawsffurfiad TGCh yn caniatáu i amgylchedd technolegol mwy cadarn ac arloesol gael ei greu. Bydd hyn yn caniatáu gwerth gwell am arian dros gyfnodau adrodd y dyfodol.

Fframwaith sicrwydd ac asesu risg

Mae fframwaith sicrwydd yr IOPC yn cynnwys yr elfennau canlynol:

- adnabod risgiau yn strwythuredig yn gysylltiedig ag amcanion busnes
- asesu a rheoli risgiau sylweddol
- monitro ac effeithiolrwydd y fframwaith sicrwydd
- adolygu a monitro allanol

Mae'r broses sicrwydd wedi'i dylunio i sicrhau bod yr IOPC yn gallu bodloni ei hun bod trefniadau priodol yn eu lle i reoli risgiau a diogelu system reoli fewnol gadarn - h.y. un sy'n gweithio ac yn effeithiol. Mae fframwaith sicrwydd yr IOPC yn cynnwys cylchred busnes blynyddol sy'n sefydlu amcanion clir i'r sefydliad ac yn adnabod y risgiau i'w cyflawniad.

Wedi i'r IOPC gael ei ffurfio, adnabuwyd blaenoriaethau strategol newydd o gyfuniad o olrhain canfyddiadau'r cyhoedd, cyfarfodydd â rhanddeiliaid a staff, a chysylltiad â Gweinidogion. Arweiniodd hyn at ddatblygu cynnig strategol y cafwyd ymgynghoriaeth eang arno, ac a ddefnyddiwyd wedyn i baratoi'r “Un Cynllun” cychwynnol, cynllun cynhwysfawr yn cwmpasu'r holl weithgaredd cysylltiedig ar draws y sefydliad.

Yn ogystal, mae proses cynllunio tair blynedd wedi'i chyflwyno, i adnabod a chynllunio'r gwaith sydd ei angen i gefnogi'r blaenoriaethau strategol a gwerthoedd newydd a sefydlwyd gan yr IOPC. Rydym wedi cyflwyno arferion rheoli prosiect gwell ac mae cyfuniad o fyrddau portffolio wedi'u rhoi mewn lle i gefnogi'r strwythur llywodraethu sydd ei angen i weithredu a mewnosod y gweithgareddau a adnabuwyd a chymeradwywyd fel rhan o'r broses gynllunio honno.

Nod fframwaith rheoli risgiau'r sefydliad yw sicrhau bod risgiau sy'n gysylltiedig â chyflawni ei amcanion yn cael eu hadnabod, monitro a'u rheoli. Caiff risgiau eu hasesu ar sail eu heffaith a'u tebygrwydd gan ddefnyddio graddfa a gytunwyd arno

gan y Bwrdd Unedol. Cedwir cofrestr risg strategol ac mae pob cyfarwyddiaeth yn cadw cofrestr risg gweithredol ar y cyd â chynlluniau’r gyfarwyddiaeth, er bod gofyn mwy o waith i fewnosod rheolaeth risg ar y lefel hon. Mae’r risgiau a’r gweithgaredd perthnasol i’w lliniaru wedi cael eu dynodi a rhoddwyd adroddiad arnynt i’r Bwrdd Rheoli, y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg a’r Bwrdd Unedol, yn unol â chylchoedd adrodd y sefydliad.

Yn dilyn datblygiad gan y Bwrdd Rheoli, mae’r Bwrdd Unedol wedi cytuno ar ddatganiadau o archwaeth risg i’r sefydliad. Bydd rhagor o waith yn cael ei gynnal yn y flwyddyn nesaf i sicrhau bod yr archwaeth risg yn cael ei adlewyrchu’n briodol yn y gweithgaredd rheoli risgiau.

Mae’r tabl canlynol yn nodi’r meysydd risg a gynhwysir yng nghofrestr risg strategol yr IOPC (ar ddiwedd y flwyddyn), risgiau aeddfed a’r rheiny a adnabuwyd yn y flwyddyn dan sylw.

Risg	Lliniariad allweddol	Tuedd risg net
Nid yw’r rheoliadau sy’n codi o’r gwaith a ymgymerwyd i ddiwygio’r systemau cwynion a disgyblu yn cyflawni nodau’r IOPC i symleiddio’r broses gwynion.	Ymgysylltiedig â rhanddeiliaid allweddol - er enghraifft, Cymdeithas Comisiynwyr yr Heddlu a Throseddau, arweinydd cwynion a disgyblu Cyngor Cenedlaethol Penaethiaid yr Heddlu.	
	Cynghori tîm diwygio’r Swyddfa Gartref ar oblygiadau y newidiadau arfaethedig, gyda’r nod o ddylanwadu arnynt i ddilyn mesurau a fydd yn symleiddio’r system gwynion.	
	Ymgysylltiad parhaus ar bob lefel, yn cynnwys uwch swyddogion a gweinidogion, i weithredu gyda chyflwyno mesurau a fydd yn symleiddio’r system gwynion a datblygu ffordd ymlaen ar faterion cynhennus.	
Efallai bydd gofyn i’r sefydliad ariannu cynnydd yng nghyfraniadau pensiwn cyflogeion ar gyfer 2019/20.	Cysylltiad agos â thimau cyllid a nawdd y Swyddfa Gartref.	
	Cysylltiad ar lefel uwch gyda gweinidogion a swyddogion yn y Swyddfa Gartref ar raddfa goblygiadau toriadau.	
	Modelu ariannol mewnol ac asesiad opsiynau ar lefel uchel (cynllunio senarios).	
	Cysylltiad â thîm ariannol y Swyddfa Gartref ynglŷn â graddfa a thebygolrwydd cyllid ar gyfer 2019/20 a 20/21.	

Risg	Lliniariad allweddol	Tuedd risg net
Hawliau iawndaliadau sifil: - dyfarniad(au) y llys yn erbyn yr IOPC, yn cynnwys: canfod bod ymchwiliad neu asesiad apêl yr IOPC wedi ymgysylltu ag erthyglau 6 a 8 y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol a thorri eu hamodau erthyglau; a / neu ganfod bod staff/cyn-staff/comisiynydd yr IPCC/IOPC wedi camweithredu mewn swyddfa gyhoeddus	Amserlenni ymchwiliadau ac asesiadau apeliadau'r IOPC wedi gwella - gan leihau'r posibilrwydd o erthyglau 6/8 y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol yn cael eu torri drwy waith gweithredol yr IOPC.	
	Gwneud penderfyniadau technegol yn well gan staff gweithrediadau. Cyngor cyfreithiol technegol gwell gan y tîm Gwasanaethau Cyfreithiol.	
	Llawlyfr Gweithrediadau Profedig a phrosesau a gweithdrefnau.	
Mae achos difrifol o dorri diogelwch data. Gall hyn fod oherwydd senarios gwahanol - er enghraifft, hacio, colli papurau yn ddamweiniol, torri amodau'n fwriadol er mwyn elwa etc.	Agwedd strwythuredig at sicrwydd gwybodaeth dan arweiniad rolau enwebedig (Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth / Perchnogion Asedau Gwybodaeth) a rolau neilltuol penodol i reoli gwybodaeth.	
	Hyfforddiant blynyddol i rolau Uwch Berchnogion Risg Gwybodaeth a Pherchnogion Asedau Gwybodaeth. Mae gofyn i'r holl staff ymgymryd â hyfforddiant diogelwch gwybodaeth a sesiynau briffio diogelwch.	
	Prosesau torri amodau diogelwch, yn cynnwys ymchwilio a dysgu'r gwersi yn ôl yr angen.	
	System SECRET wedi'i disodli i roi gwell diogelwch i'n hasedau data mwyaf sensitif (gydag argaeledd a defnyddioldeb gwell).	
	Sefydlu Bwrdd Sicrwydd Gwybodaeth gyda chylch gorchwyl sy'n cynnwys goruchwyliaeth o dorri amodau data.	
Os nad yw'r IOPC yn cydymffurfio'n	Swyddog Diogelu Data i weithio'n agos â phwynt cyswllt unigol Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth,	

Risg	Lliniariad allweddol	Tuedd risg net
llwyr â GDPR, bydd yn destun her gyfreithiol gan destunau data ac ymchwiliad gan y Comisiynydd Gwybodaeth.	gan roi'r diweddaraf iddo o ran beth ydym yn gweithio arno a'r dyfodol.	
	Mae'r cynllun tymor canolig / hirdymor i ddatblygu ein system rheoli gwybodaeth yn ei le.	
Os nad yw'r IOPC yn cydymffurfio â gweithdrefnau arddangosion, yna mae risg nad yw parhad tystiolaeth yn cael ei gynnal.	Adolygiad o storio sy'n mynd i'r afael ag archwiliad ac sy'n atal rhagor o golledion.	↓
	Mae peilot ac adolygiad yr arddangosion wedi'u cynnal yn swyddfa Sale.	
	Mae arolygiadau o storfeydd yn cael eu cynnal yn rheolaidd fel y nodir yn y polisi trin arddangosion.	
Bydd yr adnoddau TGCh yn annigonol i fodloni holl ofynion hanfodol busnes ac anghenion y prosiect trawsffurfiad a gwahanu.	Mae prosesau strategol a chynllunio busnes yn awyddus i ddeall yr holl ofynion posibl ar Dechnoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh) yn y tair blynedd nesaf.	↓
	Niferoedd y tîm TGCh wedi cynyddu, a'r tîm wedi'i ailstrwythuro i fynd i'r afael yn well â gofynion hysbys hyd yn hyn, yn cynnwys penodi rheolwyr perthnasoedd busnes.	
	Mae map strategaeth a thechnegol TGCh yn cael ei ddatblygu i sicrhau bod gofynion isadeiledd yn cael eu hymgorffori'n llawn wrth gynllunio gwaith ac adnoddau.	
	Mae proses gynllunio eleni, yn cynnwys blaenoriaethu gofynion busnes a dyrannu adnoddau ar gyfer 2019/20, wedi'i chwblhau.	
	Mae'r cynnig cyllid i'r Swyddfa Gartref yn cydnabod gofynion ac mae ganddo'r tebygrwydd mwyaf o lwyddo i leihau gofynion sy'n gwrthdaro ar adnoddau ariannol.	
Diwylliant sicrwydd gwybodaeth aneffeithiol gyda systemau, prosesau, hyfforddiant a	Adnabod rolau a chyfrifoldebau rheoli gwybodaeth.	↓
	Strwythur llywodraethu wedi'i sefydlu yn cynnwys dirprwyo awdurdod trwy'r Cynllun Dirprwyo a sefydlu Bwrdd Sicrwydd Gwybodaeth a chefnogi gweithgorau.	

Risg	Lliniariad allweddol	Tuedd risg net
llywodraethu aneffeithiol yn arwain at ddiffyg dealltwriaeth corfforaethol a rheoli'r wybodaeth yr ydym yn ei phrosesu.	Adnabod y risgiau a chamau lliniaru / gofynion adnoddau fel rhan o'r cynllunio busnes a'u hymgorffori i'r cynllun a berchnogir gan y Bwrdd Rheoli.	
	Hyfforddiant blynyddol gorfodol i'r holl staff mewn diogelwch gwybodaeth.	
	Hyfforddi'r Perchnogion Asedau Gwybodaeth ynglŷn â gofynion eu rolau.	
	Mae nifer o bolisïau rheoli gwybodaeth mewn lle - er enghraifft, polisïau dargadw a gwaredu, a phostio.	
	Darparu cyfarwyddyd ategol a gwybodaeth ar y Rheoliadau Cyffredinol ar Ddiogelu Data.	

Cafodd un risg ei godi i'r Swyddfa Gartref yn ystod y flwyddyn - Dirprwyo Cyfalaf ar gyfer 2019/20. Wedi hynny, cafodd ei ddatrys a'i dynnu oddi ar y gofrestr.

Cynhaliwyd asesiad risg penodol ar dwyll yn ystod y flwyddyn, a gafodd ei adrodd i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg a, lle bo'n briodol, adnabuwyd gweithgaredd rheoli ychwanegol. Yn ogystal, cyflwynwyd proses adrodd newydd i ddeiliaid cyllidebau i sicrhau bod bob twyll a cholled yn cael eu hadrodd yn gywir, a bod camau gweithredu perthnasol yn cael eu cymryd.

Mae rheolyddion mewnol yn cael eu datblygu a'u cynnal trwy weithredu polisïau a gweithdrefnau sy'n ddarostyngedig i oruchwyliaeth a chymeradwyaeth gan y pwyllgor perthnasol neu'r Bwrdd Unedol. Ymgymerir ag adolygiad allanol o'r rheolyddion hefyd yn ystod y prosesau archwilio gan yr archwiliad mewnol ac allanol yn eu meysydd arbenigedd priodol.

Archwiliad mewnol

Darperir gwasanaethau archwilio mewnol gan Uned Archwilio Mewnol y Llywodraeth (GIAA) o dan gontract o dair blynedd, a adnewyddwyd ar 1 Ebrill 2018.

Mae archwiliadau mewnol ac allanol yn ein cynorthwyo i wella ein gweithdrefnau a'n dulliau rheoli yn barhaus. Cytunir ar gamau gweithredu mewn ymateb i'r argymhellion, ac mae'r rhain yn cael eu holrhain er mwyn sicrhau y cânt eu gweithredu.

Darperir adroddiad monitro ar weithrediad yr argymhellion i bob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg.

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r prif ganfyddiadau ac ymateb rheolwyr yr IOPC i bob un o'r archwiliadau mewnol a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn.

Archwiliad	**Canfyddiadau allweddol**	**Ymateb rheolwyr**
Rheolyddion ariannol allweddol	Mae didoliad da o ddyletswyddau yn holl weithgareddau llif gwaith, mae'r wybodaeth reoli yn gynhwysfawr ac yn cynnwys data cydymffurfiad, ac mae gwiriadau gweithdrefnol yn sefydledig. Fodd bynnag, adnabuwyd rhai meysydd i'w gwella, yn cynnwys yr angen i gryfhau rhai gweithdrefnau ariannol a rhai meysydd sy'n cael eu goruchwylio gan reolwyr.	Derbyniwyd yr argymhellion ac maent wedi'u mewnosod.
GDPR	Mae rhai trefniadau llywodraethu, rheoli risgiau a rheoli wedi'u sefydlu, ond mae'r trefniadau llywodraethu yn anaeddfed, a dylid gwella'r diffiniad o brosesau rheoli risgiau.	Bydd rhaglen o archwiliadau'r Swyddog Diogelu Data yn cael ei chynnal. Mae rheolwr prosiect newydd wedi'i recriwtio i reoli cwblhad y gwaith sy'n weddill. Mae ymarfer mapio data, sy'n allweddol i fynd i'r afael â chydymffurfiad, yn mynd rhagddo.
Cyfathrebiadau rheoli rhanddeiliaid corfforaethol ac allanol	Mae arferion llywodraethu a rheoli da mewn perthynas â rheoli rhanddeiliaid a chyfathrebiadau allanol. Fodd bynnag, mae angen adnewyddu dogfennaeth strategol rhanddeiliaid ac mae ymgysylltiad	Mae strategaethau a pholisïau i'w diweddaru ac mae achos busnes i recriwtio staff ymgysylltu rhanbarthol wedi'i gytuno.

	â rhanddeiliaid rhanbarthol yn anghyson.	
Diogelwch seiber	Mae'r prosesau rheoli risgiau yn dda am adnabod problemau diogelwch gwybodaeth. Fodd bynnag, mae gwendidau ar draws rhai o'r gofynion Safon Diogelwch Seiber newydd yn Fframwaith Polisi Diogelwch Swyddfa'r Cabinet.	Bydd angen ymdrin â'r gwendidau, diweddaru polisïau, ymchwilio i dechnoleg newydd, a phrofi senarios llawn.
Llywodraethu corfforaethol	Mae system gadarn o lywodraethu corfforaethol mewn lle a gefnogir gan ddogfennaeth briodol. Gellir gwneud gwelliannau i wella ei weithrediad - er enghraifft, mewnosod y dulliau rheoli risgiau isod ar lefel strategol, rheoli dilyniant a phrofi cynllunio parhad busnes.	Mae'r holl argymhellion wedi'u cydnabod ac mae cynlluniau mewn lle i'w rhoi ar waith erbyn diwedd y flwyddyn calendr.
Iechyd a diogelwch	Mae prosesau addas mewn lle i reoli iechyd a diogelwch mewn perthynas ag adeiladau llawn, contractwyr ac ymwelwyr yr IOPC. Fodd bynnag, mae rhai meysydd lle nad yw dulliau asesu risgiau yn cael eu cymhwyso'n barhaus a chaiff y gwelliannau eu nodi.	Bydd y rhaglen hyfforddi asesu risgiau yn parhau, bydd y grŵp gweithrediadau uwch yn ailgyhoeddi a hysbysebu'r cyfarwyddyd, a bydd proses samplu yn cael ei chyflwyno yn nhrydydd chwarter 2019/20 i fonitro cydymffurfiad.

Iechyd a diogelwch

Mae polisïau iechyd a diogelwch wedi'u cryfhau trwy waith Pwyllgor Gweithredol Iechyd a Diogelwch, a gadeirir yn gynnar yn y flwyddyn gan y Cyfarwyddwr, Adnoddau, ac yn hwyrach gan y Cyfarwyddwr, Pobl. Mae'r Pwyllgor yn goruchwylio'r

gwaith o ddynodi newidiadau polisi a gweithdrefnol, cynllunio a gweithredu camau gweithredu.

Mae rheolwr iechyd a diogelwch cymwys wedi bod yn y swydd gydol y flwyddyn i gyflwyno'r gwelliannau. Bydd rhagor o welliannau yn cael eu gwneud i ymateb i argymhellion archwiliad mewnol o iechyd a diogelwch.

Effeithiolrwydd y Polisi Codi Pryderon

Codwyd tri phryder dan y polisi Codi Pryderon yn y flwyddyn. Cynhaliwyd ymchwiliad i'r cwbl ac maent wedi'u datrys. Rydym yn parhau i weithio ar un pryder a godwyd yn 2017/18.

Swyddog Cyfrifyddu

Fel y Swyddog Cyfrifyddu, mae gennyf gyfrifoldeb personol dros gynnal system gadarn o lywodraethu, rheoli mewnol a rheoli risg i gefnogi'r broses o gyflawni swyddogaethau'r sefydliad dan Ddeddf Diwygio'r Heddlu 2002 a deddfwriaeth berthnasol arall, gan ddiogelu'r cronfeydd cyhoeddus ac asedau sefydliadol yr un pryd.

Mae fy adolygiad yn rhannol seiliedig ar waith ein harchwilwyr mewnol sydd wedi darparu sicrwydd ar lefel gymedrol yn seiliedig ar y gwaith a wnaed ganddynt.

Diffinnir sicrwydd cymedrol ganddynt fel: Mae angen rhai gwelliannau i wella digonolrwydd ac effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu, rheoli risg a rheoli.

Rwy'n cefnogi'r farn hon a chredaf y bydd y trawsnewidiad i'r strwythur llywodraethu ac uwch reoli newydd yn galluogi rhagor o welliannau yn nulliau rheoli'r dyfodol wrth i'r newidiadau hyn gael eu mewnosod yn llawn.

Michael Lockwood

Swyddog Cyfrifyddu

Adroddiad cydnabyddiaeth a staff

Polisi cydnabyddiaeth

Dymuna'r IOPC sicrhau ei fod yn gweithredu pecynnau cydnabyddiaeth cystadleuol i recriwtio a chadw staff o safon briodol. Rydym yn gweithredu system gradd 14 a gefnogir gan gynllun gwerthuso swyddi dadansoddol. Mae unrhyw newidiadau i'n polisi tâl neu gylch cyflog yn gofyn cymeradwyaeth ffurfiol gan y Pwyllgor Adnoddau Dynol a Chydnabyddiaeth.

Rydym yn ddarostyngedig i gyfarwyddyd tâl y Gwasanaeth Sifil a gynhyrchir gan Swyddfa'r Cabinet a Thrysorlys Ei Mawrhydi ac rydym yn cyflwyno cylch cyflog blynyddol i'r Swyddfa Gartref, sydd o fewn y cyfarwyddyd hwnnw. Mae cydnabyddiaeth i gyfarwyddwyr ar gyfer blynyddoedd cyfredol a blynyddoedd y dyfodol yn glynu at waith ac argymhellion y Corff Adolygu Cyflogau Uwch.

Contractau gwasanaeth

Ar 8 Ionawr 2018 penodwyd Michael Lockwood yn Gyfarwyddwr Cyffredinol gan Ei Mawrhydi'r Frenhines, fel y darperir ar ei gyfer yn *Neddf Diwygio'r Heddlu 2002* ar argymhelliad yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Adran Gartref.

Y Cyfarwyddwr Cyffredinol sy'n penodi cyfarwyddwyr. Fel arfer nid oes cyfnod penodol i'w contractau ac maent yn derfynadwy gyda hyd at chwe mis o rybudd gan yr IOPC. Byddai terfyniad cynnar i gyfarwyddwyr, am resymau ar wahân i gamymddygiad, yn arwain at dalu iawndal i'r unigolyn o dan Gynllun Iawndal y Gwasanaeth Sifil.

Ffigwr cyfanswm unigol y gydnabyddiaeth i uwch reolwyr

Mae'r wybodaeth yn y tablau cydnabyddiaeth isod yn cydymffurfio â Hysbysiad Pensiwn Cyflogwr (571) ac mae'n rhoi manylion am gydnabyddiaeth a buddiannau pensiwn ein huwch reolwyr.

Ar gyfer y flwyddyn dan sylw, mae uwch reolwyr yn cynnwys y rheiny sy'n mynychu'r Bwrdd Rheoli ac aelodau'r Bwrdd Unedol. Pan gafodd yr IOPC ei greu yn 2017/18, daeth penodiadau comisiynwyr yr IPCC i ben. Mae'r tabl isod ar gyfer cydnabyddiaeth comisiynydd yn cynnwys gwybodaeth 2017/18 at ddibenion cymharol yn unig.

Ffigwr cyfanswm unigol y gydnabyddiaeth i gomisiynwyr

Archwiliwyd y tabl hwn. **Comisiynydd**	**Cyflog**	**Cyflog**	**Buddiannau pensiwn**	**Buddiannau pensiwn**	**Cyfanswm y tâl**	**Cyfanswm y tâl**
	2018/19	2017/18	2018/19	2017/18	2018/19	2017/18
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Anne Owers *gadawodd ar 07/01/2018*	-	65-70 (70-75)*	-	-	-	65-70 (70-75)*
Rachel Cerfontyne *rôl wedi peidio ar 07/01/2018*	-	75-80 (100-105)*	-	30	-	105-110 (130-135)*
Sarah Green *rôl wedi peidio ar 07/01/2018*	-	75-80 (100-105)*	-	32	-	110-115 (130-135)*
Carl Gumsley *gadawodd ar 15/12/2017*	-	60-65 (80-85)*	-	23	-	80-85 (105-110)*
Cindy Butts *gadawodd ar 07/01/2018*	-	65-70 (85-90)*	-	27	-	90-95 (110-115)*
Jennifer Izekor *gadawodd ar 07/01/2018*	-	65-70 (85-90)*	-	26	-	95-100 (115-120)*
Mary Cunneen *gadawodd ar 07/01/2018*	-	75-80 (85-90)*	-	32	-	105-110 (115-120)*
Derrick Campbell *rôl wedi peidio ar 07/01/2018*	-	70-75 (85-90)*	-	25	-	95-100 (110-115)*
Jan Williams *gadawodd ar 04/09/2017*	-	35-40 (80-85)*	-	-	-	35-40 (80-85)*
Sue Whelan-Tracy *gadawodd ar 07/01/2018*	-	10-15	-	-	-	10-15
David Bird *gadawodd ar 07/01/2018*	-	5-10	-	-	-	5-10
Tim Robinson *gadawodd ar 07/01/2018*	-	5-10	-	-	-	5-10

Ffigwr cyfanswm unigol y gydnabyddiaeth i gyfarwyddwyr anweithredol

Archwiliwyd y tabl hwn.

Cyfarwyddwyr anweithredol	**Cyflog** 2018/19 £'000	**Cyflog** 2017/18 £'000	**Taliadau bonws** 2018/19 £'000	**Taliadau bonws** 2017/18 £'000
Geoffrey Podger *dechreuodd ar 08/01/2018*	5-10	0-5 (5-10)*	-	-
Bill Matthews *dechreuodd ar 08/01/2018*	5-10	0-5 (10-15)*	-	-
Mary Lines *dechreuodd ar 08/01/2018*	5-10	0-5 (5-10)*	-	-
Manjeet Gill *dechreuodd ar 08/01/2018*	5-10	0-5 (5-10)*	-	-
Andrew Harvey *dechreuodd ar 08/01/2018*	10-15	0-5 (5-10)*	-	-
Catherine Jervis *dechreuodd ar 08/01/2018*	10-15	0-5 (5-10)*	-	-

*Cyfwerth â blwyddyn gyfan

Buddiannau mewn da 2018/19 i'r £'00 agosaf £'000	**Buddiannau mewn da** 2017/18 i'r £'00 agosaf £'000	**Buddiannau pensiwn** 2018/19 £'000	**Buddiannau pensiwn** 2017/18 £'000	**Cyfanswm y tâl** 2018/19 £'000	**Cyfanswm y tâl** 2017/18 £'000
-	-	-	-	5-10	0-5 (5-10)*

Buddiannau mewn da	Buddiannau mewn da	Buddiannau pensiwn	Buddiannau pensiwn	Cyfanswm y tâl	Cyfanswm y tâl
2018/19	2017/18	2018/19	2017/18	2018/19	2017/18
i'r £'00 agosaf	i'r £'00 agosaf				
£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
-	-	-	-	5-10	0-5 (10-15)*
-	-	-	-	5-10	0-5 (5-10)*
-	-	-	-	5-10	0-5 (5-10)*
-	-	-	-	10-15	0-5 (5-10)*
-	-	-	-	10-15	0-5 (5-10)*

Ffigwr cyfanswm unigol y gydnabyddiaeth i uwch reolwyr

Archwiliwyd y tabl hwn.

Uwch reolwyr	Cyflog 2018/19 £'000	Cyflog 2017/18 £'000	Taliadau bonws 2018/19 £'000	Taliadau bonws 2017/18 £'000
Michael Lockwood *Dechreuodd ar 08/01/2018*	180-185***	40-45 (170-175)*	-	-
Lesley Longstone *Gadawodd ar 23/11/2017*	-	95-100 (140-145)*	-	10-15**
Ian Todd *Gadawodd ar 22/02/2019*	130-135 (135-140)	130-135	-	-
Kathie Cashell	105-110	105 -110	-	-
Kevin Woodrow	200-205	100-105	-	-
David Emery	90-95	90-95	-	-
Tim Bianek *Gadawodd ar 07/01/18*	-	75-80 (105-110)*	-	-
Liz Booth *Dechreuodd ar 10/09/2018*	55-60 (100-105)	-	-	-
Tom Whiting *Dechreuodd ar 04/02/2019*	20-25 (135-140)	-	-	-
Jonathan Green *Penodwyd ar 25/02/2019*	10-15 (135-140)	-	-	-

* Cyfwerth â blwyddyn gyfan
** Bonws a dalwyd yn y flwyddyn o ran dyfarniad tâl y flwyddyn flaenorol
*** Nid yw'r Cyfarwyddwr Cyffredinol, Michael Lockwood, yn gymwys am ddyfarniad tâl blynyddol. Mae'r cyflog a adroddwyd yn 2018/19 yn uwch na'r cyflog cyfwerth â blwyddyn gyfan a adroddwyd ar gyfer y cyfnod blaenorol o ganlyniad i daliad am hawl gwyliau blynyddol na gymerwyd yn 2018/19.

Buddiannau mewn da 2018/19 i'r £'00 £'000	Buddiannau mewn da 2017/18 i'r £'00 £'000	Buddiannau pensiwn 2018/19 £'000	Buddiannau pensiwn 2017/18 £'000	Cyfanswm y tâl 2018/19 £'000	Cyfanswm y tâl 2017/18 £'000
-	-	-	-	180-185	40-45 (170-175)*
-	-	-	13	-	120-125 (170-175)*
-	-	47	52	180-185 (185-190)	185-190
-		42	42	150-155	145-150
11.3	24.2	12	8	220-225	135-140
-	-	35	30	125-130	120-125
-	-	-	26	-	100-105 (130-135)*
-	-	22	-	75-80 (120-125)	-
-	-	8	-	25-30 (145-150)	-
-	-	-	-	10-15 (135-140)	-

Cyflog

Mae hyn yn cynnwys cyflog gros, cyflog ar sail perfformiad, goramser, hawliau a gedwir i bwysoliad Llundain neu lwfansau Llundain, lwfansau recriwtio a chadw staff, lwfansau swyddfa breifat ac unrhyw lwfans arall i'r graddau ei fod yn drethadwy yn y Deyrnas Unedig. Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig ar daliadau cronnol a wnaed gan yr IOPC ac fe'u cofnodir felly yn y cyfrifon hyn.

Bonysau

Nid yw bonysau yn daladwy i'r Cyfarwyddwr Cyffredinol ac uwch reolwyr eraill yr IOPC. Yn 2017/18 talwyd bonws o £15,000 i Brif Weithredwr yr IPCC, Lesley Longstone.

Taliadau a wnaethpwyd i gyfarwyddwyr o dan gynllun iawndal y gwasanaeth sifil

Yn ystod 2018/19, ni wnaethpwyd unrhyw daliadau i gyfarwyddwyr dan gynllun iawndal y gwasanaeth sifil (2017/18: £95,000). Mae croniad o £95,000 wedi'i wneud am daliad i'r Cyfarwyddwr Adnoddau, Mr Kevin Woodrow, a adawodd yr IOPC ym mis Ebrill 2019.

Buddiannau mewn da

Mae'n ofynnol i uwch reolwyr a rhai aelodau eraill o staff deithio i swyddfeydd amrywiol yr IOPC i gyflawni eu dyletswyddau. Pan, oherwydd natur y tasgau a gyflawnir ac amlder y teithio, y bydd y rhain yn cael eu hystyried yn weithle parhaol, yna ni ellir tynnu'r costau teithio dan Adran 338 ITEPA 2003. Mae'r dreth ar gostau teithio i leoliad arall heblaw am lle maent wedi'u lleoli yn cael ei dalu gan yr IOPC.

Buddiannau pensiwn

Yn y cyfnod dan adolygiad, mae Cyfarwyddwr Cyffredinol yr IOPC, a'r holl staff yn gymwys am aelodaeth o gynllun Pensiynau'r Gwasanaeth Sifil. Fodd bynnag, nid oedd y Cyfarwyddwr Cyffredinol yn aelod yn ystod y cyfnod dan sylw.

Mae rhai o'r cyn-gomisiynwyr a'r staff a fu'n aelodau o Awdurdod Cwynion yr Heddlu (PCA) yn aelodau o gynllun pensiwn 'cyffelyb' (BBA) yn lle bod yn aelodau o gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Yr IOPC sy'n gyfrifol am ariannu buddiannau pensiwn yn y dyfodol.

Mae'r tablau isod yn cynnig manylion o'r buddion pensiwn. Maent yn cael eu harchwilio.

Pensiynau'r Gwasanaeth Sifil

Darperir buddiannau pensiwn drwy drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. O 1 Ebrill 2015 cyflwynwyd cynllun pensiwn newydd i weision sifil – y Cynllun Pensiwn Gweision Sifil ac Eraill neu **alpha**. Mae'n rhoi buddion ar sail cyfartaledd gyrfa gydag oedran pensiwn arferol yn cyfateb i Oedran Pensiwn y Wladwriaeth yr aelod (neu 65 os yw'n uwch). Ers 1 Ebrill 2015, bydd yr holl weision sifil a benodir o'r newydd a mwyafrif y rhai sydd eisoes yn y gwasanaeth yn ymuno ag **alpha**. Cyn hyn, roedd gweision sifil yn rhan o Brif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS). Mae pedair adran i'r PCSPS: tair yn rhoi buddion ar sail cyflog terfynol (**classic**, **premium** neu **classic plus**) gydag oedran pensiwn arferol o 60; ac un yn rhoi buddion ar sail gyrfa gyfan (**nuvos**) gydag oedran pensiwn arferol o 65.

Nid ariennir y trefniadau statudol hyn, a thelir cost buddiannau gan arian y mae'r Senedd yn pleidleisio arno bob blwyddyn. Caiff pensiynau sy'n daladwy o dan y cynlluniau c**lassic, premium, classic plus nuvos** ac **alpha** eu cynyddu'n flynyddol yn unol â deddfwriaeth cynyddu pensiynau. Arhosodd aelodau o'r PCSPS oedd o fewn deng mlynedd o'u hoedran pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012 yn y PCSPS ar ôl 1 Ebrill 2015. Bydd y rhai oedd rhwng deng mlynedd a 13 blynedd a phum mis i'w hoedran pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012 yn symud i **alpha** rywbryd rhwng 1 Mehefin 2015 a 1 Chwefror 2022. Bydd yr holl aelodau sy'n symud i **alpha** yn gweld eu buddion PCSPS yn cael eu 'bancio', gyda'r rhai gyda buddion cynharach yn un o'r adrannau cyflog terfynol o'r PCSPS yn cael y buddion hynny wedi eu seilio ar eu cyflog terfynol pan fyddant yn gadael **alpha**. (Mae'r ffigyrau pensiwn a ddyfynnir ar gyfer swyddogion yn dangos y pensiwn a enillwyd yn y PCSPS neu **alpha** – fel sy'n briodol. Pan fo gan y swyddog fuddion yn y PCSPS ac **alpha** y ffigwr a ddyfynnir yw gwerth cyfun eu buddion yn y ddau gynllun.) Gallai aelodau a ymunodd ers Hydref 2002 ddewis naill ai'r trefniant buddiant diffiniedig priodol neu bensiwn cyfranddeiliaid 'prynu arian' gyda chyfraniad gan y cyflogwr (cyfrif pensiwn **partneriaeth**).

Mae cyfraniadau gweithwyr ar sail cyflog ac yn amrywio rhwng 4.6 y cant a 8.05 y cant i aelodau **classic, premium, classic plus, nuvos** ac **alpha.** Mae buddiannau yn y cynllun **classic** yn cronni ar raddfa o 1/80 o'r enillion pensiynadwy terfynol am bob blwyddyn o wasanaeth. Yn ogystal, telir cyfandaliad sy'n cyfateb i werth tair blynedd o bensiwn ar adeg ymddeol. Ar gyfer y cynllun **premium**, mae'r buddiannau yn cronni ar raddfa o 1/60 o'r enillion pensiynadwy terfynol am bob blwyddyn o wasanaeth. Yn wahanol i'r cynllun **classic**, nid oes cyfandaliad awtomatig. Mae **classic plus**, i bob diben, yn hybrid gyda buddiannau mewn perthynas â gwasanaeth cyn 1 Hydref 2002 wedi'u cyfrifo'n fras yn ôl y cynllun **classic** a buddiannau ar gyfer gwasanaeth o fis Hydref 2002 wedi'u cyfrifo yn ôl y cynllun **premium**. O ran y cynllun **nuvos**, mae aelodau yn cronni pensiwn yn seiliedig ar eu henillion pensiynadwy yn ystod eu cyfnod fel aelod o'r cynllun. Ar ddiwedd blwyddyn y cynllun (31 Mawrth) caiff cyfrif pensiwn a enillwyd yr aelod ei gredydu â 2.3 y cant

o’i enillion pensiynadwy yn ystod blwyddyn honno’r cynllun a chaiff y pensiwn a gronnwyd ei uwchraddio yn unol â’r ddeddfwriaeth cynyddu pensiynau. Mae buddion yn **alpha** yn cynyddu mewn modd tebyg i **nuvos**, ac eithrio bod y raddfa grynhoi yn 2.32 y cant. Ym mhob achos gall aelodau ddewis ildio pensiwn am gyfandaliad hyd at y terfynau a nodir gan *Ddeddf Cyllid 2004.*

Mae’r cyfrif pensiwn **partneriaeth** yn drefniant pensiwn cyfranddeiliaid. Mae’r cyflogwr yn gwneud cyfraniad sylfaenol o rhwng 8 y cant a 14.75 y cant (yn dibynnu ar oedran yr aelod) i gynnyrch pensiwn cyfranddeiliaid a ddewisir gan y cyflogai o blith panel o ddarparwyr. Nid oes rhaid i’r gweithiwr gyfrannu, ond os bydd yn cyfrannu, bydd y cyflogwr yn gwneud cyfraniad cyfatebol hyd at derfyn o 3% o’r cyflog pensiynadwy (yn ogystal â chyfraniad sylfaenol y cyflogwr). Mae cyflogwyr hefyd yn cyfrannu 0.5 y cant pellach o’r cyflog pensiynadwy i dalu cost yswiriant buddiannau risg a ddarperir yn ganolog (marwolaeth wrth weithio ac ymddeoliad o ganlyniad i salwch).

Y pensiwn cronedig a ddyfynnir yw’r pensiwn y mae hawl gan aelod ei gael pan fydd yn cyrraedd oedran pensiwn, neu ar unwaith pan fydd yn rhoi’r gorau i fod yn aelod gweithredol o’r cynllun os yw eisoes wedi cyrraedd oedran pensiwn neu dros oedran pensiwn. Oedran pensiwn yw 60 oed ar gyfer aelodau o gynlluniau **classic, premium** a **classic plus**, a 65 oed ar gyfer aelodau o gynllun **nuvos**, a’r hynaf o 65 oed neu oedran pensiwn y wladwriaeth i aelodau **alpha**. (Mae’r ffigyrau pensiwn a ddyfynnir ar gyfer swyddogion yn dangos y pensiwn a enillwyd yn y PCSPS neu **alpha** – fel sy’n briodol. Pan fydd gan y swyddog fuddion yn y PCSPS ac **alpha** y ffigwr a ddyfynnir yw gwerth cyfun eu buddion yn y ddau gynllun, ond sylwer y gall rhannau o’r pensiwn hwnnw fod yn daladwy o oedrannau gwahanol.)

Ceir rhagor o fanylion am drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil ar-lein yn www.civilservicepensionscheme.org.uk

Gwerthoedd Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod

Gwerth Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod (CETV) yw gwerth cyfalaf buddiannau cynllun pensiwn a aseswyd gan actwari a gronnir gan aelod ar adeg benodol. Y buddiannau a gaiff eu prisio yw’r buddiannau a gronnwyd gan yr aelod ac unrhyw bensiwn i’w briod sy’n daladwy o’r cynllun. Mae CETV yn daliad a wneir gan gynllun pensiwn neu drefniant i ddiogelu buddiannau pensiwn mewn cynllun neu drefniant pensiwn arall pan fo’r aelod yn gadael y cynllun ac yn dewis trosglwyddo’r buddiannau a gronnwyd yn eu cynllun blaenorol. Mae a wnelo’r ffigyrau pensiwn a ddangosir â’r buddiannau y mae’r unigolyn wedi eu cronni o ganlyniad i’w aelodaeth gyfan o’r cynllun pensiwn, ac nid dim ond y cyfnod a dreuliwyd mewn uwch swydd y mae’r datgeliad yn gymwys iddo.

Mae'r ffigurau yn cynnwys gwerth unrhyw fuddiant pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r aelod wedi'i drosglwyddo i drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddiannau pensiwn ychwanegol a gronnir i'r aelod o ganlyniad i brynu buddiannau pensiwn ychwanegol a delir gan yr aelod ei hun. Cyfrifir CETV yn unol â'r Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Gwerthoedd Trosglwyddo) (Diwygio) 2008 ac nid ydynt yn ystyried unrhyw ostyngiad gwirioneddol neu bosibl i'r buddiannau sy'n deillio o Dreth Lwfans Gydol Oes a allai fod yn ddyledus pan gymerir buddiannau pensiwn.

Cynnydd gwirioneddol mewn CETV

Mae hwn yn adlewyrchu'r cynnydd o ran CETV a ariennir gan y cyflogwr. Nid yw'n cynnwys y cynnydd o ran pensiwn a gronnir o ganlyniad i chwyddiant, y cyfraniadau a delir gan y gweithiwr (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddiannau a drosglwyddir o gynllun neu drefniant pensiwn arall), ac mae'n defnyddio ffactorau prisio'r farchnad gyffredin ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

Pan gafodd yr IOPC ei greu yn 2017/18, daeth penodiadau comisiynwyr yr IPCC i ben. Mae'r tabl isod ar gyfer comisiynydd CETV yn cynnwys gwybodaeth 2017/18 at ddibenion cymharol yn unig.

Archwiliwyd y tabl hwn.

Mae CETV ar y dyddiad o derfynu'r tymor fel comisiynydd yn ystod 2017/18.

Buddiannau pensiwn Comisiynydd	**CETV ar 31 Mawrth 2018**
	£'000
Rachel Cerfontyne *rôl wedi peidio ar 07/01/2018*	313
Sarah Green *rôl wedi peidio ar 07/01/2018*	324
Carl Gumsley *gadawodd ar 15/12/2017*	77
Cindy Butts *gadawodd ar 07/01/2018*	108
Jennifer Izekor *gadawodd ar 07/01/2018*	127
Mary Cunneen *gadawodd ar 07/01/2018*	483
Derrick Campbell *rôl wedi peidio ar 07/01/2018*	290

Archwiliwyd y tabl hwn.

Uwch reolwr	**Pensiwn cronnus** ar oedran pensiwn ar 31/3/19 a'r cyfandaliad cysylltiedig £'000	**Cynnydd gwirioneddol** mewn pensiwn a chyfandaliad cysylltiedig ar oedran pensiwn £'000	**CETV** ar 31 Mawrth 2019 £'000	**CETV** ar 31 Mawrth 2018 £'000	**Cynnydd gwirioneddol** mewn CETV £'000
Lesley Longstone	-	-	-	1,033	-
gadawodd ar 23/11/2017					
Ian Todd	10-15	2.5-5	116	73	22
gadawodd ar 22/02/2019	Dim cyfandaliad	Dim cyfandaliad			
Kathie Cashell	15-20	2.5-5	204	152	18
	Dim cyfandaliad	Dim cyfandaliad			
Kevin Woodrow	35-40	0-2.5	801	716	12
	105-110 cyfandaliad	2.5-5 cyfandaliad			
Tim Bianek	-	-	-	342	-
gadawodd ar 07/01/18					
David Emery	25-30 Dim cyfandaliad	0-2.5 Dim cyfandaliad	329	263	14
Liz Booth	0-5	0-2.5	17	-	13
dechreuodd ar 10/09/2018	Dim cyfandaliad	Dim cyfandaliad			
Tom Whiting	0-5 Dim cyfandaliad	0-2.5 Dim cyfandaliad	5	-	4
dechreuodd ar 04/02/2019					

Iawndal am ymddeol yn gynnar neu golli swydd

Archwiliwyd yr adran hon.

Dim (2017/18: dim).

Taliadau i gyn-gyfarwyddwyr

Archwiliwyd yr adran hon.

Dim (2017/18: dim).

Niferoedd staff gwasanaeth sifil uwch yn ôl band ar 31 Mawrth

Band	2018/19	2017/18
SCS2	2	1
SCS1	9.6	8
Cyfanswm	**11.6**	**9**

Penodiad gan y goron yw'r Cyfarwyddwr Cyffredinol ac nid yw'n cael ei gynnwys yn y tabl uchod.

Datgeliad cyflog teg

Archwiliwyd yr adran hon.

Mae'n ofynnol i gyrff sy'n adrodd ddatgelu'r berthynas rhwng cydnabyddiaeth y cyfarwyddwr sy'n derbyn y cyflog uchaf a chydnabyddiaeth ganolrif y gweithlu.

Y cyfarwyddwr oedd yn derbyn y cyflog uchaf yn yr IOPC oedd y Cyfarwyddwr Cyffredinol yn ystod y flwyddyn dan sylw. Ei gydnabyddiaeth gyfatebol i amser llawn ar fand yn 2018/19 oedd £180,000 – £185,000 (2017/18: £170,000 – £175,000). Mae hyn 5.7 gwaith (2017/18: 5.4 gwaith) canolrif y gydnabyddiaeth i'r gweithlu, a oedd yn £32,215 (2017/18: £31,738).

Yn 2018/19, ni dderbyniodd unrhyw gyflogai gydnabyddiaeth a oedd yn fwy na'r cyfarwyddwr a dderbyniodd y cyflog uchaf (2017/18: dim).

Mae'r ystod ar gyfer staff a chyfarwyddwyr yn cael eu cysylltu yn uniongyrchol â'r ystod gwerthuso swyddi. Mae'r gydnabyddiaeth gyfatebol i amser llawn yn yr ystod £14,000 i £184,000 (2017/18 £13,000 i £175,000).

Mae lwfans pwysoli Llundain o £4,266 yn berthnasol i staff a phrentisiaid sy'n gweithio yn ein swyddfeydd yn Llundain a Croydon. Nid oes pwyntiau ar y raddfa yn cael eu gosod ar yr ystod cyflogau. Gosodir y cyflogau mewn ystod gyflog gyda'r cynnydd cyflog blynyddol yn cael ei bennu gan y cynnydd canrannol i'w gytuno bob blwyddyn. Mae'r graddfeydd cyflog yn cael eu hailbrisio yn flynyddol. Y dyddiad ailbrisio nesaf fydd 1 Gorffennaf 2019.

Pecynnau ymadael

Archwiliwyd yr adran hon.

Dangosir data cymharol (mewn cromfachau) ar gyfer 2017/18.

Band cost y pecyn ymadael	Nifer o ddiswyddiadau gorfodol	Nifer o ymadawiadau eraill y cytunwyd arnynt	Cyfanswm nifer y pecynnau ymadael yn ôl band cost
<£10,000	- (-)	1 (-)	1 (-)
£10,000 - £25,000	- (-)	3 (4)	3 (4)
£25,000 - £50,000	- (-)	2 (4)	2 (4)
£50,000 - £100,000	- (-)	1 (3)	1 (3)
£100,000 - £150,000	- (-)	0 (1)	0 (1)
Cyfanswm nifer y pecynnau ymadael yn ôl math (cyfanswm cost)	**- (-)**	**7 (12)**	**7 (12)**
Cyfanswm cost adnoddau (2018/19) mewn £000	**-**	**253**	**253**
Cyfanswm cost adnoddau (2017/18) mewn £000	**-**	**574**	**574**

Talwyd costau diswyddo ac ymadael eraill yn unol â darpariaethau Cynllun Iawndal y Gwasanaeth Sifil, cynllun statudol a wnaed o dan Ddeddf Blwydd-daliadau 1972. Cyfrifir am gostau ychwanegol yn llawn ym mlwyddyn yr ymadawiad. Pan fydd yr IOPC wedi cytuno ar ymddeoliadau cynnar, telir y costau ychwanegol gan yr IOPC ac nid gan gynllun pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Telir am gostau ymddeol oherwydd salwch gan y cynllun pensiwn ac nid ydynt yn gynwysedig yn y tabl.

Niferoedd staff a chostau

Archwiliwyd yr adran hon.

Mae’r tabl canlynol yn dangos y nifer cyfartalog o staff llawn amser a gyflogwyd yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf. Mae staff parhaol yn cynnwys staff ar gontractau tymor sefydlog sydd fel arfer yn 12 mis o hyd. Mae staff arall yn cynnwys pobl sydd ar secondiad i mewn i’r sefydliad a llafur dros dro (y mae’r rhan fwyaf ohonynt yn cael eu cadw ar gyfer ein hymchwiliad i drychineb Hillsborough).

Nifer cyfartalog o staff (cyfwerth â llawn amser)	2018/19	2017/18
Parhaol	972	976
Arall	22	46
Cyfanswm	**994**	**1,022**

Mae’r tabl canlynol yn dangos cost y staff a gyflogwyd yn ystod y flwyddyn. Mae staff parhaol yn cynnwys staff ar gontractau tymor sefydlog sydd fel arfer yn 12 mis o hyd. Mae staff arall yn cynnwys staff dros dro a staff ar secondiad i’r sefydliad. Mae’r costau ar ôl adenillion yng nghyswllt secondiadau allanol.

Costau staff	2018/19	2018/19	2018/19	2017/18
	Staff parhaol	Arall	Cyfanswm	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyflogau a thâl	35,889	1,983	37,872	39,012
Cost nawdd cymdeithasol	3,672	-	3,672	3,697
Cyfraniadau pensiwn	6,861	-	6,861	6,808
Is-gyfanswm	**46,422**	**1,983**	**48,405**	**49,517**
Tynnu: adenillion yng nghyswllt secondiadau allanol	(240)	-	(240)	(122)
Costau net holl staff arall	**46,182**	**1,983**	**48,165**	**49,395**

Pobl ag anableddau

Mae'r IOPC yn ystyried ceisiadau am swyddi gan bobl ag anableddau mewn ffordd deg a llawn, pan fo natur y swydd yn golygu bod hyn yn briodol. Yn yr un modd, yr ydym yn ymrwymedig i alluogi unrhyw aelodau o staff sy'n dod yn anabl yn ystod ei gyflogaeth i barhau yn ei rôl.

Cydraddoldeb ac amrywiaeth a chynhwysiant

Mae gan Gyfarwyddiaeth y Bobl atebolrwydd dros yr agenda cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant. Mae'r Pwyllgor AD a Chydnabyddiaeth, a arweinir gan gyfarwyddwr anweithredol, yn darparu llywodraethiant i berfformiad cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant, ac yn monitro a herio data'r gweithlu.

Mae gennym chwe rhwydwaith staff. Mae pob un yn cael ei chefnogi gan uwch reolwr ac mae'n cyfarfod yn gyson. Mae'r rhwydweithiau yn canolbwyntio ar bob un o'r naw nodwedd a warchodir o *Ddeddf Cydraddoldeb 2010*, yn ogystal â siaradwyr Cymraeg. Mae'r rhwydweithiau yn cymryd rhan ym mhob agwedd o'n busnes, gan gynnwys:

- helpu i gael gwared ar rwystrau a wynebir gan staff
- rhoi gwybodaeth ac addysgu
- cynghori ar bolisi mewnol ac arfer orau
- helpu i ymdrin â phryderon amrywiaeth a chynhwysiant a godir yn yr arolwg staff
- codi ymwybyddiaeth o faterion cydraddoldeb ac amrywiaeth
- rhoi cefnogaeth a 'mannau diogel' i drafod

Ym mis Ebrill 2019, cyhoeddwyd ein gwybodaeth am y bwlch cyflog rhwng y rhywiau ar gyfer blwyddyn galendr 2018. Mae hwn ar gael ar ein gwefan:

https://www.policeconduct.gov.uk/who-we-are/equality-and-diversity/our-staff

Data absenoldeb salwch

Yn ystod 2018/19, cafodd ein gweithwyr wyth diwrnod o absenoldeb salwch ar gyfartaledd. Mae hyn yn cymharu â chyfartaledd o saith diwrnod yn 2017/18. Rydym yn ymroddedig i iechyd a lles ein staff ac mae polisi absenoldeb salwch cynhwysfawr yn ei le. Mae'r IOPC yn darparu Gwasanaeth Iechyd Galwedigaethol a Rhaglen Cynorthwyo Gweithwyr.

Cyfansoddiad y staff

Mae'r IOPC yn ymroddedig i sicrhau bod dynion a menywod yn gallu cyrraedd eu potensial llawn yn y sefydliad. Rydym yn monitro amrywiaeth y sefydliad trwy ddata adnoddau dynol a phrofiad staff – er enghraifft, trwy ymatebion i'n harolwg staff.

Mae'r tabl isod yn darparu cyfansoddiad y staff yn ôl rhywedd ar 31 Mawrth 2019. Mae data arall ar gyfansoddiad y staff ar gael ar ein gwefan.

Cyfrif pennau	Gwryw	Benyw	Cyfanswm
Cyfarwyddwyr*	10	9	19
Staff	382	629	1,011
Cyfanswm	**392**	**638**	**1,030**

*Cyfarwyddwyr yn cynnwys gradd Uwch Wasanaeth Sifil a chyfarwyddwyr anweithredol.

Gwariant ar y defnydd o ymgynghorwyr

Nid oedd unrhyw wariant ar ymgynghorwyr yn ystod y flwyddyn ariannol 2018/19 (2017/18: dim).

Gweithwyr achlysurol

Mae'r IOPC yn defnyddio gweithwyr achlysurol yn unol â phroses reoli gadarn a osodir gan y Swyddfa Gartref. Rhoddir adroddiad ar y gwariant bob mis i'r Bwrdd Rheoli i graffu arno a'i adolygu. Mae'r rhan fwyaf o'n gweithwyr achlysurol yn cael eu defnyddio ar gyfer ein hymchwiliad Hillsborough oherwydd bod arnom angen adnodd medrus hyblyg ar wahanol gyfnodau'r ymchwiliad.

Costau gweithwyr achlysurol	2018/19 £'000	2017/18 £'000
Hillsborough	749	1,740
Cyfarwyddiaethau eraill	1,234	1,544
Cyfanswm	**1,983**	**3,284**

Swyddi oddi ar y gyflogres

Ni thalwyd cyfarwyddwyr yr IOPC drwy daliadau i gwmni cyfyngedig na thrydydd parti yn lle cyflog. Caiff yr holl gyfarwyddwyr eu talu drwy gyflogres yr IOPC.

Mae'r tabl hwn yn dangos y nifer o swyddi oddi ar y gyflogres o 31 Mawrth 2019, am fwy na £245 y dydd ac sy'n parhau am fwy na chwe mis.

Nifer y swyddi oddi ar y gyflogres ar 31 Mawrth 2019

Math o swyddi	Nifer
Y swyddi sydd wedi bodoli ers llai na blwyddyn ar adeg yr adroddiad	-
Y swyddi sydd wedi bodoli ers rhwng blwyddyn a dwy flynedd ar adeg yr adroddiad	2
Y swyddi sydd wedi bodoli ers rhwng dwy flynedd a thair blynedd ar adeg yr adroddiad	2
Y swyddi sydd wedi bodoli ers rhwng tair blynedd a phedair blynedd ar adeg yr adroddiad	-
Swyddi sydd wedi bodoli am bedair neu fwy o flynyddoedd ar adeg yr adroddiad	1
Cyfanswm y swyddi oddi ar y gyflogres	**5**
Swyddi lle derbyniwyd sicrwydd o dreth incwm ac ymrwymiadau yswiriant cenedlaethol	5
Swyddi lle na dderbyniwyd sicrwydd o dreth incwm ac ymrwymiadau yswiriant cenedlaethol	-

Gwybodaeth am gyfleuster amser undebau llafur

Mae Rheoliadau Undebau Llafur (Gofynion Cyhoeddi Cyfleuster Amser) 2017 yn ei gwneud yn ofynnol i'r IOPC gyhoeddi'r pedwar tabl canlynol:

Tabl 1: swyddogion undeb perthnasol

Cyfanswm y nifer o weithwyr oedd yn swyddogion undeb yn ystod 2018/19

Y nifer o weithwyr a oedd yn swyddogion undeb perthnasol yn ystod y cyfnod dan sylw	Nifer o weithwyr amser llawn cyfatebol
16	12.5

Tabl 2: canran o amser a dreuliwyd ar amser cyfleuster

Canran o amser	Nifer o weithwyr
0	1,014
1 – 50	16
51 – 99	-
100	-

Tabl 3: canran o'r bil cyflog a wariwyd ar amser cyfleuster	£000
Cyfanswm cost amser cyfleuster	87
Cyfanswm y bil cyflog	48,165
Canran cyfanswm y bil cyflog a wariwyd ar amser cyfleuster	0.18%

cyfrifwyd fel: (cyfanswm cost amser cyfleuster ÷ cyfanswm bil cyflog) x 100

Tabl 4: gweithgareddau undebau llafur gyda thâl

Fel canran o gyfanswm yr oriau cyfleuster amser gyda thâl, faint o oriau a dreuliwyd gan y cyflogeion a oedd yn swyddogion undeb yn ystod 2018/19 ar weithgareddau'r undeb gyda thâl

Amser a dreuliwyd ar weithgareddau undebau llafur fel canran o gyfanswm yr oriau cyfleuster amser gyda thâl	-

Cyfrifwyd fel: (cyfanswm yr oriau a dreuliwyd ar weithgareddau undebau llafur gyda thâl gan y swyddogion undeb perthnasol yn ystod y cyfnod perthnasol ÷ cyfanswm yr oriau amser cyfleuster gyda thâl) x 100

Adroddiad atebolrwydd Seneddol

Archwilwyr

Gwneir trefniadau ar gyfer archwiliad allanol o dan baragraff 17 (2) o Atodlen 2 i *Ddeddf Diwygio’r Heddlu 2002*. Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol i’r Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol (C&AG) archwilio, ardystio a rhoi adroddiad ar y datganiad o gyfrifon, a chyflwyno copïau ohono (ynghyd â’i adroddiad) gerbron dau Dŷ’r Senedd. Mae’r Swyddfa Archwilio Genedlaethol (NAO) yn gwneud y gwaith archwilio ar ran y C&AG. Y ffioedd ar gyfer y gwasanaethau hyn yn 2018/19 yw £50,000 (roedd y ffi archwilio yn 2017/18 yn £50,000). Ni wnaeth y Swyddfa Archwilio Genedlaethol ymgymryd ag unrhyw waith nad oedd yn waith archwilio.

Darperir gwasanaethau archwilio mewnol o dan gontract gan Uned Archwilio Mewnol y Llywodraeth.

Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd yn ôl

Dim.

Cysondeb y gwariant

Archwiliwyd yr adran hon.

Nid oes unrhyw faterion rheoleidd-dra i roi adroddiad arnynt.

Colledion a thaliadau arbennig

Archwiliwyd yr adran hon.

Roedd y cyfanswm o golledion a thaliadau arbennig o dan y trothwy sy’n ei gwneud yn ofynnol adrodd arnynt.

Rhoddion

Archwiliwyd yr adran hon.

Ni roddwyd unrhyw roddion.

Ffioedd a thaliadau

Archwiliwyd yr adran hon.

Mae’r incwm a gynhyrchiwyd yn anfaterol i’r IOPC ac felly heb ei asesu ar gyfer effaith IFRS 15 Refeniw o Gontractau gyda Chwsmeriaid.

Derbyniodd yr IOPC incwm gan CThEM ar gyfer ymchwiliadau a wnaethpwyd o dan adran 28 *Deddf Comisiynwyr Cyllid a Thollau 2005*. Derbyniwyd incwm gan yr Orfodaeth Mewnfudo ar gyfer ymchwiliadau a gynhaliwyd i atgyfeiriadau priodol. Amcan ariannol yr IOPC am incwm gan gyrff llywodraeth eraill yw adfer y gost lawn yn unol â Chanllaw Ffioedd a Thaliadau'r Trysorlys. Cyflawnwyd yr amcan ariannol hwn. Darperir y dadansoddiad isod i bwrpasau ffioedd a thaliadau ac nid ar gyfer dibenion IFRS 8 fel mae'r FreM yn cyfarwyddo.

Ffioedd a thaliadau	**2018/19**	**2018/19**	**2018/19**	**2017/18**	**2017/18**	**2017/18**
	Incwm £'000	**Costau** £'000	**(Diffyg)** £'000	**Incwm** £'000	**Costau** £'000	**(Diffyg)** £'000
CThEM	104	(104)	-	18	(18)	-
Gorfodaeth Mewnfudo	6	(6)	-	7	(7)	-
Incwm o weithgareddau	**110**	**(110)**	**-**	**25**	**(25)**	**-**
Incwm amrywiol	17	(17)	-	22	(22)	-
Incwm arall	**17**	**(17)**	**-**	**22**	**(22)**	**-**
Cyfanswm	**127**	**(127)**	**-**	**47**	**(47)**	**-**

Rhwymedigaethau wrth gefn heb fod wrth law

Archwiliwyd yr adran hon.

Dim (2017/18: Dim).

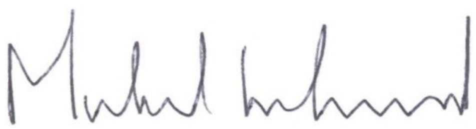

Michael Lockwood
Swyddog Cyfrifyddu
15 Gorffennaf 2019

Tystysgrif ac adroddiad y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol i Dai'r Senedd

Barn ar ddatganiadau ariannol

Ardystiaf fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 o dan *Ddeddf Diwygio'r Heddlu 2002*. Mae'r datganiadau ariannol yn cynnwys: y Datganiadau o Wariant Net Cynhwysfawr, Datganiad Sefyllfa Ariannol, Llif Arian, Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr; a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys y polisïau cyfrifyddu arwyddocaol. Paratowyd y datganiadau ariannol hyn o dan y polisïau cyfrifyddu a nodir ynddynt. Rwyf hefyd wedi archwilio'r wybodaeth yn yr Adroddiad Atebolrwydd a ddisgrifir yn yr adroddiad hwnnw fel gwybodaeth a archwiliwyd.
Yn fy marn i:

- mae'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg o stad materion Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu fel yr oeddynt ar 31 Mawrth 2019 a'r gwariant net am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- mae'r datganiadau ariannol wedi eu paratoi yn briodol yn unol â *Deddf Diwygio'r Heddlu 2002* a chyfarwyddiadau'r Ysgrifennydd Gwladol a gyhoeddwyd dani.

Barn ar reoleidd-dra

Yn fy marn i, mae'r gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso, ymhob ffordd berthnasol, at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (ISAs) (UK) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau dan y safonau hynny ymhellach yn yr adran cyfrifoldeb yr Archwiliwr am archwilio'r datganiadau ariannol ar fy nhystysgrif. Mae'r safonau hynny yn gofyn i mi a'm staff gydymffurfio â Safon Moesegol Diwygiedig 2016 y Cyngor Adrodd Ariannol. Rwyf yn annibynnol oddi ar Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad a'r datganiadau ariannol yn y Deyrnas Unedig. Mae fy staff a minnau wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi ei chael yn ddigonol ac yn briodol i roi sail ar gyfer fy marn.

Casgliadau sy’n gysylltiedig â chwmni sy’n parhau

Mae gofyn i mi lunio casgliad ar ba mor briodol yw defnydd y rheolwyr o’r sail cwmni sy’n parhau o ran cyfrifyddu ac, ar sail y dystiolaeth a gafwyd wrth archwilio, a oes ansicrwydd perthnasol yn bodoli am y digwyddiadau neu amodau a all fwrw amheuaeth sylweddol am allu’r Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu i barhau fel cwmni am gyfnod o 12 mis o leiaf o ddyddiad cymeradwyo’r datganiadau ariannol. Os byddaf yn dod i’r casgliad bod ansicrwydd perthnasol yn bodoli, mae’n ofynnol i mi dynnu sylw yn fy adroddiad archwilio at y datgeliadau cysylltiedig yn y datganiadau ariannol neu, os bydd y datgeliadau hynny yn annigonol, i addasu fy marn. Mae fy nghasgliadau yn seiliedig ar y dystiolaeth archwilio a gafwyd hyd at ddyddiad fy adroddiad archwilydd. Ond, gall digwyddiadau neu amodau yn y dyfodol beri i’r endid beidio â pharhau fel cwmni sy’n parhau. Nid oes gennyf unrhyw beth i’w adrodd yn y cyswllt hwn.

Cyfrifoldebau’r Swyddog Cyfrifyddu am y datganiadau ariannol

Fel yr eglurir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau’r Swyddog Cyfrifyddu, y Swyddog Cyfrifyddu sy’n gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi golwg gywir a theg.

Cyfrifoldebau’r archwiliwr am yr archwiliad o’r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio, ardystio ac adrodd yn ôl ar y datganiadau ariannol yn unol â *Deddf Diwygio’r Heddlu 2002*.

Mae archwiliad yn cynnwys cael tystiolaeth ynglŷn â’r symiau a datgeliadau yn y datganiadau ariannol sy’n ddigonol i roi sicrwydd rhesymol fod y datganiadau ariannol yn rhydd o gamddatganiad perthnasol, p’un yr achoswyd hynny gan dwyll neu gamgymeriad. Mae sicrwydd rhesymol yn sicrwydd ar lefel uchel, ond nid yw’n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn ôl ISAs (UK) yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu gamgymeriad ac fe’u hystyrir yn berthnasol, os gallant, yn unigol neu ar y cyd, gael eu disgwyl i ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wnaed ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Fel rhan o archwiliad yn unol ag ISAs (UK), rwyf yn arfer barn broffesiynol ac yn cadw amheuaeth broffesiynol trwy gydol yr archwiliad. Rwyf hefyd yn:

- Dynodi ac asesu’r risg o gamddatganiadau perthnasol yn y datganiadau ariannol, boed trwy dwyll neu gamgymeriad, yn dylunio a chyflawni gweithdrefnau archwilio sy’n ymateb i’r risgiau hynny, ac yn cael tystiolaeth archwilio sy’n ddigonol a phriodol i roi sail ar gyfer fy marn. Mae’r risg o beidio â darganfod camddatganiadau perthnasol sy’n deillio o dwyll yn uwch nag

ar gyfer rhai yn deillio o gamgymeriad, gan y gall twyll olygu bod cydgynllwynio, ffugio, gadael allan yn fwriadol, cam-ddisgrifio, neu oresgyn dulliau rheoli mewnol.

- Cael dealltwriaeth o ddulliau rheoli mewnol sy'n berthnasol i'r archwiliad er mwyn dylunio gweithdrefnau archwilio sy'n addas dan yr amgylchiadau, ond nid ar gyfer y diben o fynegi barn ar effeithiolrwydd dulliau rheoli mewnol y Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu.

- Gwerthuso pa mor addas yw'r polisïau cyfrifyddu a pha mor rhesymol yw'r amcangyfrifon cyfrifo a'r datgeliadau cysylltiedig a wnaed gan y rheolwyr.

- Gwerthuso cyflwyniad, strwythur a chynnwys y datganiadau ariannol, gan gynnwys y datgeliadau, ac a yw'r datganiadau ariannol yn cynrychioli'r trafodion sydd tu ôl iddynt a'r digwyddiadau mewn modd sy'n cyflawni cyflwyniad teg.

Rwyf yn cyfathrebu gyda'r rhai sydd â chyfrifoldeb am lywodraethu parthed, ymhlith materion eraill, y cwmpas a'r amseriad a fwriedir ar gyfer yr archwiliad a chanfyddiadau arwyddocaol yr archwiliad, gan gynnwys unrhyw ddiffygion sylweddol yn y rheolaeth fewnol yr wyf yn eu dynodi yn ystod fy archwiliad.

Yn ychwanegol, mae'n ofynnol arnaf gael tystiolaeth ddigonol i roi sicrwydd rhesymol bod yr incwm a'r gwariant yr adroddwyd arnynt yn y datganiadau ariannol wedi cael eu cymhwyso i'r pwrpasau a fwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Gwybodaeth arall

Y Swyddog Cyfrifyddu sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys gwybodaeth sydd yn yr adroddiad blynyddol, heblaw'r rhannau o'r Adroddiad Atebolrwydd a ddisgrifir yn yr adroddiad hwnnw fel rhai sydd wedi eu harchwilio, y datganiadau ariannol a'm hadroddiad archwiliwr ar hyn. Nid yw fy marn am y datganiadau ariannol yn cynnwys gwybodaeth arall ac nid wyf yn mynegi unrhyw gasgliad ar sicrwydd ar hynny. Yng nghyswllt fy archwiliad o'r datganiadau ariannol, fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson mewn modd perthnasol â'r datganiadau ariannol neu fod fy ngwybodaeth a gafwyd yn yr archwiliad neu fel arall yn ymddangos fel petai wedi ei chamddehongli mewn modd perthnasol. Os, ar sail y gwaith yr wyf wedi ei wneud, y byddaf yn dod i'r casgliad bod cam-ddatgan perthnasol yn y wybodaeth arall yma, mae'n ofynnol i mi roi adroddiad am y ffaith honno.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd yn y cyswllt hwn.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i:

- mae'r rhannau o'r Adroddiad Atebolrwydd sydd i'w harchwilio wedi eu paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau'r Ysgrifennydd Gwladol dan *Ddeddf Diwygio'r Heddlu 2002*
- yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth o Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu a'i hamgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid ydwyf wedi canfod camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Perfformiad nac yn yr Adroddiad Atebolrwydd; ac
- mae'r wybodaeth a roddwyd yn yr Adroddiad Perfformiad ac Atebolrwydd am y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol.

Materion yr wyf yn adrodd arnynt trwy eithriad

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd yng nghyswllt y materion canlynol yr wyf yn adrodd arnynt i chi os, yn fy marn i:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu digonol neu ni dderbyniwyd gwybodaeth ddigonol ar gyfer fy archwiliad gan ganghennau nad ymwelwyd â nhw gan fy staff; neu
- nid yw'r datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad Atebolrwydd sydd i'w harchwilio yn gyson â'r cofnodion a'r dychweliadau cyfrifyddu; neu
- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau rwyf eu hangen ar gyfer fy archwiliad; neu
- nid yw'r Datganiad Llywodraethu yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â chanllawiau Trysorlys EM.

Adroddiad

Nid oes gennyf unrhyw sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

Gareth Davies
Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol
16 Gorffennaf 2019
Swyddfa Archwilio Genedlaethol
157-197 Buckingham Palace Road
Victoria
London
SW1W 9SP

Adran 3: Datganiadau ariannol

Datganiad o wariant net cynhwysfawr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019	**Nodyn**	**2018/19**	**2017/18**
		£'000	£'000
Refeniw o gontractau gan gwsmeriaid		127	47
Cyfanswm incwm		**127**	**47**
Costau staff	4	(48,165)	(49,395)
Prynu nwyddau a gwasanaethau	4	(20,747)	(20,321)
Dibrisiant a chostau amorteiddio	4	(3,649)	(4,922)
Colled ar waredu asedau anghyfredol	4	(856)	-
Treuliau darparu dirymiadau ac arall anariannol	4	790	120
Cyfanswm gwariant gweithredu		**(72,627)**	**(74,518)**
Gwariant net am y flwyddyn		**(72,500)**	**(74,471)**
Gwariant net cynhwysfawr arall			
Eitemau na fydd yn cael eu hailddosbarthu i wariant gweithredu net			
Enillion actiwaraidd ar rwymedigaethau y cynllun pensiwn	3.1	42	83
Cyfanswm gwariant net cynhwysfawr am y flwyddyn		**(72,458)**	**(74,388)**

Ni therfynwyd unrhyw weithrediadau, caffaeliadau na gwarediadau yn ystod y cyfnod.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 86 i 105 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth 2019	Nodyn	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2018
		£'000	£'000
Asedau anghyfredol			
Eiddo, offer a chyfarpar	5	7,360	9,153
Asedau anniriaethol	6	5,425	5,066
Cyfanswm asedau anghyfredol		**12,785**	**14,219**
Asedau cyfredol			
Derbyniadwyon masnach ac eraill	9	812	765
Arian a chyfwerth ag arian	8	6,684	12,702
Cyfanswm asedau cyfredol		**7,496**	**13,467**
Cyfanswm asedau		**20,281**	**27,686**
Rhwymedigaethau cyfredol			
Taladwyon masnach ac eraill	10	(7,659)	(14,594)
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol		**(7,659)**	**(14,594)**
Cyfanswm asedau tynnu rhwymedigaethau presennol		**12,622**	**13,092**
Rhwymedigaethau anghyfredol			
Darpariaethau	11	(2,538)	(3,386)
Rhwymedigaethau pensiwn	3.1	(2,198)	(2,251)
Rhwymedigaethau eraill	10	(91)	(202)
Cyfanswm rhwymedigaethau anghyfredol		**(4,827)**	**(5,839)**
Cyfanswm asedau tynnu cyfanswm rhwymedigaethau		**7,795**	**7,253**
Ecwiti trethdalwyr a chronfeydd eraill wrth gefn			
Cronfa wrth gefn gyffredinol		9,993	9,504
Cronfa bensiwn wrth gefn		(2,198)	(2,251)
Cyfanswm ecwiti		**7,795**	**7,253**

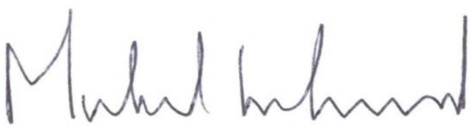

Michael Lockwood
Swyddog Cyfrifyddu
15 Gorffennaf 2019
Mae'r nodiadau ar dudalennau 86 i 105 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o lif arian am y flwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2019	Nodyn	2018/19	2017/18
		£'000	£'000
Llif arian parod o weithgareddau gweithredol			
Gwariant net am y flwyddyn		**(72,500)**	**(74,471)**
Addasiad ar gyfer trafodion heb fod yn arian parod	4	3,715	4,802
(Cynnydd) gostyngiad mewn derbyniadwyon masnach ac eraill	9	(47)	339
(Gostyngiad) cynnydd mewn masnach a thaladwyon eraill	10	(6,950)	8,127
Tynnu symudiadau mewn balansau yn gysylltiedig ag eitemau nad ydynt yn pasio drwy'r datganiad o wariant net cynhwysfawr	3.1	(68)	(66)
Defnydd o ddarpariaethau	11	-	(749)
All-lif arian net o weithgareddau gweithredol		**(75,850)**	**(62,018)**
Llif arian parod o weithgareddau buddsoddi			
Pryniant eiddo, offer a chyfarpar	5	(1,705)	(1,768)
Pryniant asedau anniriaethol	6	(1,366)	(1,483)
All-lif arian net o weithgareddau buddsoddi		**(3,071)**	**(3,251)**
Llif arian parod o weithgareddau ariannu			
Grantiau gan y Swyddfa Gartref		73,000	73,500
Elfen gyfalaf taliadau o ran trefniadau consesiwn gwasanaeth SoFP		(97)	(233)
Ariannu net		**72,903**	**73,267**
Cynnydd (gostyngiad) net mewn arian parod a chyfatebol i arian parod yn y cyfnod	8	**(6,018)**	**7,998**
Arian a chyfatebol i arian ar gychwyn y cyfnod	8	**12,702**	**4,704**
Arian parod a chyfatebol i arian parod ar ddiwedd y cyfnod	8	**6,684**	**12,702**

Mae'r nodiadau ar dudalennau 86 i 105 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o newidiadau yn ecwiti'r trethdalwr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019	Nodyn	Cronfa wrth gefn gyffredinol	Cronfa bensiwn wrth gefn	Cyfanswm cronfeydd wrth gefn
		£'000	£'000	£'000
Balans ar 31 Mawrth 2017		**10,477**	**(2,336)**	**8,141**
Newidiadau i ecwiti trethdalwyr ar gyfer 2017/18				
Grant y Swyddfa Gartref ar gyfer gwariant refeniw	18	70,249	-	70,249
Grantiau gan y Swyddfa Gartref ar gyfer gwariant cyfalaf	18	3,251	-	3,251
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd wrth gefn		(2)	2	-
Gwariant net am y flwyddyn		(74,471)	-	(74,471)
Enillion actiwaraidd mewn blwyddyn		-	83	83
Balans ar 31 Mawrth 2018		**9,504**	**(2,251)**	**7,253**
Newidiadau i ecwiti trethdalwyr ar gyfer 2018/19				
Grant gan y Swyddfa Gartref ar gyfer gwariant refeniw	18	69,929	-	69,929
Grant gan y Swyddfa Gartref ar gyfer gwariant cyfalaf	18	3,071	-	3,071
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd wrth gefn		(11)	11	-
Gwariant net am y flwyddyn		(72,500)	-	(72,500)
Enillion actiwaraidd mewn blwyddyn		-	42	42
Balans ar 31 Mawrth 2019		**9,993**	**(2,198)**	**7,795**

Mae'r nodiadau ar dudalennau 86 i 105 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Nodiadau i'r cyfrifon

1 Datganiad o bolisïau cyfrifyddu

Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi yn unol â Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth (FReM) 2018/19 a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM. Mae'r polisïau cyfrifyddu sydd yn y FReM yn cymhwyso Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) fel y cawsant eu diwygio neu eu dehongli i'r cyd-destun sector gyhoeddus. Pan fo'r FReM yn caniatáu dewis polisi cyfrifyddu, dewiswyd y polisi cyfrifyddu mwyaf priodol i amgylchiadau penodol yr IOPC i bwrpas rhoi barn gywir a theg. Disgrifir y polisïau penodol a fabwysiedir gan yr IOPC isod. Maent wedi eu cymhwyso'n gyson wrth ddelio gydag eitemau a ystyrir yn berthnasol i'r cyfrifon.

Cyflwynir y datganiadau ariannol mewn Sterling a chaiff pob gwerth ei dalgrynnu i fyny i'r mil o bunnau agosaf (£'000).

1.1 Confensiynau cyfrifyddu

Paratowyd y cyfrifon hyn ar sail croniadau o dan y confensiwn cost hanesyddol, a ddiwygiwyd ar gyfer ailbrisio eiddo, offer a chyfarpar ac asedau anniriaethol, ac eithrio pan ddefnyddir cost hanesyddol a ddibrisiwyd fel dirprwy ar gyfer gwerth cyfredol ar gyfer defnydd gwerth presennol ar gyfer asedau byrhoedlog neu werth isel.

1.2 Busnes gweithredol

Caiff gweithgareddau'r IOPC eu hariannu'n bennaf gan y Swyddfa Gartref.

Mae Cymorth Grant ar gyfer 2019/20, gan gymryd i ystyriaeth y swm sy'n ofynnol i fodloni rhwymedigaethau'r IOPC sy'n ddyledus yn y flwyddyn, eisoes wedi'i gynnwys yn amcangyfrifon y Swyddfa Gartref ar gyfer y flwyddyn honno. Mae'r rhain wedi'u cymeradwyo gan y Senedd. Nid oes rheswm dros gredu na cheir nawdd gan y Swyddfa Gartref a chymeradwyaeth gan y Senedd yn y dyfodol. Yn unol â hynny, penderfynwyd ei bod yn briodol gweithredu ar ffurf busnes gweithredol o ran paratoi'r datganiadau ariannol hyn.

1.3 Cymorth grant

Defnyddir y cymorth grant a gafwyd i ariannu gweithgareddau a gwariant sy'n cefnogi amcanion statudol ac amcanion eraill yr IOPC. Mae cymorth grant yn cael ei drin fel cyllid a'i gredydu i'r gronfa wrth gefn gyffredinol, oherwydd fe'i hystyrir yn gyfraniad gan barti rheoli.

1.4 Eiddo, offer a chyfarpar

Cydnabyddir eiddo, offer a chyfarpar yn y lle cyntaf fel cost ac wedi hynny ar werth presennol a defnydd cyfredol a thynnu dibrisiad ac amhariad.

Mae cost yn cynnwys faint o arian a delir i gaffael yr asedau ac yn cynnwys unrhyw gostau y gellir eu priodoli'n uniongyrchol i roi'r ased ar gael i'w ddefnyddio yn ôl y bwriad. Y trothwy cyfalafu ar gyfer gwariant ar PPE yw £5,000.

Nid yw'r IOPC yn berchen ar unrhyw eiddo. Caiff yr holl offer a chyfarpar eu hadolygu'n flynyddol ar gyfer amhariad a chânt eu cario ar werth presennol a defnydd cyfredol. Mae'r IOPC wedi dewis mabwysiadu cost hanesyddol wedi'i dibrisio fel dirprwy ar gyfer gwerth presennol a defnydd cyfredol ar gyfer asedau PPE byrhoedlog neu werth isel.

Caiff gwariant ar osod ffitiadau mewn adeiladau a gaiff eu hariannu drwy brydlesi gweithredol ei gyfalafu fel ased diriaethol nad yw'n gyfredol os yw'r gwaith yn ychwanegu gwerth at yr adeilad. Gall y costau gosod ffitiadau mewn adeiladau gynnwys costau dodrefn ac offer newydd sydd yn unigol yn costio llai na £5,000 pan fydd y Swyddog Cyfrifyddu o'r farn ei fod yn fwy priodol cyfalafu'r costau. Caiff costau adnewyddu dodrefn ac offer y dyfodol eu hariannu o'r gyllideb adnoddau os yw'r costau'n is na'r trothwy cyfalafu ar adeg adnewyddu.

1.5 Asedau anniriaethol

Mesurir asedau anniriaethol pan gânt eu cydnabod gyntaf ar gost ac wedi hynny ar werth presennol ar eu defnydd cyfredol a thynnu amorteiddio ac amhariad. Ni chyfalefir asedau anniriaethol, ac eithrio costau datblygu a gyfalafwyd, a chydnabyddir gwariant yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr yn y flwyddyn y digwyddodd y gwariant.

Cyfalefir gwariant ar asedau anniriaethol sy'n drwyddedau meddalwedd a'r costau cysylltiedig o'u gweithredu pan fydd y gost yn £5,000 neu'n fwy.

Ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol caiff yr asedau anniriaethol eu hasesu ar gyfer amhariad a chaiff y cyfnod a'r dull amorteiddio eu hadolygu hefyd. Mae'r IOPC wedi dewis mabwysiadu cost hanesyddol wedi'i hamorteiddio fel dirprwy ar gyfer gwerth presennol a defnydd cyfredol ar gyfer asedau anniriaethol byrhoedlog neu werth isel.

1.6 Dibrisiant ac amorteiddio

Rhoddir dibrisiant neu amorteiddiad ar yr holl asedau anghyfredol sy'n cael eu defnyddio ar sail llinell syth i ddileu'r gost neu brisiad dros oes ddefnyddiol yr ased fel a ganlyn:

Math ar ased	**Oes ddefnyddiol**
Ffitiadau a dodrefn	Hyd y brydles neu oes ddefnyddiol a ragwelir
Cerbydau	7 mlynedd
Technoleg gwybodaeth	3 i 5 mlynedd
Asedau anniriaethol anghyfredol	3 i 13 blynedd
Asedau consesiwn gwasanaeth	Hyd y contract neu'r oes ddefnyddiol a ragwelir

Amcangyfrifir bod gan ein system rheoli achosion oes o 15 mlynedd. Mae gan asedau anniriaethol anghyfredol oes ddefnyddiol o ddeng mlynedd neu lai.

1.7 Consesiynau gwasanaeth

Cyfalefir asedau sy’n cael eu defnyddio ac sydd o dan reolaeth yr IOPC fel asedau anghyfredol yn ôl y ddarpariaeth o dan ddehongliad 12, Cytundebau Consesiwn Gwasanaeth, y Pwyllgor Rhyngwladol Dehongli Adrodd Ariannol a dehongliad 29, Cytundebau Consesiwn Gwasanaeth: Datgeliadau’r Pwyllgor Dehongli Safonau.

1.8 Pensiynau

a) Prif Gynllun Pensiynau’r Gwasanaeth Sifil

Fel rheol, dylid darparu pensiynau yn unol â darpariaethau Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS) a ddisgrifir yn llawnach yn yr adroddiad ar gydnabyddiaeth a staff. Mae datganiad cynllun ar wahân ar gyfer y PCSPS cyfan. Cyfrifir am gyfraniadau pensiwn y cyflogwr ar sail croniadau. Mae’r rhwymedigaethau yn aros gyda’r PCSPS ac nid yr IOPC.

b) Pensiynau cyffelyb

Yn achos rhai cyn-aelodau o Awdurdod Cwynion yr Heddlu, darperir pensiynau drwy drefniant Pensiwn Cyffelyb. Yn yr achosion hyn, cydnabyddir cost flynyddol y cyfraniad pensiwn yn y Datganiad Cynhwysfawr o Wariant Net. Caiff symiau sy’n gysylltiedig â newidiadau ym mhrisiad actiwaraidd rhwymedigaethau cynllun eu haddasu drwy’r Datganiad o Ecwiti Trethdalwyr. Mae’r rhwymedigaethau ar gyfer y cynllun cyffelyb yn aros gyda’r IOPC. Cydnabyddir y rhain yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol.

Mae’r datganiadau ariannol hyn yn cydymffurfio’n llawn ag IAS 19: Buddiannau Gweithwyr.

1.9 Costau staff

Yn unol â Buddiannau Gweithwyr IAS 19, mae’r IOPC yn cydnabod costau disgwyliedig buddiannau gweithwyr tymor byr ar ffurf absenoldebau digolledol, fel a ganlyn:

(a) yn achos absenoldebau digolledol cronnol, pan fo’r gweithwyr yn rhoi gwasanaeth sy’n cynyddu eu hawl i absenoldebau digolledol i’r dyfodol; ac

(b) yn achos absenoldebau cronnol nad ydynt yn ddigolledol, pan fo absenoldebau’n digwydd.

Seilir iawndal ar dâl gwyliau contractaidd yn unig ac nid yw’n cynnwys gwyliau hyblyg a gasglwyd.

1.10 Darpariaethau

Yn unol â IAS 37, datgelir darpariaethau yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol ar gyfer ymrwymiadau cyfreithiol neu adeiladol sy’n bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd os yw swm y taliad i setlo’r ymrwymiad yn debygol ac y gellir ei amcangyfrif yn ddibynadwy. Mae’r swm a gydnabyddir mewn darpariaethau yn cymryd i ystyriaeth yr adnoddau sydd eu hangen i gynnwys ymrwymiadau taliadau i’r dyfodol.

Mae'r mesur wedi ei seilio ar swm y setliad gyda'r tebygolrwydd uchaf neu os yw'r hyn sy'n debygol yn gyfartal, yna'n defnyddio gwerth disgwyliedig symiau'r setliad. Nid yw'r llif arian disgwyliedig wedi cael disgownt gan na fyddai'r effaith yn berthnasol. I'r graddau y mae hawliadau ad-daliad yn bodoli o fewn ystyr IAS 37, maent yn cael eu cydnabod fel ased ar wahân os yw eu gwireddu mwy neu lai'n bendant.

1.11 Prydlesi

Caiff costau prydlesi gweithredol a ddelir gan yr IOPC eu codi ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles. Mae'r prydlesi gweithredol sylweddol ar gyfer adeiladau swyddfa pan nad oes opsiynau prynu ar gael.

Nid oes gan yr IOPC unrhyw brydlesi ariannol.

1.12 Treth ar werth

Mae'r IOPC wedi'i gofrestru ar gyfer TAW, ond dim ond TAW ar bryniannau pan fydd yr IOPC yn gwneud gweithgareddau anstatudol y gall ei hawlio yn ôl. Mae unrhyw dreth mewnbwn sy'n adferadwy yn cael ei gredydu ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr.

1.13 Treth gorfforaethol

Mae'r IOPC wedi'i gofrestru ar gyfer treth gorfforaethol fel rhan o grŵp treth gorfforaethol y Swyddfa Gartref.

1.14 Safonau newydd y mabwysiadwyd

Daeth IFRS 9 Offerynnau ariannol ac IFRS 15 Refeniw o Gontractau gyda Chwsmeriaid i rym ar 1 Ebrill 2018. Does yr un o'r safonau hyn yn cael unrhyw effaith perthnasol ar yr IOPC.

1.15 Safonau a gyhoeddwyd ond ddim yn effeithiol eto

IFRS 16: Bydd *prydlesi* fel yr addaswyd a dehonglwyd gan y FReM, yn dod i rym ar 1 Ebrill 2020. Bydd y safon yn newid y ffordd mae'r IOPC yn cydnabod, mesur, atal a datgelu'r prydlesi sydd ganddo. Mae'r safon yn darparu model cyfrifyddu un deiliad prydles, sy'n gofyn i ddeiliaid prydlesi gydnabod yr asedau a rhwymedigaethau ar gyfer pob prydles oni bai bod tymor y brydles yn dymor byr (llai na 12 mis) neu fod gan yr ased sylfaenol werth isel. Nid yw'r effaith ar y datganiadau ariannol wedi cael ei gwerthuso.

1.16 Dyfarniadau rheolwyr

Dyfarniad rheolwyr yw mai yn ein swyddfeydd yng Nghaerdydd a Wakefield na fydd yr opsiynau canslo prydles yn cael eu hymarfer a bydd prydlesau newydd yn cael eu trafod yn ôl yr angen. Caiff gostau a balansau dibrisiant a'r darpariaethau adfeiliaid eu cyfrifo ar y sail hon.

2 Datganiad o gostau gweithredu yn ôl segment gweithredol

Mae'r segmentau gweithredol yn seiliedig ar y strwythur adrodd fel yr oedd ar 31 Mawrth 2019. Mae hyn yn rhoi'r cyfrifoldeb ariannol i'r uwch swyddog gweithredol sydd yn y man gorau i gymryd penderfyniadau gwariant a sicrhau bod gwerth am arian yn cael ei gyflawni. Yn ystod y flwyddyn cafodd y strwythur adrodd ei adolygu ac fe ail-neilltuwyd llinellau'r gyllideb.

Roedd yn anymarferol ailneilltuo llinellau'r gyllideb manwl i'r flwyddyn gynt ac felly nid yw gwybodaeth 2017/18 wedi'i ailddatgan.

	2018/19	2018/19	2018/19
	Gwariant gros	**Incwm**	**Gwariant net**
	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Corfforaethol	20,271	(17)	20,254
Gweithrediadau	35,894	(110)	35,784
Grŵp Swyddfa Breifat	711	-	711
Gwasanaethau Cyfreithiol	2,594	-	2,594
Strategaeth ac Effaith	6,261	-	6,261
Pobl	3,181	-	3,181
Anariannol	3,715	-	3,715
Cyfanswm	**72,627**	**(127)**	**72,500**

	2017/18	2017/18	2017/18
	Gwariant gros	**Incwm**	**Gwariant net**
	£'000	£'000	£'000
Adnoddau	19,302	(22)	19,280
Gweithrediadau	40,296	(25)	40,271
Newid	785	-	785
Comisiwn	1,406	-	1,406
Prif Weithredwr	463	-	463
Cyfreithiol	2,496	-	2,496
Strategaeth ac Effaith	4,968	-	4,968
Anariannol	4,802	-	4,802
Cyfanswm	**74,518**	**(47)**	**74,471**

3 Pensiynau

3.1 Cynllun pensiwn cyffelyb

Mae rhai comisiynwyr a staff fu’n gwasanaethu fel aelodau gydag Awdurdod Cwynion yr Heddlu (PCA) yn derbyn buddiannau pensiwn cyffelyb (BBA) â PCSPS.

Nid yw pensiynau BBA yn cael eu hariannu, gyda’r buddiannau’n cael eu talu fel y dônt yn daladwy ac maent yn cael eu gwarantu gan yr IOPC. Nid oes cronfa ac felly dim gwarged neu ddiffyg. Mae rhwymedigaethau'r cynllun am wasanaeth wedi ei gyfrifo gan Adran Actwari’r Llywodraeth gan ddefnyddio’r tybiaethau ariannol canlynol:

Tybiaethau	**2018/19**	**2017/18**
Cyfradd a ddefnyddir i ddisgowntio rhwymedigaethau’r cynllun	2.90%	2.55%
Cyfradd y dybiaeth chwyddiant CPI	2.60%	2.45%
Cyfradd cynnydd mewn taliadau pensiynau a phensiynau gohiriedig	2.40%	2.45%

Mae’r tybiaethau yn defnyddio’r tybiaethau prisio 2016 PCSPS gyda phrif ragamcaniadau poblogaeth y DU yn 2016 yr ONS, sy’n rhoi’r disgwyliadau oes canlynol ar ymddeoliad

	31 Mawrth 2019		**31 Mawrth 2018**	
Pensiynwyr presennol	**Dynion**	**Merched**	**Dynion**	**Merched**
Yn 60 oed	27.6	29.3	27.5	29.2
Yn 65 oed	22.7	24.3	22.6	24.2
Pensiynwyr y dyfodol				
Yn 60 oed	29.6	31.2	29.5	31.2
Yn 65 oed	25.1	26.7	25.0	26.6

Mae’r rhwymedigaethau sy’n gysylltiedig ag aelodau fel a ganlyn	**31 Mawrth 2019**	**31 Mawrth 2018**
	£’000	£'000
Darpariaeth bensiwn		
Balans ar 1 Ebrill	**2,251**	**2,336**
Lleihad mewn darpariaeth	(53)	(85)
Gwerth presennol rhwymedigaethau	2198	**2,251**

Symiau eraill i'w datgelu er mwyn deall y newid mewn darpariaeth	**31 Mawrth 2019**	**31 Mawrth 2018**
	£'000	£'000
Rhwymedigaeth cynllun ar ddechrau'r flwyddyn	**2,251**	**2,336**
Symudiad yn y flwyddyn		
Cost llog	57	64
Enillion actiwaraidd	(42)	(83)
Buddiannau a dalwyd	(68)	(66)
Gostyngiad yn rhwymedigaeth y cynllun	**(53)**	**(85)**
Rhwymedigaeth cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	**2,198**	**2,251**

Costau i'w cydnabod yn y cyfrif Datganiad o wariant net cynhwysfawr	**2018/19** £'000	**2017/18** £'000
Costau llog	57	64
Cyfanswm costau	**57**	**64**

(Enillion) colledion actiwaraidd i'w cydnabod yn y newidiadau i ecwiti trethdalwyr	**2018/19** £'000	**2017/18** £'000
Colled profiad (ennill) yn codi ar rwymedigaethau'r cynllun	7	(7)
Newid mewn tybiaethau sy'n sail i werth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(49)	(76)
Cyfanswm net enillion colled actiwaraidd ar ecwiti trethdalwyr	**(42)**	**(83)**

Nid oes costau ar gyfer cyflogeion a chyflogwyr yn daladwy yn 2018/19.

Gwerth presennol o rwymedigaethau'r cynllun	**31 Mawrth 2019**	**31 Mawrth 2018**	**31 Mawrth 2017**	**31 Mawrth 2016**	**31 Mawrth 2015**
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rhwymedigaeth yng nghyswllt:					
Pensiynwyr wedi'u gohirio	512	515	513	398	406
Pensiynau presennol	1,686	1,736	1,823	1,556	1,636
Cyfanswm gwerth presennol o rwymedigaethau'r cynllun	**2,198**	**2,251**	**2,336**	**1,954**	**2,042**
Hanes profiad colledion (enillion)	7	(7)	(17)	(40)	(35)
Canran o rwymedigaethau'r cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	0.3%	-0.3%	-0.7%	-2.0%	-1.7%

Sensitifedd y rhwymedigaethau buddiol diffiniedig (DBO) i newidiadau yn y tybiaethau actiwaraidd arwyddocaol

Newid yn y dybiaeth		**Effaith ar y rhwymedigaethau buddiol diffiniedig**	
		%	£'000
Cyfradd rhwymedigaethau'r cynllun wedi'u disgowntio	+ 0.5% y flwyddyn	-8%	(171)
Cyfradd cynnydd mewn CPI	+ 0.5% y flwyddyn	8%	176
Disgwyliad oes: cymerwn fod bob aelod flwyddyn yn ieuengach na'u gwir oedran		3%	57

3.2 Pensiynau'r gwasanaeth sifil

Mae'r PCSPS yn gynllun buddiant diffiniedig aml-gyflogwr nas ariennir, ond ni all yr IOPC nodi ei gyfran o'r asedau a'r rhwymedigaethau sylfaenol. Cafwyd prisiad o'r cynllun gan actwari'r cynllun ar 31 Mawrth 2012. Mae manylion i'w gweld yng nghyfrifon adnoddau Swyddfa'r Cabinet: Blwydd-daliadau Sifil (www.civilservice-pensions.gov.uk).

Ar gyfer 2018/19, roedd cyfraniadau cyflogwyr o £6,601k yn daladwy i'r PCSPS (2017/18 £6,589k) ar un o bedair cyfradd yn yr amrediad 20% i 24.5% o dâl pensiynadwy, yn seiliedig ar fandiau cyflog. Mae actiwari'r cynllun yn adolygu cyfraniadau'r cyflogwr, bob pedair blynedd fel arfer, yn dilyn prisio'r cynllun yn llawn.

Pennir cyfraddau'r cyfraniadau i dalu cost y buddiannau a gronnwyd yn ystod 2018/19 i'w talu pan fydd yr aelod yn ymddeol, ac nid y buddiannau a dalwyd yn ystod y cyfnod hwn i bensiynwyr presennol.

Gall gweithwyr ddewis agor cyfrif pensiwn partneriaeth, pensiwn cyfranddeiliaid gyda chyfraniad cyflogwr. Talwyd cyfraniadau cyflogwyr o £251k (2017/18 £211k) i un neu fwy o'r panel o dri darparwr pensiynau cyfranddeiliaid penodedig. Mae cyfraniadau cyflogwr yn gysylltiedig ag oedran ac maent yn amrywio o 8% i 14.75% o gyflog pensiynadwy.

Mae cyflogwyr hefyd yn cyfateb cyfraniadau gweithwyr hyd at 3% o gyflog pensiynadwy. Yn ogystal, roedd cyfraniadau cyflogwr o £9k (2017/18 £8k), 0.5% o'r tâl pensiynadwy, yn daladwy i'r PCSPS i dalu cost darparu buddion cyfandaliad yn y dyfodol yn dilyn marwolaeth mewn gwasanaeth ac ymddeoliad y cyflogeion hyn ar sail iechyd.

4 Gwariant

	Nodyn	2018/19	2017/18
		£'000	£'000
Costau staff			
Cyflogau a thâl		37,872	39,012
Cost nawdd cymdeithasol		3,672	3,697
Cyfraniadau pensiwn		6,861	6,808
Tynnu: adenillion yng nghyswllt secondiadau allanol		(240)	(122)
Cyfanswm gostau net staff		**48,165**	**49,395**
Prynu nwyddau a gwasanaethau			
TG		4,195	3,374
Taliadau gwasanaeth consesiwn gwasanaeth		5,376	5,181
Rhent llety		2,591	2,611
Llety nad yw'n cael ei rentu		3,042	2,945
Teithio a chynhaliaeth		1,664	1,531
Hyfforddiant		946	900
Fforensig		456	530
Recriwtio		300	819
Offer swyddfa		143	157
Costau postio		61	78
Ymchwil		71	189
Gwasanaethau cyfreithiol		901	1,039
Cyfarwyddyd i'r heddlu a'r cyhoedd		99	94
Ffioedd proffesiynol		281	346
Ffi archwiliad		50	50
Taliadau llog consesiwn gwasanaeth		3	9
Costau eraill		568	468
Cyfanswm pryniadau o eiddo a gwasanaethau		**20,747**	**20,321**

Eitemau anariannol			
Dibrisiant	5	2,649	3,861
Amorteiddiad	6	1,000	1,061
Darpariaethau a godwyd yn y flwyddyn a thynnu'r darpariaethau nad oedd eu hangen	11	(848)	(185)
Colled ar waredu asedau anghyfredol		856	-
Llogau cost pensiwn BBA	3.1	57	64
Arall anariannol		1	1
Cyfanswm eitemau anariannol		**3,715**	**4,802**
Cyfanswm gwariant gweithredu		**72,627**	**74,518**

Roedd y ffi am yr archwiliad allanol o'r Datganiad o Gyfrifon yn £50,000 (2017/18 £50,000). Ni wnaeth yr archwilwyr allanol unrhyw waith nad oedd yn waith archwilio.

5 Eiddo, offer a chyfarpar

Cost neu brisiad	Taliadau ar gyfrif ac asedau sy'n cael eu hadeiladu	Technoleg gwybodaeth	Cerbydau	Ffitiadau a dodrefn	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ar 1 Ebrill 2018	**2,494**	**6,253**	**853**	**14,024**	**23,624**
Ailddosbarthiadau	(1,647)	1,647	-	-	-
Ychwanegiadau	1,634	71	-	-	1,705
Gwarediadau	(848)	(1,913)	-	(3,078)	(5,839)
Ar 31 Mawrth 2019	**1,633**	**6,058**	**853**	**10,946**	**19,490**
Dibrisiant					
Ar 1 Ebrill 2018	**-**	**3,910**	**299**	**10,262**	**14,471**
Tâl am y flwyddyn	-	1,215	112	1,322	2,649
Gwarediadau	-	(1,912)	-	(3,078)	(4,990)
Ar 31 Mawrth 2019	**-**	**3,213**	**411**	**8,506**	**12,130**
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2019	**1,633**	**2,845**	**442**	**2,440**	**7,360**

Ariannu asedau					
Ar drefniadau consesiwn gwasanaeth SoFP	**-**	**372**	**-**	**-**	**372**

	Taliadau ar gyfrif ac asedau sy'n cael eu hadeiladu	Technoleg gwybodaeth	Cerbydau	Ffitiadau a dodrefn	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost neu brisiad					
Ar 1 Ebrill 2017	**1,134**	**6,727**	**853**	**12,095**	**20,809**
Ailddosbarthiadau	(1,060)	67	-	993	**-**
Ychwanegiadau	2,420	303	-	1,603	**4,326**
Gwarediadau	-	(844)	-	(667)	**(1,511)**
Ar 31 Mawrth 2018	**2,494**	**6,253**	**853**	**14,024**	**23,624**
Dibrisiant					
Ar 1 Ebrill 2017	**-**	**3,644**	**177**	**8,300**	**12,121**
Tâl am y flwyddyn	-	1,110	122	2,629	**3,861**
Gwarediadau	-	(844)	-	(667)	**(1,511)**
Ar 31 Mawrth 2018	**-**	**3,910**	**299**	**10,262**	**14,471**
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2018	**2,494**	**2,343**	**554**	**3,762**	**9,153**
Ariannu asedau					
Ar drefniadau consesiwn gwasanaeth SoFP	**-**	**521**	**-**	**-**	**521**

6 Asedau anniriaethol

Cost neu brisiad	Taliadau ar gyfrif ac asedau sy'n cael eu hadeiladu	Technoleg gwybodaeth	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000
Ar 1 Ebrill 2018	**236**	**10,631**	**10,867**
Ailddosbarthiadau	(236)	236	-
Ychwanegiadau	342	1,024	1,366
Gwarediadau	-	(237)	(237)
Ar 31 Mawrth 2019	**342**	**11,654**	**11,996**
Amorteiddiad			
Ar 1 Ebrill 2018	-	5,801	**5,801**
Tâl am y flwyddyn	-	1,000	1,000
Gwarediadau	-	(230)	(230)
Ar 31 Mawrth 2019	**-**	**6,571**	**6,571**
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2019	**342**	**5,083**	**5,425**
Ariannu asedau			
Ar drefniadau consesiwn gwasanaeth SoFP	**-**	**1,453**	**1,453**
Cost neu brisiad			
Ar 1 Ebrill 2017	**24**	**10,349**	**10,373**
Ailddosbarthiadau	(99)	99	-
Ychwanegiadau	311	1,189	1,500
Gwarediadau	-	(1,006)	(1,006)
Ar 31 Mawrth 2018	**236**	**10,631**	**10,867**
Amorteiddiad			
Ar 1 Ebrill 2017	**-**	**5,746**	**5,746**
Tâl am y flwyddyn	-	1,061	1,061
Gwarediadau	-	(1,006)	(1,006)
Ar 31 Mawrth 2018	**-**	**5,801**	**5,801**
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2018	**236**	**4,830**	**5,066**
Ariannu asedau			
Ar drefniadau consesiwn gwasanaeth SoFP	**-**	**1,711**	**1,711**

7 Offerynnau ariannol

Nid yw'r IOPC yn dal unrhyw offerynnau ariannol cymhleth. Yr unig offerynnau ariannol sydd wedi eu cynnwys yn y cyfrifon yw arian a chyfatebol i arian, derbyniadwyon a thaladwyon sy'n cael eu mesur ar gost amorteiddio.

Mae adnoddau'r IOPC yn cael eu cwrdd yn bennaf trwy gymorth grant gan y Swyddfa Gartref drwy'r broses gyflenwi ac o incwm o waith a wneir ar sail ad-dalu. Nid oes gan yr IOPC unrhyw bwerau i fenthyg arian nac i fuddsoddi cronfeydd dros ben ac eithrio'r asedau a rhwymedigaethau ariannol a gynhyrchir gan weithgareddau gweithredol o ddydd i ddydd. O ganlyniad nid yw'r IOPC yn agored i fawr ddim neu unrhyw risg credyd, hylifedd, arian tramor na chwyddiant.

8 Arian a chyfatebol i arian

	2018/19	2017/18
	£'000	£'000
Balans cychwynnol	**12,702**	**4,704**
Newid net mewn balansau arian yn ystod y flwyddyn	(6,018)	7,998
Balans arian cau	**6,684**	**12,702**

Dim ond arian parod sy'n cael ei gadw ac mae ar gael ar unwaith o Wasanaeth Bancio'r Llywodraeth.

8.1 Cysoni rhwymedigaethau sy'n codi o weithgareddau cyllido

Mae rhwymedigaethau sy'n codi o weithgareddau cyllidol yn groniadau o'r trefniant consesiwn gwasanaeth am asedau sy'n dod i ddefnydd cyn eu talu. Dengys y rhain yn Nodyn 10. Ar 31 Mawrth 2018 roedd y rhain yn £161,000 ac ym mis Mawrth 2019, £65,000.

9 Derbyniadwyon masnach ac eraill

	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2018
	£'000	£'000
Symiau sy'n dod yn ddyledus cyn pen blwyddyn		
Asedau contractau	23	21
Derbyniadwyon masnach	29	35
Trethi a swm derbyniadwy nawdd cymdeithasol	92	-
Blaensymiau staff	50	46
Rhagdaliadau	618	663
Cyfanswm sy'n dod yn ddyledus cyn pen blwyddyn	**812**	**765**

10 Taladwyon masnach ac eraill

	31 Mawrth 2019 £'000	31 Mawrth 2018 £'000
Symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn		
TAW	(11)	(97)
Trethi a nawdd cymdeithasol arall	(1,834)	(1,752)
Buddiannau staff	(985)	(913)
Taladwyon eraill	(2)	(2)
Croniadau ac incwm gohiriedig	(4,762)	(5,733)
Cymorth grant wedi ei ohirio	-	(6,000)
Rhan gyfredol o groniadau trefniant consesiwn gwasanaeth am asedau sy'n dod i ddefnydd cyn eu talu	(62)	(94)
Rhan gyfredol o elfen brydles ariannol briodoledig y trefniant consesiwn gwasanaeth	(3)	(3)
Cyfanswm sy'n dod yn ddyledus cyn pen blwyddyn	**(7,659)**	**(14,594)**

	31 Mawrth 2019 £'000	31 Mawrth 2018 £'000
Symiau sy'n dod yn ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn		
Taladwyon eraill, croniadau ac incwm gohiriedig	(91)	(138)
Rhan anghyfredol o groniadau trefniant consesiwn gwasanaeth am asedau sy'n dod i ddefnydd cyn eu talu	-	(64)
Cyfanswm yn ddyledus ar ôl blwyddyn	**(91)**	**(202)**
Cyfanswm taladwyon masnach ac eraill	**(7,750)**	**(14,796)**

11 Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau

Ar gyfer darpariaethau eiddo mae'r IOPC yn cydnabod darpariaeth dadfeilio ar gyfer pob eiddo ar brydles lle mae ganddo rwymedigaeth i sicrhau bod yr eiddo mewn cyflwr da ar ddiwedd y brydles. Mae'r ddarpariaeth yn seiliedig ar gostau amcangyfrifiedig adfer addasiadau a wnaed gan yr IOPC a rhwymedigaethau atgyweirio sy'n ofynnol yn ystod cyfnod y brydles. Yr amcangyfrif o gost adfer addasiadau a wnaed i'r adeiladau yw £2,538,000 (£3,386,000 ar gyfer 2017/18). Yn unol ag IAS 37 Darpariaethau, Rhwymedigaethau Wrth Gefn ac Asedau Wrth Gefn, cydnabuwyd costau adfer fel rhan o'r asedau dodrefnu a chânt eu dibrisio yn ystod y brydles.

Mae gwerth darpariaethau dadfeiliad yn seiliedig ar asesiad arbenigol a gafwyd yn 2017/18. Dyfarniad y rheolwyr yw nad yw'r costau adfer wedi newid yn sylweddol ers yr asesiad diwethaf ac felly nid ydynt wedi'u hailbrisio. Yn Canary Wharf, mae Uned Eiddo'r Llywodraeth wedi cynghori y bydd y dadfeiliadau yn costio £662,000. Dyfarniad y rheolwyr yw bod hwn ar gyfer atgyweiriadau sy'n codi o ddifrod i'r eiddo a'i fod yn briodol i gydnabod y rhwymedigaeth dros oes y cytundeb meddiannaeth. Felly, rydym wedi ysgrifennu'n ôl y ddarpariaeth a grëwyd y llynedd.

Y ddarpariaeth gadael yn gynnar yw'r balans dros ben o gostau gadael yn gynnar y cyfarwyddwyr a staff eraill a gollodd eu swyddi cyn 1 Ebrill 2018. Nid oes angen unrhyw ddarpariaeth ym mis Mawrth 2019.

	Eiddo	Gadael yn gynnar	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill 2018	**3,386**	**-**	**3,386**
Darpariaethau nad oedd eu hangen wedi'u hysgrifennu'n ôl	(848)	-	(848)
(Lleihad) mewn darpariaethau	**(848)**	**-**	**(848)**
Balans ar 31 Mawrth 2019	**2,538**	**-**	**2,538**
Cynrychiolir gan:			
Elfen anghyfredol o'r ddarpariaeth	2,538	-	2,538
Dadansoddiad o amseriad disgwyliedig all-llifoedd			
Yn hwyrach na blwyddyn ond ddim hwyrach na phum mlynedd	1,693	-	1,693
Hwyrach na phum mlynedd	845	-	845
Balans ar 31 Mawrth 2019	**2,538**	**-**	**2,538**

	Eiddo	Gadael yn gynnar	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill 2017	**1,771**	**121**	**1,892**
A ddarparwyd yn y flwyddyn	2,428	3	2,431
Darpariaethau nad oedd eu hangen wedi'u hysgrifennu'n ôl	(188)	-	(188)
Darpariaethau a ddefnyddiwyd yn y flwyddyn	(625)	(124)	(749)
Cynnydd (gostyngiad) yn y darpariaethau	**1,615**	**(121)**	**1,494**
Balans ar 31 Mawrth 2018	**3,386**	**-**	**3,386**

Cynrychiolir gan			
Elfen anghyfredol o'r ddarpariaeth	**3,386**	**-**	**3,386**

12 Ymrwymiadau dan brydlesau

Prydlesau gweithredu

Ar 31 Mawrth roedd gan yr IOPC y cyfanswm taliadau prydles gofynnol i'r dyfodol o dan brydlesi gweithredu nad ydynt yn brydlesi y gellir eu canslo ar gyfer pob un o'r cyfnodau canlynol:

	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2018
	£'000	£'000
Ymrwymiadau o dan brydlesi gweithredu yn cynnwys		
Adeiladau:		
Dim hwyrach na blwyddyn	1,942	2,741
Yn hwyrach na blwyddyn ond ddim hwyrach na phum mlynedd	5,152	4,593
Hwyrach na phum mlynedd	6,361	6,799
Cyfanswm ymrwymiadau prydles weithredu	**13,455**	**14,133**

13 Ymrwymiadau o dan drefniadau consesiwn gwasanaeth

13.1 Gwnaeth yr IOPC (yr IPCC gynt) gontract gyda Steria Limited ar 25 Awst 2009 am ddarpariaeth gwasanaethau TG a theleffoni. Rhoddwyd newyddiad o'r contract i SopraSteria Limited yn ystod 2014/15.

Ar ddiwedd y cytundeb ym mis Rhagfyr 2019, byddwn yn dechrau ar gyfnod o gynorthwyo terfyniad dwy flynedd ac yn tynnu allan o'r contract dros amser ac mae hyn yn golygu gwahanu gwasanaethau TGCh i ddarparwyr masnachol eraill, addasu rheolaethau pensaernïaeth dechnegol a diogelwch yn unol â hynny a throsglwyddo asedau a gwasanaethau TGCh i ddarparwyr newydd. Bydd hyn hefyd yn ein galluogi i alinio strategaeth ddigidol y Llywodraeth trwy ddefnyddio mwy ar ddarpariaeth gwmwl, ffynhonnell agored a datblygu ystwyth.

Mae nodiadau 9, 10 ac 13 wedi cael eu paratoi ar yr un seiliau â'r llynedd, gydag addasiadau i ganiatáu ar gyfer y cynnydd ar wahanu'r contract fel yr oedd ym Mawrth 2019.

O dan y contract mae gan SopraSteria Limited ymrwymiad i adeiladu a chynnal asedau diriaethol ac anniriaethol gyda gwerth disgwyliedig ar 31 Mawrth 2019 o £7.0m (£7.0m ar 31 Mawrth 2018) at ddefnydd yr IOPC yn ogystal â darparu gwasanaethau gweithredu dros oes y contract ar werth disgwyliedig ar 31 Mawrth 2019 o £41m (£41.2m ar 31 Mawrth 2018). Disgwylir y bydd y taliadau cyllid dros oes y contract yn £0.6m (£0.6 m ar 31 Mawrth 2018).

Roedd hefyd ymrwymiad ar SopraSteria Limited i adnewyddu asedau yn ystod oes y contract, yn bennaf ym mlynyddoedd pedwar a phump. Disgwylir i'r asedau hyn fod â gwerth gweddilliol bychan iawn ar ddiwedd tymor y contract.

Cytunwyd ar y taliadau blynyddol i'w gwneud gan yr IOPC ar gychwyn y contract ac maent yn amodol ar hysbysiadau newid parhaus y contract. Nid oes prin ddim ansicrwydd ynghylch llif arian parod i'r dyfodol. Mae'r contract yn darparu ar gyfer ailbrisio os yw'r RPI-X yn mynd dros 6 y cant.

Mae'r asedau a gaffaelir o dan y contract dan reolaeth yr IOPC ac o dan IFRIC 12 mae'r contract yn drefniant consesiwn gwasanaeth gyda'r IOPC fel rhoddwr a SopraSteria Limited fel y gweithredwr.

Dan IFRIC 12, rhaid i'r IOPC gydnabod yn ei ddatganiad sefyllfa ariannol yr asedau sydd i'w darparu o dan y trefniant consesiwn gwasanaeth. Dangosir y rhain fel a ganlyn:

- asedau sydd eisoes yn cael eu defnyddio yn cael eu cynnwys yn y nodyn eiddo, offer a chyfarpar a'r asedau anniriaethol mewn man arall yn y cyfrifon hyn (nodiadau 5 a 6)
- mae croniadau ar gyfer asedau sy'n cael eu defnyddio cyn y taliad yn ymddangos yn y nodyn taladwyon masnach a thaladwyon eraill mewn man arall yn y cyfrifon hyn (nodyn 10)

Mae'r gydnabyddiaeth hon o asedau'n creu ymrwymiad ariannol cyfatebol ar yr IOPC a dengys y nodyn isod ymrwymiadau'r IPCC i dalu am asedau sydd i'w darparu yn ystod cyfnodau i'r dyfodol.

Mae'r IOPC yn gwneud taliad unedol yn cynnwys tâl gwasanaeth, tâl cyfalaf a llog. Mae'r nodiadau isod yn dangos ymrwymiadau'r IOPC i dalu am wasanaethau gweithredu i'r dyfodol.

Gweler y taliadau gwasanaeth gweithredu y talwyd amdanynt eisoes yn nodyn 4.

13.2 Ar y datganiad o sefyllfa ariannol (SoFP)

	31 Mawrth 2019 £'000	31 Mawrth 2018 £'000
Mae cyfanswm yr ymrwymiadau o dan drefniadau consesiwn gwasanaeth ar y SoFP ar gyfer y cyfnodau canlynol yn cynnwys		
Dim hwyrach na blwyddyn	66	100
Yn hwyrach na blwyddyn ond ddim hwyrach na phum mlynedd	-	64
Tynnu elfen llog	(1)	(3)
Cyfanswm ymrwymiadau consesiwn gwasanaeth ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol	**65**	**161**
cynrychiolir gan		
Cyfredol (wedi eu cynnwys yn taladwyon masnach a thaladwyon eraill)	65	97
Heb fod yn gyfredol (wedi eu cynnwys yn y taladwyon masnach a thaladwyon eraill)	-	64
Cyfanswm ymrwymiadau consesiwn gwasanaeth ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol	**65**	**161**

13.3 Codwyd ar y datganiad o wariant net cynhwysfawr

Roedd cyfanswm yr arian a godir yn y datganiad o wariant net cynhwysfawr ar gyfer elfen gwasanaeth y trefniant consesiynau gwasanaeth SoFP yn £5.4m (2017/18 £5.2m).

	31 Mawrth 2019 £'000	31 Mawrth 2018 £'000
Mae'r taliadau y mae'r IOPC wedi ei ymrwymo iddynt ar 31 Mawrth, wedi eu dadansoddi yn ôl y cyfnod y mae'r ymrwymiad y dod i ben ynddo, fel a ganlyn		
Dim hwyrach na blwyddyn	3,923	5,358
Yn hwyrach na blwyddyn ond ddim hwyrach na phum mlynedd	-	3,573
Hwyrach na phum mlynedd	-	-
Cyfanswm a godwyd ar SOCNE	**3,923**	**8,931**

14 Rhwymedigaethau wrth gefn a ddatgelwyd dan IAS 37

Mae gan yr IOPC rwymedigaeth wrth gefn o ran nifer o hawliadau cyfreithiol neu hawliadau posibl yn erbyn yr IOPC, na ellir rhagdybio'r canlyniad na'r amseriad yn bendant. Mae'r rhain yn cynnwys hawliadau am adolygiadau barnwrol, tribiwnlysoedd cyflogaeth a thoriadau honedig o Ddeddf Hawliau Dynol 1998. Darperir ar gyfer yr holl rwymedigaethau a ddisgwylir yn llawn yn y datganiadau ariannol.

Mae'r darpariaethau dadfeiliad yn nodyn 11 ar sail costau amcangyfrifiedig ail sefydlu ac nid ydynt yn cynnwys colledion dilynol posibl. Setlir costau gadael stadau trwy drafod, ac ni ellir amcangyfrif canlyniad ac amseru hynny ag unrhyw sicrwydd a gall yr IOPC fod yn atebol am ragor o gostau.

Dyfarniad y rheolwyr yw mai o dan delerau meddiannaeth, nid oes gan yr IOPC rwymedigaeth gyfreithiol am gostau adfer yn ein swyddfa yn Canary Wharf. Mae, fodd bynnag, posibilrwydd mai ar ddiwedd tymor y brydles yn 2032 bydd gofyn i ni, er hynny, gyfrannu at y gost amcangyfrifedig o £662,000.

15 Trafodion partïon cysylltiedig

Mae'r Swyddfa Gartref yn un o bartïon cysylltiedig yr IOPC. Yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 darparodd y Swyddfa Gartref gymorth grant, fel y datgelwyd yn nodyn 18.

Mae cyrff y llywodraeth yn bartïon cysylltiedig. Yr incwm gan y cyrff hyn yn yr Adroddiad Atebolrwydd. Mae'r symiau sy'n ddyledus gan y cyrff hyn i'r IOPC yn cael eu dosbarthu fel derbyniadwyon masnach ac eraill ac yn cyfateb i £7k (£12k ym mis Mawrth 2018).

Mae Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil a Swyddfa'r Cabinet hefyd yn bartïon cysylltiedig. Gellir gweld rhagor o wybodaeth ynglŷn â'r trafodion gyda'r cyrff hyn yn Nodyn 3.2.

Yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 ni wnaeth unrhyw un o'r cyfarwyddwyr anweithredol, cyfarwyddwyr gweithredol na staff rheoli allweddol ymgymryd ag unrhyw drafodion perthnasol â'r IOPC.

Mae'r IOPC wedi mabwysiadu Cod Ymddygiad sy'n seiliedig ar God Ymarfer Swyddfa'r Cabinet ar gyfer Aelodau Byrddau Cyrff Cyhoeddus. Mae'r IOPC yn cynnal cofrestr o fuddiannau ar gyfer cyfarwyddwyr anweithredol a'r holl staff y mae'n ofynnol iddynt ddatgan buddiannau. Mae'r gofrestr o fuddiannau ar gyfer cyfarwyddwyr anweithredol a gweithredol ar gael i'r cyhoedd ac mae ar ein gwefan. Pan wneir unrhyw benderfyniadau a allai gael eu hystyried, yn rhesymol, yn rhai sy'n arwain at wrthdaro buddiannau, mae'n ofynnol i unigolion ddatgan y buddiant perthnasol a, lle y bo'n briodol, beidio â bod yn rhan o'r broses o wneud y penderfyniad. Mae gweithdrefnau'r IOPC hefyd yn sicrhau nad yw ymchwilwyr yn ymwneud ag ymchwiliadau y gallent fod â buddiant ynddynt.

16 Asedau trydydd parti

Weithiau bydd yr IOPC yn dal asedau trydydd parti i hwyluso ymchwiliadau pan fydd angen. Caiff y rhain eu cadw'n ddiogel ac fel arfer cânt eu dychwelyd i'w

perchennog cyfreithiol pan na fo angen amdanynt bellach. Ni ellir gwneud amcangyfrifon dibynadwy o’u gwerth

Nid yw asedau trydydd parti yn cael eu cynnwys yn y datganiadau ariannol oherwydd nad oes gan yr IOPC fuddiant llesiannol ynddynt. Ar 31 Mawrth 2019 nid oedd unrhyw asedau ariannol yn cael eu dal (2017/18: £Dim).

17 Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd yn ôl

Cafodd yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon eu hawdurdodi i’w cyhoeddi gan y Swyddog Cyfrifyddu ar yr un diwrnod ag yr ardystiwyd y Cyfrifon gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.

18 Cymorth grant

Ariennir yr IOPC gan gymorth grant a dderbynnir gan y Swyddfa Gartref.

	2018/19	**2017/18**
	£'000	£'000
Derbyniwyd ar gyfer gwariant refeniw	69,929	70,249
Derbyniwyd ar gyfer gwariant cyfalaf	3,071	3,251
Cyfanswm cymorth grant	**73,000**	**73,500**

19 Hillsborough

Mae'r Swyddfa Gartref wedi cytuno i roi cymorth grant ychwanegol pan fydd yr IOPC yn tynnu gwariant ychwanegol o ganlyniad i'r ymchwiliad i'r hyn a ddilynodd trychineb Hillsborough.

Mae'r nodyn hwn yn dangos y gwariant a dynnwyd yn ystod 2018/19 a 2017/18.

	2018/19	**2017/18**
	£'000	£'000
Costau staff		
Cyflogau a thâl	2,706	2,655
Cost nawdd cymdeithasol	276	276
Cyfraniadau pensiwn	502	495
Staff dros dro	749	1,740
Cyfanswm costau staff	**4,233**	**5,166**
Gwariant arall		
Rhent llety	579	550
Llety nad yw'n cael ei rentu	560	557
TG	815	802
Gwasanaethau cyfreithiol	45	40
Costau eraill	105	117
Recriwtio	71	86
Offer swyddfa	13	12
Hyfforddiant	11	7
Teithio a chynhaliaeth	87	80
Cyfanswm gwariant arall	**2,286**	**2,251**
Anariannol		
Dibrisiant	326	510
Colled ar waredu asedau	7	-
Cyfanswm eitemau anariannol	**333**	**510**
Cyfanswm gwariant refeniw	**6,852**	**7,927**

Gadawyd y dudalen hon yn wag yn fwriadol.

> *Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg hefyd.*

CCS0319930200
978-1-5286-1174-9